

Jaarverslag 2019

Stichting
Curio Onderwijsgroep West-Brabant

Curio

Trivium 74
4873 LP Etten-Leur
Postbus 699
4870 AR Etten-Leur
T 076 504 8000
E info@curio.nl
www.curio.nl

Bestuursnummer 31107

Opgesteld door Raad van Bestuur, 19 mei 2020
Goedgekeurd door Raad van Toezicht, 27 mei 2020
Vastgesteld door Raad van Bestuur, 2 juni 2020

Brinnummers

03 AM Stedelijk Gymnasium
19 XV Prisma VO
02 HI Steenspil vmbo
15 NY Praktijkschool Breda
21 CY AOC West-Brabant
25 LX ROC West-Brabant

Inhoud

Inhoud.....	1
1 Voorwoord	4
2 Verslag.....	5
2.1 Vanuit de Raad van Toezicht	5
2.1.1 Vanuit de commissies van de Raad van Toezicht.....	6
2.1.2 Samenstelling van de Raad van Toezicht per 31 december 2019.....	7
2.2 Vanuit de Raad van Bestuur.....	9
2.2.1 Een nieuwe koers	9
2.2.2 Inspectieonderzoeken	10
2.3 Vanuit de Medezeggenschap	12
2.3.1 Ondernemingsraad	12
2.3.2 Studentenraad	14
2.3.3 Vanuit de Centrale Ouderraad vmbo.....	15
2.3.4 Stedelijk Gymnasium en Graaf Engelbrecht	16
3 Profiel.....	18
3.1 In cijfers	18
3.1.1 Personeelsbezetting in fte	18
3.1.2 Onderwijs.....	19
3.1.3 Educatie.....	22
3.1.4 Organogram.....	23
3.2 Organisatie en Governance.....	24
3.2.1 Organisatie	24
3.2.2 Samenwerkingsverbanden	24
3.2.3 Governance	25
3.2.4 Internal Audit.....	26
3.2.5 Klachtafhandeling	27
3.3 Risicomanagement.....	27
3.3.1 Covid-19	29
3.4 Helderheid	29
3.4.1 Thema 1: Uitbesteding	29
3.4.2 Thema 2: Investeren van publieke middelen in private activiteiten.....	30
3.4.3 Thema 3: Het verlenen van vrijstellingen	31
3.4.4 Thema 4: Les- en cursusgeld niet betaald door de deelnemer zelf	31
3.4.5 Thema 5: In- en uitschrijving deelnemers in meer dan 1 opleiding tegelijk.....	32
3.4.6 Thema 6: De deelnemer volgt een andere opleiding dan waarvoor hij is ingeschreven.....	32
3.4.7 Thema 7: Bekostiging van maatwerktrajecten ten behoeve van bedrijven.....	33
3.4.8 Thema 8: Buitenlandse deelnemers en onderwijs in het buitenland.....	33

3.4.9	Thema 9 keuzedelen	33
4	Onderwijs en kwaliteit	34
4.1	Onderwijsprestaties	34
4.1.1	Vo/mbo	34
4.1.2	Educatie	34
4.2	Aantallen studenten verdeeld over de onderwijsvormen	35
4.3	Onderwijsbeleid	35
4.3.1	Kwaliteitsagenda.....	35
4.3.2	Tijdelijke regeling tegemoetkoming leermiddelen	37
4.3.3	Bindend studieadvies	37
4.3.4	Examinering.....	37
4.3.5	Staat van Curio	38
4.3.6	Bedrijfsgerichte trajecten	38
4.3.7	Portfolio.....	38
4.3.8	Afwijking urennorm en keuzedeelverplichting	38
4.3.9	Excellentie	39
4.4	Stakeholderonderzoeken.....	39
4.5	Passend Onderwijs.....	40
4.5.1	Passend onderwijs vo.....	40
4.5.2	Passend Onderwijs mbo.....	40
4.6	Voortijdig schoolverlaten	42
4.7	Onderwijsinnovatie	42
4.8	Internationalisering	43
4.9	Kwaliteitsbeleid.....	43
4.10	Subsidie techniek vmbo.....	44
5	Medewerkers	45
5.1	Missie HR	45
5.2	Visie HR.....	45
5.3	Ontwikkeling personeelsbezetting Curio	45
5.4	Resultaten.....	45
5.5	(Overige) terugblik en realisatie.....	46
5.6	Verzuim.....	46
6	Bedrijfsvoering: ict en huisvesting en financieel beleid	47
6.1	Informatiemanagement.....	47
6.1.1	Toegang en gebruik applicaties.....	47
6.1.2	Security en Privacy	47
6.1.3	Koers	47
6.2	Huisvesting	47
6.3	Financieel beleid.....	48

6.3.1	Kaders en risicobeleid	49
6.3.2	Financieel resultaat 2019	49
6.3.3	Toestand op balansdatum	50
6.3.4	Kengetallen	52
6.3.5	Treasury	52
7	Continuïteit	54
7.1	Meerjarenperspectief	54
7.2	Effect van Covid-19	54
7.3	Verwachte ontwikkelingen	55
7.3.1	Staat van baten en lasten en balans (inclusief deelnemingen)*	56
7.3.2	Ontwikkelingen in financiële kengetallen	58
7.3.3	Ontwikkelingen in leerlingen- en studentenaantallen	59
7.3.4	Ontwikkelingen in formatie	59
7.3.5	Ontwikkelingen op gebied van huisvesting	60
7.3.6	Conclusie	61
8	Jaarrekening	63
9	Overige gegevens	107
10	Bijlagen	111
	Bijlage I – Jaarverslag OVO	112
	Bijlage II - Huisvesting scholen masterplan Breda	120

1 Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2019 van Curio*. Dit verslag beschrijft de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van onderwijs, organisatie en medewerkers. Met dit jaarverslag legt Curio verantwoording af over het verslagjaar. Dit verslag is voorjaar 2020 opgesteld en inmiddels worden ook wij als onderwijsinstelling geconfronteerd met de gevolgen van de Coronacrisis. Vanaf het begin van de crisis werken wij met verschillende scenario's om in te kunnen spelen op de gevolgen van de crisis en de gevolgen daarvan voor onze leerlingen en studenten te beperken. Dat betekent dat alle aandacht nu primair is gericht op het zo goed mogelijk verzorgen van onderwijs binnen de mogelijkheden die het afstandsonderwijs biedt.

Voor Curio was 2019 het jaar waarin de strategische keuzes nader werden uitgewerkt en waarin de eerste veranderingen naar aanleiding van de nieuwe koers tastbaar werden. In het Instellingsplan 2020-2025 komen alle ambities zoals verwoord in de nieuwe koers, de kwaliteitsagenda en de regionale beroepsonderwijsagenda West-Brabant samen en wordt helder aangegeven wat we de komende jaren willen bereiken. De meest zichtbare wijziging voor onze leerlingen en studenten en hun ouders, onze relaties en natuurlijk ook voor alle medewerkers was de naamswijziging: vanaf 1 oktober werd ROC West-Brabant (en veel sub merken) omgedoopt naar Curio. Ook de omvorming van de afzonderlijke mbo-colleges en de vmbo-scholen naar vier mbo-sectoren, de sector Start en een sector vmbo markeert de nieuwe weg die we zijn ingeslagen. Voorts is een heldere positionering gekozen die past bij waar wij voor staan: 'wij zijn de beroepsopleider van de regio'. Onze nieuwe kernwaarden vloeien voort uit de positionering: nieuwsgierig, deskundig en zelfbewust.

2019 was ook het jaar waarin onze kwaliteitsagenda 2019-2022 positief werd beoordeeld. Dat betekent dat ruim zestig projecten zijn gestart die bijdragen aan de realisatie van onze doelstellingen. Naar aanleiding van de bevindingen uit het vierjaarlijks onderzoek (2018) hebben meerdere herstelonderzoeken plaatsgevonden. Met trots melden we dat de inspanningen van Graaf Engelbrecht om te komen tot kwaliteitsverbetering vruchten hebben afgeworpen: havo en vwo werden in het najaar als 'voldoende' beoordeeld. Vermeldenswaard is ook het feit dat drie mbo-opleidingen het predicaat Topopleiding kregen (januari 2020): aankomend onderofficier grondoptreden (BOL niveau 3), aankomend medewerker grondoptreden (BOL niveau 2) en AV-specialist (BOL niveau 4). Het boekjaar is tot slot positief afgesloten.

Wij zijn trots op de resultaten die we met elkaar hebben bereikt. Dat geeft ons het vertrouwen dat we ook de komende jaren de nodige vervolgstappen kunnen zetten en zo samen onze ambities kunnen realiseren. We willen alle collega's bedanken voor hun betrokkenheid en inzet!

Raad van Bestuur Curio

Rob Neutelings (voorzitter), Andrea Kaim, Marc van Campenhout

* Vanaf 23 april 2020 heten wij formeel Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant. Omdat de nieuwe naam al in april 2019 bekend werd en wij vanaf 1 oktober 2019 reeds handelden onder de naam Curio, wordt in dit jaarverslag consequent de naam Curio gebruikt.

2 Verslag

2.1 Vanuit de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht was in 2019 betrokken bij belangrijke ontwikkelingen op het gebied van de kwaliteit van het onderwijs en bij de voortgang van het programma Klaar voor de Toekomst. De Raad van Toezicht verleende goedkeuring aan o.a. het Instellingsplan 2020-2025, nieuwe statuten en reglementen (vanaf mei 2020 van kracht), de verkoop van het Triviumgebouw (formele overdracht 28 februari 2020), de nieuwe portefeuilleverdeling Raad van Bestuur, het nieuwe toezichtkader Raad van Toezicht en aan het jaarverslag 2018 en de begroting 2020. Prominent op de agenda stond de nadere uitwerking van de in 2017 ingezette nieuwe koers: de nieuwe naam Curio met bijbehorende positionering en kernwaarden en een nieuwe management- en organisatiestructuur.

De Raad van Toezicht vergaderde zes keer, de Auditcommissie vijf keer, de Onderwijs- en HR-commissie kwam drie keer bijeen en de Remuneratiecommissie tweemaal. Daarnaast werd een sessie georganiseerd in het kader van de zelfevaluatie 2019. De Raad van Toezicht kwam in wisselende samenstelling meerdere keren bij elkaar in verband met de werving en selectie van een nieuw lid van de Raad van Toezicht en in het kader van de jaarlijkse beoordelingsronde van de bestuurders. Een delegatie vanuit de Raad van Toezicht voerde tweemaal overleg met de Ondernemingsraad; een delegatie was aanwezig bij het gezamenlijk overleg met Ondernemingsraad, Studentenraad en Ouderraad en bij een themamiddag met de Onderwijscommissie van de gemeente Breda.

De Raad van Toezicht is daarnaast enkele malen schriftelijk geïnformeerd over specifieke ontwikkelingen en de voorzitter van de Raad van Toezicht had regelmatig contact met de voorzitter van de Raad van Bestuur. De Raad van Toezicht bezocht voorts een viertal scholen en er werd een themasessie over risicomangement georganiseerd met bestuur en directeuren.

Governance

De Raad van Toezicht houdt toezicht op Curio en houdt daarbij rekening met het instellings- en het publieke belang. De Raad van Toezicht hanteert de governancecode voor de mbo-sector, maar wijkt daar op één punt van af. De voorzitter van de mbo-raad is daarover geïnformeerd door het bestuur. De afwijking heeft betrekking op de aanscherping op het gebied van verenigbaarheid van functies van de branchecode gedurende het verslagjaar. Mw. Renata Voss was ten tijde van de aanscherping reeds toezichthouder bij Curio en was op verzoek van het ministerie lid van de landelijke commissie kwaliteitsafspraken mbo. Om te blijven voldoen aan de branchecode is in de vergadering van de Raad van Toezicht van 7 november 2018 afgesproken dat zij zich afzijdig zal houden bij het agendapunt Kwaliteitsagenda 2019-2022. Mw. Voss heeft de commissie gevraagd schriftelijk te bevestigen dat zij op geen enkele wijze betrokken wordt in de aanvraag van Curio en/of mbo-instellingen in de directe omgeving van Curio.

Een van de kernelementen in de branchecode is de scheiding tussen toezicht en bestuur. De Raad van Toezicht houdt toezicht op het functioneren van de Raad van Bestuur, het behoud van een gezonde financiële basis en de aanwezigheid van een strategische visie op het functioneren van Curio. Conform de branchecode goed bestuur hanteert de Raad van Toezicht een toezichtkader met expliciete doelstellingen en indicatoren voor het eigen toezicht. De taakverdeling en werkwijze van de Raad van Toezicht zijn neergelegd in een huishoudelijk reglement en daarnaast is er een reglement voor de Audit- en de Remuneratiecommissie. De Raad van Toezicht hanteert voorts een profielschets

voor de omvang en samenstelling van de Raad van Toezicht, draagt zorg voor een transparante klokkenluidersregeling en stelt een eigen rooster van optreden vast. De algemene profielschets en de klokkenluidersregeling zijn op de website geplaatst.

Zelfevaluatie

De Raad van Toezicht heeft najaar 2018 een uitgebreide zelfevaluatie uitgevoerd en werd daarbij ondersteund door een extern bureau. Daarom is dit jaar besloten om de evaluatie 2019 in een lichtere variant te organiseren. Aan de hand van een vragenlijst hebben de toezichthouders feedback en ontwikkelpunten aangegeven. De aldus opgehaalde informatie is vervolgens verwerkt tot een handzaam document dat als handvat voor de eigenlijke evaluatie is gebruikt. De Raad van Bestuur heeft geparticipeerd in de zelfevaluatie: zij hebben op basis van dezelfde vragenlijst gereflecteerd op het functioneren van de Raad van Toezicht.

Benoemingen Raad van Toezicht

In samenwerking met een extern werving- en selectiebureau is mw. Claudia Heger per 1 maart 2019 toegetreden tot de Raad van Toezicht.

Horizontale dialoog

De Raad van Toezicht ziet er op toe dat externe belanghebbenden betrokken worden bij de ontwikkeling van beleid en dat dit met hen als stakeholders wordt gecommuniceerd. De Raad van Bestuur treedt regelmatig in overleg met collega-onderwijsinstellingen en er is regelmatig contact met het werkveld, vertegenwoordigers van bedrijven en overheden. Op locatieniveau worden de externe contacten behartigd door de directeuren en onderwijsmanagers van de sectoren. Zij koppelen terug naar de bestuurders die in voorkomende gevallen de Raad van Toezicht informeren.

De Raad van Toezicht geeft zelf uiting aan de horizontale dialoog door de 'onderwijstoer' van de Raad van Toezicht: tweemaal per jaar worden scholen bezocht. De Raad van Toezicht gaat daar het gesprek aan met leerlingen/studenten en/of ouders en met medewerkers en management. Ook wordt regelmatig een themasessie georganiseerd waarbij met gremia als directie en Ondernemingsraad en bestuurders een specifiek thema wordt besproken. Enkele leden van de Raad van Toezicht waren aanwezig op 8 april tijdens de Koersdag waarvoor alle medewerkers waren uitgenodigd en waar de nieuwe naam onthuld werd en op 1 oktober tijdens de eerste Curiodag.

Bezoldiging

Curio is ingedeeld in de hoogste bezoldigingsklasse (G) gezien haar grootte en combinatie van onderwijssoorten (vo, vmbo en mbo). De leden van de Raad van Toezicht wordt een vaste vergoeding verstrekt. Reiskosten en andere onkosten worden niet vergoed. De vergoeding is gebaseerd op een vastgesteld percentage (15% voorzitter/10% lid RvT) van de maximale beloning voor een lid Raad van Bestuur, geldend voor toezichthouders volgens de Wet Normering Topinkomens (WNT); in de jaarrekening zijn de bedragen terug te vinden.

2.1.1 Vanuit de commissies van de Raad van Toezicht

Verslag van de Commissie Onderwijs en HR

De Commissie Onderwijs en HR wordt gevormd door Saskia Boelema (voorzitter), Renata Voss en Huug de Deugd. Vanuit de Raad van Bestuur zijn de portefeuillehouders Onderwijs en HR aanwezig bij dit overleg alsmede de directeuren student en onderwijs, en medewerker en organisatie. De commissie bespreekt rapportages en ontwikkelingen op het terrein van onderwijs en kwaliteit en koppelt haar bevindingen mondeling en (via het verslag) schriftelijk terug naar de Raad van Toezicht.

In het verslagjaar stonden onder meer de kwaliteitsagenda, de staat van de instelling, het sociaal jaarverslag 2018, het instrument teamscan en het verbeterplan Graaf Engelbrecht op de agenda.

Verslag van de Auditcommissie

Wim Kraaijeveld (voorzitter) en Claudia Heger vormen de Auditcommissie. De Auditcommissie beoordeelt voorafgaand aan vergaderingen van de Raad van Toezicht de financiële rapportages en ontwikkelingen alsmede de rapportages vanuit Internal Audit en koppelt haar bevindingen mondeling en (via het verslag) schriftelijk terug naar de Raad van Toezicht. De voorzitter van de Auditcommissie heeft tussentijds regelmatig contact met de manager Internal Audit. Vanuit de Raad van Bestuur is de portefeuillehouder Financiën aanwezig alsmede de directeur finance en control en de manager Internal Audit. De accountant is in elk geval aanwezig bij de bespreking van de jaarrekening en de managementletter, maar woont in de praktijk meer overleggen van de Auditcommissie bij. In het verslagjaar stonden begroting, jaarrekening en managementletter op de agenda, naast kwartaalrapportages en diverse rapportages van Internal Audit. De Auditcommissie was in het voorjaar nauw betrokken bij de werving en selectie van een nieuwe manager Internal Audit.

Verslag van de Remuneratiecommissie

De Remuneratiecommissie wordt gevormd door Guy Buck (voorzitter) en Bert Heikens. In het kader van de beoordeling van het functioneren van de bestuurders is najaar 2019 conform de in 2017 vastgestelde beoordelingssystematiek een beoordelingsproces gestart waarbij de remuneratiecommissie aan de hand van een 360 graden-feedback gesprekken heeft gevoerd met meerdere directeuren en met de voorzitter van de Ondernemingsraad. De bestuurders hebben een zelfevaluatie opgesteld aan de hand van de bestuursagenda 2019 en blikken vooruit aan de hand van de door hen opgestelde bestuursagenda 2020. Het beoordelingsproces wordt in februari 2020 afgerond.

Tot slot: de Raad van Toezicht spreekt uit vertrouwen te hebben in de koers die Curio vaart en dankt alle medewerkers en het bestuur voor de resultaten die in 2019 zijn bereikt.

2.1.2 Samenstelling van de Raad van Toezicht per 31 december 2019

A. Heikens, voorzitter Raad van Toezicht, werkzaam in de advocatuur, zitting in Raad van Toezicht met ingang van 25 februari 2014, lid Remuneratiecommissie

Nevenfuncties

- Parttime werkzaam als 'off counsel' bij AKD NV (advocatuur en notariaat) na zijn terugtreding als partner/aandeelhouder;
- Voorzitter Bestuur Stichting derden gelden Promese Logistics;
- Voorzitter Raad van Commissarissen Urban Studios Bestuur BV;
- Lid Board Overman AB Zweden;
- Lid van de Raad van Commissarissen van Automotive Facilities Brainport Holding NV;
- Parttime werkzaam als directeur van Bedrijven-en Kantorencentrum Lansinkveste BV;
- Parttime legal counsel Stichting FB Oranjewoud;
- Parttime special counsel Venturis Consulting BV.

W. Kraaijeveld, vicevoorzitter Raad van Toezicht, zelfstandig adviseur, zitting in Raad van Toezicht met ingang van 4 november 2014, voorzitter Auditcommissie

Nevenfuncties

- Lid Bestuur Stichting Mikrocentrum Nederland;
- Lid Raad van Commissarissen Automotive Facilities Brainport Holding NV;

- Voorzitter Bestuur Stichting AK Gem-groep;
- Lid Raad van Commissarissen Van Rijsingen Beheer BV;
- Voorzitter Bestuur Stichting AK Fresh and Frozen Holding
- Financieel directeur a.i. Spectator Video Technology Holding BV;
- Penningmeester Vereniging Business Cuisine Eindhoven;
- Voorzitter Investment Committee Eindhoven Venture Capital Fund II;
- Penningmeester Stichting Pelgrimshoeve Kafarnaüm.

G.I.W.M. Buck, voorzitter Raad van Bestuur Stichting Aafje, zitting in Raad van Toezicht met ingang van 1 januari 2017, voorzitter van de Remuneratiecommissie

Nevenfuncties

- Lid Raad van Commissarissen Stichting Woonbedrijf Eindhoven;
- Voorzitter stichting ConForte, samenwerkende ouderenzorginstellingen in Rotterdam;
- Lid landelijke governancecommissie zorg/scheidsgerecht zorg;
- Lid Stichting Klachtencommissie Rijnmond.

R.G.K Voss, Raad van Bestuur Stichting BOOR, zitting in Raad van Toezicht met ingang van 21 februari 2018, lid van de Commissie Onderwijs en HR

Nevenfuncties

- Lid algemeen bestuur PO-Raad;
- Lid Commissie Kwaliteitsafspraken MBO;
- RvT Platform Talent voor Technologie;
- Bestuurslid Stichting Bijzondere Leerstoel Onderwijsrecht op pluriforme grondslag.

S. Boelema, leidinggevende van het Kennis en Expertise Centrum (KEC) van het Driespan, onderdeel van de Koraalgroep, zitting in Raad van Toezicht met ingang van 1 januari 2017, voorzitter van de Commissie Onderwijs en HR

Nevenfuncties

- Lid Raad van Toezicht MIKZ kinderopvang;
- Lid Bestuur AIT;
- Lid Raad van toezicht PON.

H. de Deugd, Lid College van Bestuur Hogeschool Inholland, zitting in Raad van Toezicht met ingang van 1 december 2018, lid van de Commissie Onderwijs en HR

Nevenfuncties:

- Bestuurslid Echo;
- Bestuurslid Ben Sajet Centrum;
- Bestuurslid AVAG (Academie Verloskunde Amsterdam/Groningen);
- Lid adviescommissie VSB fonds;
- Lid van de Bestuurscommissie Onderwijs bij de Vereniging Hogescholen.
- Plv. Lid College voor Toetsen en examens

C. Heger-Goed, Strategisch controller bij het COA, zitting in Raad van Toezicht met ingang van 1 maart 2019, lid van de Auditcommissie

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht Minters;
- Lid Programmaraad Academie Publieke Sector.

2.2 Vanuit de Raad van Bestuur

Goed voorbereid: nieuwsgierig, deskundig en zelfbewust de toekomst in. Dat gunnen we al onze leerlingen en studenten. Om dit te realiseren is het nodig dat wij blijven vernieuwen. We bieden leerlingen en studenten toekomstbestendig onderwijs. Dat houdt in dat ons onderwijs flexibel is en aansluit op de leerbehoeften van leerlingen en studenten en op de ontwikkelingen in de regio. De afgelopen twee jaar hebben we in het kader van onze nieuwe koers onze doelen voor de komende jaren uitgewerkt. De neerslag hiervan is samengevat in het Instellingsplan 2020-2025.

2.2.1 Een nieuwe koers

Naar aanleiding van het onderzoek van de Inspectie over bestuurlijk handelen (2017) werd geconcludeerd dat het roer om moest. De van oudsher decentrale traditie met afzonderlijk geprofileerde scholen en colleges past niet meer bij de uitdagingen van de moderne tijd. Om in te kunnen spelen op demografische ontwikkelingen in de regio als ontgroening en vergrijzing, een veranderende arbeidsmarkt en toenemende concurrentie, is een efficiënte en wendbare organisatie nodig. In oktober 2017 ging de nieuwe koers (Klaar voor de Toekomst) van start. Fase I resulteerde (najaar 2018) in acht strategische keuzes. In fase II werd vervolgens nader uitgewerkt hoe deze concreet vormgegeven kunnen worden. Deze fase werd najaar 2019 afgesloten met een aantal uitgewerkte projecten. De projectmatige aanpak van de nieuwe koers behoort daarmee tot het verleden: de projectorganisatie werd per september ontbonden en implementatie zal binnen de staande organisatie plaatsvinden. Omdat niet alles tegelijk kan worden opgepakt, zijn er voor 2020 drie prioriteiten gekozen met directe gevolgen voor onze leerlingen en studenten:

- Welkom en kennismaking;
- Flexibilisering;
- Collectief dynamisch portfolio inrichten voor nieuwe doelgroepen.

De Kwaliteitsagenda (2019) en de Agenda Beroepsonderwijs (2018) zijn belangrijke middelen om de in het Instellingsplan 2020-2025 verwoorde ambities te verwezenlijken. Ook de in 2020 in te voeren portefeuillestructuur is in dit kader belangrijk. Portefeuilles worden niet alleen bij directeuren belegd maar ook bij onderwijsmanagers en teamleden. Daarmee wordt niet alleen een duidelijke eigenaar benoemd; ook wordt geborgd dat bij het opstellen van beleid en het maken van keuzes de hele organisatie wordt betrokken. Door dit horizontale sturingsmechanisme beogen we de implementatiekracht van de organisatie te vergroten.

In het verslagjaar zijn – voortvloeiend uit de strategische keuzes en de besturingsfilosofie de positionering ('wij zijn de beroepsopleider van de regio') en de daarvan afgeleide kernwaarden (nieuwsgierig, deskundig en zelfbewust) vastgesteld, er is een nieuwe naam doorgevoerd (inclusief nieuwe huisstijl en één Curio-brede website: www.curio.nl), een geheel nieuwe management- en organisatiestructuur is vormgegeven en de statuten en reglementen zijn vernieuwd (per mei 2020 van kracht). De vroegere colleges en scholen zijn opgegaan in zes sectoren (4 mbo-sectoren, een sector Start en een sector vmbo), het aantal ondersteunende diensten is teruggebracht en vanaf 1 oktober krijgt de nieuwe besturing en inrichting concreet vorm met een wekelijks overleg tussen de gezamenlijke directeuren en het bestuur. Via een model van beeldvorming – oordeelsvorming – voorbereiding besluitvoorbereiding – implementatie wordt gezamenlijk vormgegeven aan het beleid en gestuurd op implementatie.

Kwaliteitsagenda 2019-2022

Voor de kwaliteitsagenda is een negental thema's benoemd:

- Onderwijs dat voorbereidt op de arbeidsmarkt van de toekomst (landelijk);

- Jongeren in een kwetsbare positie (landelijk);
- Gelijke kansen in het onderwijs (landelijk);
- Leven Lang Ontwikkelen (in samenwerking met Kennispact mbo Brabant);
- Macrodoelmatigheid in opleidingsaanbod in Brabant (in samenwerking met Kennispact mbo Brabant);
- Integratie vmbo/mbo (Curio);
- Toekomstperspectief groen onderwijs (landelijk);
- Lerende organisatie (Curio);
- Excellentie (Curio).

In hoofdstuk 4.3.1. van dit verslag wordt nader ingegaan op realisatie in het verslagjaar.

Agenda Beroepsonderwijs

West-Brabant kent forse uitdagingen in de beroepsbevolking. Bedrijven en maatschappelijke organisaties schreeuwen om goed personeel; de instroom in het beroepsonderwijs loopt terug én de komende jaren vindt een grote uitstroom van goed opgeleide werknemers naar pensioen plaats. Mbo-functies staan in de top van de meest gezochte functionarissen in de regio West-Brabant (december 2019). Daarom zijn de handen ineen geslagen en werken we samen als West-Brabantse gemeenten, bedrijven, maatschappelijke organisaties en onderwijsinstellingen in een gezamenlijke beroepsonderwijsagenda. Doel van deze agenda is te zorgen dat we zoveel mogelijk mensen opleiden die nodig zijn voor de West-Brabantse bedrijven. Nu investeren in beroepsonderwijs is een garantie voor een economische en sociaal vitale regio.

Najaar 2018 vond op ons initiatief de startconferentie van de regionale agenda voor beroepsonderwijs West-Brabant plaats. In het verslagjaar heeft de samenwerking tussen beroepsonderwijs, bedrijfsleven en overheid verder vorm gekregen onder het motto 'verbinding'. De focus lag op het creëren van een overzicht van lopende projecten in de regio die spelen rondom de drie ambities van de agenda. Er zijn daartoe verschillende ontbijtsessies georganiseerd. Tijdens de jaarlijkse conferentie in november is dit overzicht gepresenteerd via de website agendabowb.nl. Daarnaast is er vraag in het land naar het ontstaan en de werking van deze agenda. Zo hebben we workshops gegeven binnen het programma sterk beroepsonderwijs en het beleidsteam van de directie mbo van het ministerie van OCW. Tot slot is elk stuurgroep lid themaeigenaar geworden om de behoefte vanuit de verschillende topsectoren zoals de topsector Creatieve Dienstverlening (benoemd door de Economic Board in de regio) verdere focus en invulling te geven in het licht van de ambities van de agenda.

2.2.2 Inspectieonderzoeken

De inspectie onderzoekt of alle leerlingen en studenten onderwijs krijgen van voldoende kwaliteit en of scholen, of opleidingen voldoen aan wet- en regelgeving en of ze hun financiën op orde hebben. Dit toezicht wordt uitgevoerd door eens in de vier jaar een uitgebreid onderzoek te doen. Daarnaast analyseert de inspectie jaarlijks alle scholen op basis van de gegevens die zij hebben (bijvoorbeeld de onderwijsresultaten). Onderstaande inspectieonderzoeken zijn in 2019 bij Curio uitgevoerd.

Herstelonderzoeken vierjaarlijksonderzoek

Naar aanleiding van de bevindingen uit het vierjaarlijksonderzoek (2018) hebben meerdere herstelonderzoeken plaatsgevonden. Bij *Graaf Engelbrecht*, dat het predicaat 'zeer zwak' had gekregen, hebben de leerwegen havo en vwo weer een basisarrangement ontvangen. De herstelonderzoeken bij de opleiding *Vakbekwaam Medewerker Paardensport en -Houderij (didactisch handelen)* en *Applicatieontwikkelaar (examinering)* die in december 2019 plaats hebben gevonden

zijn positief verlopen. De opleidingen waar Kwaliteitszorg & Ambitie onvoldoende waren moesten een voortgangsrapportages aanleveren. De inspectie toonde zich positief over de ingezette verbetering zoals weergegeven in de aangeleverde rapportages van de opleidingen *Allround schoonheidsspecialist, Applicatieontwikkelaar en Mediavormgever*. In oktober 2020 zal bij deze opleidingen zoals het vervolgtoezicht aangeeft, een herstelonderzoek uitgevoerd worden.

Themaonderzoeken

Via het stelseltoezicht van de inspectie wordt in bredere zin gerapporteerd over de ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Dat wordt deels op basis van informatie uit het toezicht op de instellingen verzameld en deels op basis van gericht stelselonderzoek. Themaonderzoeken zijn geen onderzoek naar de onderwijskwaliteit, er worden dan ook geen oordelen aan instellingen en opleidingen gegeven. In 2019 hebben de volgende themaonderzoeken plaatsgevonden:

- Specifiek onderzoek naar de afname van het Centraal Schriftelijk en Praktisch Examen (CSPE)

Door na te gaan in hoeverre de kwaliteit van de afnamepraktijk van het CSPE voldoet aan de richtlijnen van het examen is de kwaliteit van de afnamepraktijk van het CSPE bij de profielvakken Groen onderzocht. Dit onderzoek vond plaats bij de vmbo scholen *Curio Prinsentuin Oudenbosch, Curio Prinsentuin van Cooth* en *Curio Steenspil*. De inspectie stelt vast dat bij deze scholen het onderzochte profielvak Groen voldoet aan de richtlijnen voor het CSPE van het College voor Toetsen en Examens en de onderzochte eisen van het Examenbesluit VO.

- Versterking kwaliteitsborging, zelfbeoordeling en verbetering AOC en ROC

In dit themaonderzoek werd gekeken hoe onderwijsinstellingen hun eigen kwaliteit beoordelen binnen hun kwaliteitszorg en hoe de resultaten ervan doorwerken in de onderwijskwaliteit. De vraag die in dit themaonderzoek centraal stond was: 'Hoe gaan de mbo-instellingen om met zelfbeoordelingen, wie betrekken zij daarbij en welke rol kan de onderwijsinspectie spelen om de kwaliteit van de zelfbeoordeling te versterken en bij de zelfbeoordeling van onderwijsinstellingen aan te sluiten?' Het onderzoeksteam heeft gesproken met het managementteam van *de sector voedsel, groen en gastvrijheid* over de verantwoording van de beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs, de uitkomsten van die beoordeling en het voorgenomen beleid in het licht van die uitkomsten.

- Burgerschap

Via een vragenlijst heeft *Curio Steenspil* aangegeven welk aanbod gericht is op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie en – indien van toepassing – het godsdienstonderwijs of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs. De inspectie heeft in kaart gebracht welke methoden en/of lesmaterialen de school hiervoor gebruikt en hoe de lessen zijn in termen van omvang en organisatie. Het onderzoek heeft plaatsgevonden bij verschillende typen scholen en verschillende onderwijssectoren. De uitkomsten van de vragenlijsten zijn gebruikt voor een verkennend onderzoek dat uitgevoerd is bij verschillende sectoren op verzoek van de minister voor Basis – en Voortgezet Onderwijs en Media. *Curio Steenspil* heeft alleen de vragenlijst ingevuld; zonder verkennend onderzoek.

- Effectief mbo-2

Voor nagenoeg een kwart van de studenten die een mbo-2 opleiding volgt, geldt dat zij geen startkwalificatie behaalt. Een deel van de studenten die doorgaan met een vervolopleiding haalt het diploma niet. De centrale vraag die gesteld was, is geformuleerd vanuit het oogpunt van de student en luidt: 'Wat hebben mbo-2 studenten nodig van de mbo-opleiding om het perspectief op het behalen van het diploma en succesvolle doorstroom naar vervolgonderwijs en/of de arbeidsmarkt te bevorderen? In hoeverre voldoen opleidingen met hun aanpak en samenwerking met bedrijven en

ketenpartners aan de ervaren onderwijsbehoeften van de studenten?' Het onderzoek had het karakter van een verkennend inventariserend onderzoek en de inspectie heeft tijdens het onderzoek informatie opgehaald bij studenten, om een beeld willen krijgen van de door hen ervaren onderwijsbehoeften.

- Differentiëren is investeren in onderwijs dat past

De inspectie vindt het belangrijk om samen met directies en docenten(teams) op zoek te gaan naar de ruimte en investeringen die nodig zijn om het onderwijs zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij de verschillende leerbehoeften van mbo-studenten. De doelstelling van dit onderzoek is om inzichtelijk te krijgen welke succesfactoren zorgen voor ruimte en vertrouwen bij docententeams om in te kunnen spelen op de gevarieerde samenstelling van studenten. Door dit proces in beeld te brengen, krijgt de inspectie zicht op de knelpunten en gekozen oplossingen om succesvol te kunnen differentiëren. De inspectie heeft voor dit onderzoek gesproken met het team *Bloem & Styling* die als best practice uit verschillende rapportages was gekomen.

2.3 Vanuit de Medezeggenschap

2.3.1 Ondernemingsraad

Het inrichten van de Curio Koers is in 2019 van start gegaan. Voor de ondernemingsraad (OR) betekende dat intensiever contact met de Raad van Bestuur, we hebben in totaal 16 keer vergaderd waarvan 7 reguliere en 9 extra ingelaste overleggen. Belangrijke onderwerpen vanuit het koersprogramma en HR werden geagendeerd om te komen tot een andere inrichting van de organisatie.

De OR moet als vertegenwoordiger van de medewerkers kritisch afwegen of bij de besluiten en adviezen de medewerkersbelangen goed worden en blijven gewaarborgd. Daarvoor heeft de OR gesprekken gevoerd met deskundige medewerkers en eigen onderzoek gedaan. Tevens werd de OR door de Raad van Bestuur regelmatig bijgepraat over de stand van zaken van de lopende en toekomstige beleidsstukken.

Medezeggenschap volgt de zeggenschap van de organisatie, dat is een vast gegeven. Er is een werkgroep samengesteld die begonnen is met een eerste verkenning; hoe gaat de medezeggenschap de zeggenschap volgen? Daarnaast is er input opgehaald bij onze collega's van de onderdeelcommissies (OC), de resultaten volgen in 2020. Jaarlijks vinden er twee studiemiddagen plaats met de OC. Tijdens de studiemiddag in maart 2019 is naast medezeggenschap ook gebrainstormd over het werkdrukplan, de communicatie tussen OR en OC, keuzedelen en doorlopende leerlijnen. In november zijn we door een extern deskundige bijgeschoold over de Hoofdlijnen van de Begroting, een zeer belangrijk onderwerp waar sinds 2018 wettelijk instemmingsrecht op geldt.

Voor de OR betekende 2019 ook het inrichten van een nieuwe OR. Na de reguliere verkiezing in mei 2019, waarbij 3 zetels OP mbo, 2 zetels OP vmbo en 2 zetels OBP beschikbaar kwamen, is de OR met 5 nieuwe en 2 herkozen leden het nieuwe schooljaar enthousiast gestart. In oktober is de voorzitter en plaatsvervangend voorzitter gekozen. Als team hebben we de uitgangspunten van de OR, onze missie, visie en kernwaarden onder de loep genomen en herijkt naar resultaatgerichte doelstellingen.

Ook dit jaar is weer gebleken dat er nog altijd sprake is van een goede samenwerking met de Raad van Bestuur. Er heerst een ontspannen en vertrouwelijke sfeer tijdens de vergaderingen. Met de Raad

van Toezicht is twee keer overlegd over actuele onderwerpen.

De OR kijkt met nieuwsgierigheid uit naar fase 3 van het koersprogramma, deskundig verrichten.

Onderstaand een overzicht van de onderwerpen waarover instemming of advies gevraagd is:

Besluiten en Adviezen Ondernemingsraad 2019

Onderwerp	Datum	Dienst	Instemming of advies	Afgehandeld
Functieomschrijvingen docentfuncties LB LC LD	17.2.2019	HR	Instemming	25.3.2019
Reglement Dienstvoertuigen	14.3.2019	HR	Instemming	20.5.2019
Nieuwe Functieomschrijving ROC directeur	4.4.2019	HR	Instemming	06.05.2019
Functieomschrijving onderwijsmanager	18.4.2019	HR	Instemming	06.05.2019
Instemmingverzoek werkdrukplan	23.5.2019	HR	Geen instemming, wel reactie op het procesplan	23.05.2019
Functieomschrijving directeur ondersteuning	27.6.2019	HR	Instemming	6.9.2019
Nieuwe Arbodienst	04.07.2019	HR	Instemming	04.07.2019
Taakbeleid	03.10.2019	HR	Instemming	31.10.2019
Hoofdlijnen begroting 2020	13.5.2019	Financiën	Instemming	11.6.2019
Management-en organisatiestructuur Primair proces	18.4.2019	Koers-programma	Advies	06.05.2019
Organisatie-en managementstructuur ondersteuning	27.6.2019	Koers-programma	Advies	27.6.2019
Aanvulling Topstructuur vmbo	4.4.2019	Koers-programma	Advies	15.4.2019
Incidentele kosten t.b.v. Klaar voor de toekomst	4.4.2019	Koers-programma	Advies	05.4.2019
Sterk Techniek Onderwijs	20.3.2019	Onderwijs	Instemming	21.3.2019
Centraal Examenreglement MBO voor Cohorten startend tussen 1 aug. 2019 – 1 augustus 2020	20.6.2019	Onderwijs	Instemming	20.6.2019
Gewijzigd examenreglement vmbo 2019-2020	05.12.2019	Onderwijs	Instemming	05.12.2019
Haalbaarheidsonderzoek overdracht twee OVO scholen VERTROUWELIJK	11.4.2019	Bestuurs-bureau	Advies	06.05.2019
Informatiebeveiliging- & Privacy beleid bijlage 6 en 9	20.6.2019	Bestuurs-bureau	Instemming	20.6.2019
Verlenging Medezeggenschapsstatuut 2016-2019 tot aug. 2020	20.6.2019	Bestuurs-bureau	Instemming	20.6.2019

Wijziging statuten en bestuursreglement	04.11.2019	Bestuursbureau	Advies	22.11.2019
---	------------	----------------	--------	------------

2.3.2 Studentenraad

In het kalenderjaar 2019 is de studentenraad zes keer bijeen geweest in overlegvergadering met de bestuurder. De studentenraad heeft de goede gewoonte om voorafgaand aan de overlegvergadering de stukken voor te bespreken, wat de behandeling in de overlegvergadering ten goede komt.

De volgende onderwerpen hebben op de agenda van de overlegvergadering gestaan:

- Profiel werving leden RvT;
- Initiatief voorstel studentenraad over bezetting studentenraad;
- concept kwaliteitsagenda;
- Wijziging toelatingsrecht;
- Huishoudelijk reglement studentenraad (aanpassing);
- Aanvraag afwijking urennorm DV;
- Schoolkostenbeleid MBO;
- Alumnibeleid in ontwikkeling;
- Herzien Reglement voor commissie beroep examens/ beroepselement examens;
- Rapportage cameratoezicht;
- Leerlingenstatuut;
- Deelnemersstatuut;
- POK;
- OOK;
- Centraal Examenreglement MBO voor Cohorten startend tussen 1 augustus 2019 - 1 augustus 2020;
- Verlenging Medezeggenschapsstatuut 2016-2019 naar aug 2019-aug 2022;
- Vrijwillige bijdragen schoolkosten;
- Profiel begeleider Studentenraad (wervingsprocedure);
- Job enquête;
- Werving begeleider studentenraad.

Enkele onderwerpen uitgelicht:

- Initiatief voorstel studentenraad over bezetting studentenraad: inherent aan het programma van een MBO student, is het deelnemen aan vergaderingen soms in tijd niet te realiseren. Stage lopen en naar een vergadering komen is bijvoorbeeld niet altijd mogelijk. Voorstel van de raad was dan ook per college naar deelname van twee studenten te gaan. Dit is akkoord bevonden door de bestuurder;
- Dit jaar is voor de zomervakantie afscheid genomen van de studentbegeleider, en de werving opgestart voor een nieuwe begeleider van de studentenraad. Inmiddels is deze functionaris benoemd en de eerste verdere professionalisering gestart;
- Daarnaast heeft ook de voorzitter van de studentenraad afscheid genomen en is inmiddels een nieuwe voorzitter benoemd.

Naast bovenstaande onderwerpen is ook in dit kalenderjaar aan de studentenraad, evenals aan de ondernemingsraad, instemming gevraagd op de hoofdlijnen van de begroting 2020. Om de raden mee te nemen in de begrotingssystematiek, zijn hieraan aparte bijeenkomsten gewijd.

In 2019 is de studentenraad daarnaast meermalen aanwezig geweest op bijeenkomsten waarin de ontwikkeling van Curio nader vorm is gegeven, of er informatie over is verstrekt. Nu de afzonderlijke colleges opgaan in onderwijssectoren van Curio, heeft dit ook gevolgen voor de medezeggenschap. In 2019 heeft de studentenraad hier voor het eerst over van gedachte gewisseld; dit zal zijn beslag krijgen in 2020. Een grote uitdaging voor 2020 is het vergroten van de bekendheid van de studentenraad en de werving van nieuwe studenten voor de raad. Het vertrouwen dat dit gaat lukken, is er.

2.3.3 Vanuit de Centrale Ouderraad vmbo

Curio centrale ouderraad vmbo-entiteit bestaat uit een vertegenwoordiging van de ouderraden vmbo-scholen. De Centrale Raad heeft in 2019 6x vergaderd waarvan 3 vergaderingen op diverse “schoollocaties” (Curio steenspil, Curio prinsentuin van cooth, Curio prinsentuin oudenbosch) en 3 op het Trivium in Etten-Leur. Het doel om op locatie te vergaderen is kennis te maken met het onderwijs en gebouwen van de vmbo-school. Daarbij heeft op 4 februari een vergadering plaatsgevonden met de gezamenlijke raden. Op 4 november heeft een extra bijeenkomst plaatsgevonden om toelichting te geven over o.a. het bestuursreglement. Vanaf september 2019 heeft ook de centrale ouderraad de naam Curio in plaats van ROC West Brabant aangenomen.

In het vergaderjaar 2019 bestaat de Centrale ouderraad uit vertegenwoordigers van de scholen Scala (Robert Boot, voorzitter) en Pascalle van Delft (tot en met juni 2019), Erwin Hoek (Curio prinsentuin van cooth), Maud Voermans (Curio effent), Corina Pronk (Curio steenspil, tot april 2019), Leon Minderhoud (Curio de rotonde). Vanaf mei 2019 heeft (wisselend) een vertegenwoordiger van Curio prinsentuin oudenbosch deelgenomen aan de centrale ouderraad t.w. Angela Berting (mei 2019), Yfke Kempf-Verdiesen (juni 2019) Robin Leus (september en november 2019). Ondanks diverse inspanningen, verzoek via directeuren, via een schrijven of via onderwijsmanagers is het niet gelukt om vanuit alle scholen een vertegenwoordiger aan te laten sluiten.

Onderwerpen ter bespreking

- Programma klaar voor de toekomst; de richting is helder (terugkerend agendapunt);
- Topstructuur vmbo gedeelte (terugkerend agendapunt);
- Stand van zaken actieplan Robuust vmbo (terugkerend agendapunt);
- Kwaliteitsagenda/Regionale agenda beroepsonderwijs (terugkerend agendapunt);
- Definitief rapport 4 JO;
- Vrijwillige ouderbijdrage; het innen en vereenvoudiging (nieuw) systeem (terugkerend agendapunt);
- Schoonkosten VO, inclusief informatie en communicatie tegemoetkoming van de kosten o.a. stichting leermiddelen;
- Arbo beleid;
- Werven nieuwe leden centrale ouderraad (terugkerend agendapunt);
- Organisatie en managementstructuur van het primaire proces (terugkerend agendapunt);
- Continuïteit en kwaliteit van het onderwijs waarborgen ;
- Leerlingenstatuut;
- Uitwisseling van activiteiten, georganiseerd door ouderraad scholen;
- Directeur sector zorg en welzijn, directeur IT, implementatie manager en directeuren ondersteuning zijn benoemd;
- Verlenging medezeggenschapsstatuut 2016-2019 naar augustus 2019-2022;
- Aanpassing informatieplicht ouders;
- Kwaliteitsscholen; enquête; te lang en dubblures in vragen;
- Ouderbetrokkenheid; bij Curio leergemeenschap als thema weggelegd;
- Positie Stedelijk Gymnasium en Graaf Engelbrecht;
- Zorg over invulling van vacatures vmbo;
- Curio in gesprek met partners samenwerkingsverbanden om te komen tot duurzame samenwerking;
- Curio dag 01 oktober 2019;
- Verlenging reglement ouderraad vmbo entiteit en van de vmbo scholen met 1 jaar;
- Bestuursreglement waarvoor een extra vergadering is georganiseerd en extra informatie is verstrekt;
- Nieuwe rol OM, directeur sector vmbo;
- Strategisch Collectief;
- Onderwerpen en informatie tussen Ouderraden uitwisselen; wat leeft bij diverse scholen;

- Organiseren van een thema avond door de ouderraad in maart 2020.

Besluitvorming

- Jaarverslag centrale ouderraad 2018 d.d. 19 februari 2019;
- Een positief advies op het voorgenomen besluit om de topstructuur sector vmbo te laten bestaan uit 3 directeurs, 02 april 2019;
- Instemming met de schoolkosten VO , 02 april 2019;
- Akkoord met de adviesaanvraag van de organisatie en managementstructuur van het primair proces, 14 mei 2019;
- Akkoord met wijzigingen en stemt in met de wijzigingen zoals die zijn aangegeven in het leerlingenstatuut versie 1.1 dat loopt van augustus 2018 tot augustus 2020, 14 mei 2019;
- Instemming wordt verleent met de verlenging van het medezeggenschapsstatuut voor de periode van 1 jaar, 25 juni 2019;
- Instemming wordt verleend met de aanpassing informatieplicht ouders, 26 juni 2019;
- Instemming wordt verleend met de verlenging reglement ouderraad vmbo-entiteit en van de vmbo scholen voor 1 jaar, 19 november 2019;
- Een positief advies over het bestuursreglement, 19 november 2019.

2.3.4 Stedelijk Gymnasium en Graaf Engelbrecht

Graaf Engelbrecht

De Medezeggenschapsraad van Graaf Engelbrecht bestond in 2019 uit vier personeelsleden, twee ouders en twee leerlingen. De Medezeggenschapsraad kwam gedurende het schooljaar 2018-2019 tien keer bijeen en werkte daarbij steeds met een eigen jaaragenda. Terugkerende onderwerpen op de agenda waren o.a. de begroting, de vakantieregeling, (meerjaren)schoolplan, functiemix, formatieplan, lessentabel, examenreglement en het taakbeleid.

Bijzondere aandacht was er uiteraard voor de bezoeken van de Onderwijsinspectie, en de mogelijke loskoppeling van Curio. Na ongeveer tien jaar verscherpt toezicht van de onderwijsinspectie, is de MR blij dat Graaf Engelbrecht in het najaar van 2019 een positieve beoordeling van de onderwijsinspectie heeft gekregen. Op 29 mei 2019 heeft de MR van Graaf Engelbrecht de Raad van Bestuur toestemming gegeven om een Haalbaarheidsonderzoek in te stellen naar de overdracht van Graaf Engelbrecht aan SKVOB. De MR heeft aan deze toestemming de voorwaarde verbonden, dat in het onderzoek extra aandacht wordt geschonken aan de denominatie van Graaf Engelbrecht, de financiële autonomie, de zelfstandige beslissingsbevoegdheid en tot slot, de positie van het onderwijsondersteunend personeel.

Ook in 2019 heeft de Medezeggenschapsraad zich verder bekwaamd en op regelmatige basis gebruik gemaakt van de expertise met name van de AOb. Periodiek heeft de Medezeggenschapsraad de personeelsleden via het interne, wekelijkse infobulletin geïnformeerd over belangrijke onderwerpen op de agenda. De ouders en leerlingen zijn via de Nieuwsbrief en de website van Graaf Engelbrecht door de Medezeggenschapsraad op de hoogte gebracht. Voor het komende kalenderjaar zal de MR de informatieverstrekking naar diens achterban verder intensiveren en trachten de samenwerking met de directie te constructiever te maken.

Stedelijk gymnasium

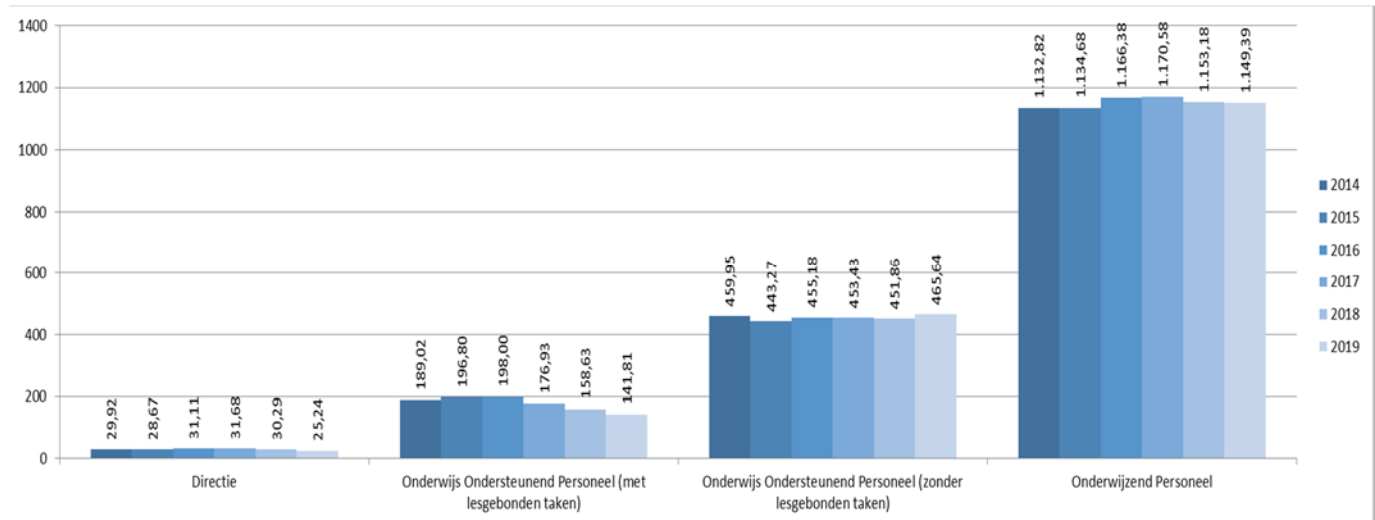
Gedurende het schooljaar 2018-2019 zijn er 8 MR-vergaderingen geweest. Alle besproken onderwerpen staan hieronder op alfabetische volgorde:

Aanmelding nieuwe leerlingen	Formatieplan	Profielwerkstuk
Audit	Funciemix	Rekenbeleid
Activiteiten buiten de les	Gesprekkencyclus	Schoolformatieplan
Begroting MR	Jaarverslag MR	Schoolgids
Beoordelings- en functioneringsgesprekken	Klachtenregeling	Schoolkostenbeleid
Bestuurlijke ontvlechting	Kosten DELF/GOETHE	Taakverdeling PMR
Bevorderingsnormen	Leerlingenstatuut	Takenlijst
Compensatiedagen	Meerjarenbegroting	Toetsbeleid
Experimentele taken OP	Ontwikkeltijd	Uitslag MR-verkiezingen
Financiële Verantw. 2018 Q3	Opschonen M-schijf	Uitvoeringsplan
Financiële Verantw. 2018 Q4	Overgangsnormen	Vakantierooster
Financiële Verantw. 2019 Q1	Personeelsbeleid	Vergaderplanning MR
Financiële Verantw. 2019 Q2	Preventiebeleid	Profielwerkstuk

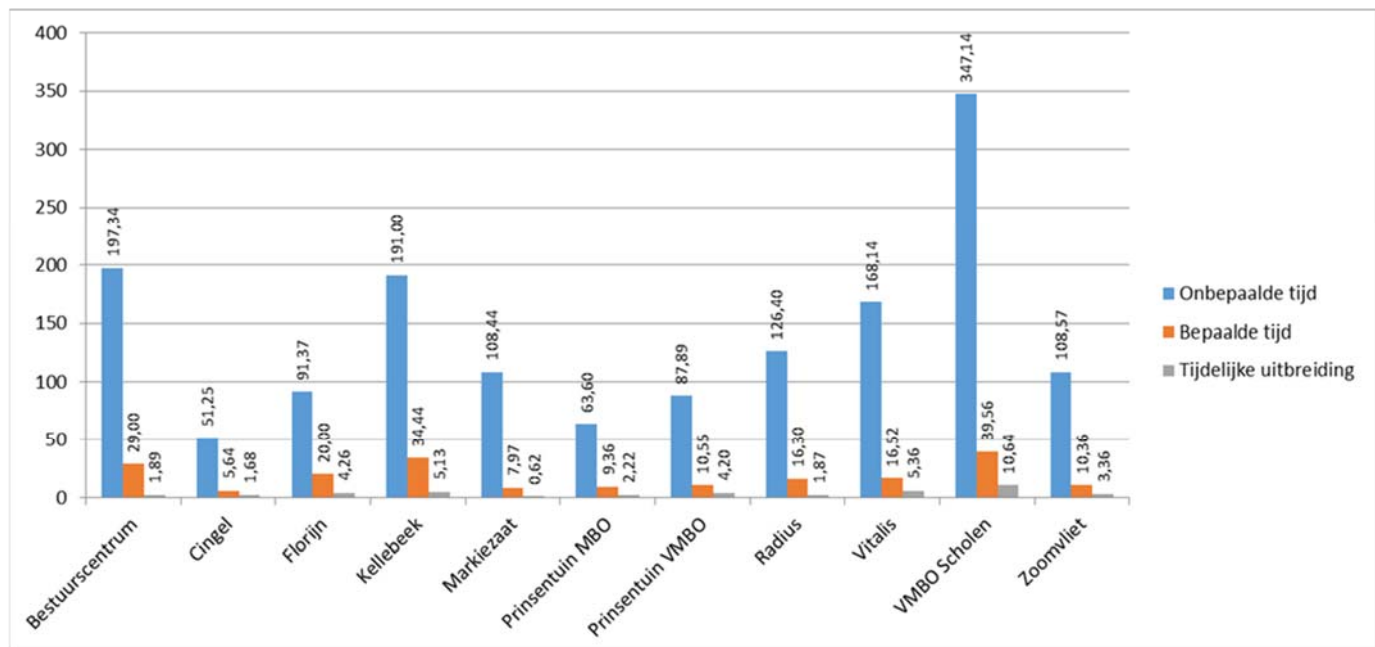
3 Profiel

3.1 In cijfers

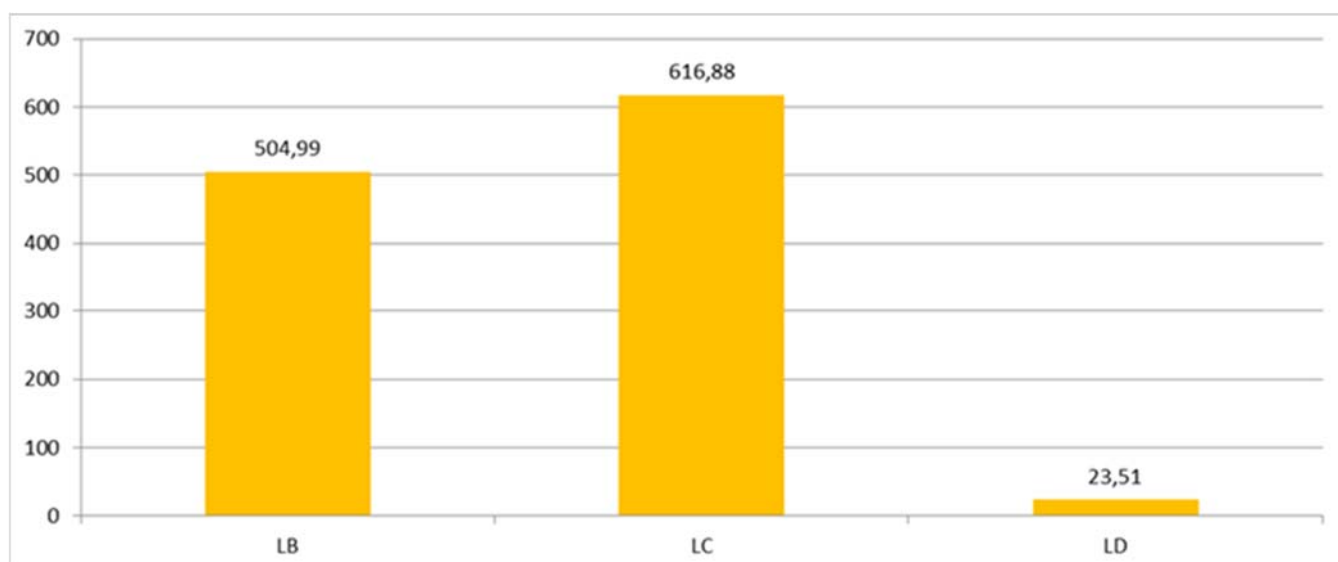
3.1.1 Personeelsbezetting in fte

Ontwikkeling in verhouding naar functiecategorie in fte

Verdeling vast en tijdelijk dienstverband in fte (gesorteerd op de benaming en organisatiestructuur van voormalig ROC West-Brabant)

Functie-/salarismix in fte

3.1.2 Onderwijs

vmbo

Leerlingaantallen vmbo

Scholen	2019	2018	2017	2016	2015
Curio effent	702	727	754	799	797
Curio isk	356				
Internationale Schakelklas (sector Start)		351	438	419	307
Curio isk Bergen op Zoom (sector Start)	125	126	160	-	-
Curio isk Breda (sector Start)	231	225	278	-	-
Curio praktijkschool	350	326	309	314	326
Curio prinsentuin andel	568	631	684	721	774
Curio prinsentuin van cooth	610	646	725	821	865
Curio prinsentuin oudenbosch	453	410	433	443	449
Curio scala	776	792	863	912	902
Curio steenspil	325	377	463	537	650
Curio pomona (zorglocatie)	140	153	140	159	141
Curio de rotonde (zorglocatie)	395	450	384	396	393
<i>Totaal vmbo</i>	<i>4.675</i>	<i>4.863</i>	<i>5.193</i>	<i>5.521</i>	<i>5.604</i>
Stedelijk Gymnasium	997	1.036	1.006	970	935
Graaf Engelbrecht	773	785	795	796	758
<i>Totaal vo</i>	<i>1.770</i>	<i>1.821</i>	<i>1.801</i>	<i>1.766</i>	<i>1.693</i>
Totaal	6.445	6.684	6.994	7.287	7.297

Woonplaats leerlingen (naar gemeenten):

Gemeente	Aantal studenten	2019	2018	2017
Breda en omgeving	4.808	75%	73%	71%
Bergen op Zoom en omgeving	387	6%	6%	7%
Roosendaal en omgeving	671	10%	11%	12%
Overige gemeenten Noord-Brabant	301	5%	5%	5%
Overige provincies	278	4%	5%	5%
Totaal	6.445	100%	100%	100%

Verhouding man/vrouw:

Scholen	M	V	Totaal	2018		2019	
				%M	%V	%M	%V
Curio effent	328	374	702	49%	51%	47%	53%
Curio isk Bergen op Zoom (sector Start)	61	64	125	47%	53%	49%	51%
Curio isk Breda (sector Start)	111	120	231	55%	45%	48%	52%
Curio pomona	107	33	140	78%	22%	76%	24%
Curio prinsentuin andel	277	291	568	47%	53%	49%	51%
Curio praktijkschool (sector Start)	188	162	350	56%	44%	54%	46%
Curio prinsentuin van cooth	247	363	610	41%	59%	40%	60%
Curio prinsentuin oudenbosch	214	239	453	48%	52%	47%	53%
Curio de rotonde	288	107	395	74%	26%	73%	27%
Curio scala	373	403	776	49%	51%	48%	52%
Curio steenspil	154	171	325	46%	54%	47%	53%
<i>Totaal vmbo</i>	<i>2.348</i>	<i>2.327</i>	<i>4.675</i>	<i>51%</i>	<i>49%</i>	<i>50%</i>	<i>50%</i>
Stedelijk Gymnasium	491	506	997	51%	49%	48%	52%
Graaf Engelbrecht	479	294	773	63%	37%	62%	38%
	970	800	1.770	56%	44%	55%	45%
Totaal	3.318	3.127	6.445	53%	47%	51%	49%

Leeftijdsofbouw leerlingen

Leeftijdscategorie	2018		2019	
	Aantal	%	Totaal	%
<13 jaar	802	12%	799	12,4%
13 en 14 jaar	2.671	40%	2.599	40,3%
15 en 16 jaar	2.532	37,9%	2.368	36,7%
17 en 18 jaar	641	9,6%	625	9,7%
>18 jaar	38	0,5%	54	0,9%
Totaal	6.684	100%	6.445	100%

Mbo

Studentaantallen mbo

Mbo colleges	2019	2018	2017 ^[1]	2016	2015
Curio economie en ondernemen	3.632	3.652			
Curio techniek en technologie	4.478	4.511			
Curio voedsel, groen en gastvrijheid	2.133	2.326			
Curio zorg en welzijn	4.800	4.558			
Curio start	695	617			
Totaal	15.738	15.664			

Woonplaats studenten (naar provincies):

Provincie	Aantal studenten	2019	2018	2017
Noord Brabant	13.108	13.188	84%	84%
Zeeland	1.475	1.407	9%	9%
Zuid Holland	943	963	6%	6%
Aangrenzende provincies	82	86	0,5%	0,5%
Overige Provincies	56	94	0,5%	0,5%
Totaal	15.664	15.738	100%	100%

Verhouding man/vrouw:

Sectoren				2019		2018	
	M	V	Totaal	%M	%V	%M	%V
Curio economie en ondernemen	2.149	1.483	3.632	59%	41%	59%	41%
Curio techniek en technologie	4.158	320	4.478	93%	7%	93%	7%
Curio voedsel, groen en gastvrijheid	982	1.151	2.133	46%	54%	47%	53%
Curio zorg en welzijn	888	3.912	4.800	19%	81%	14%	86%
Curio start	402	293	695	58%	42%	65%	35%
Totaal	8.579	7.159	15.738	55%	45%	55%	45%

Leeftijdsofbouw studenten

Leeftijdscategorie	2019		2018	
	Aantal	%	Aantal	%
t/m 19 jaar	10.208	65%	10.353	66%
20-29 jaar	4.584	29%	4.493	29%
30-39 jaar	467	3%	374	2%
40-49 jaar	321	2%	287	2%
50-59 jaar	157	1%	152	1%
> 60 jaar	1	0%	5	0%
Totaal	15.738	100%	15.664	100%

^[1] Vanaf 1 oktober heeft ROC West-Brabant een nieuwe naam: Curio. Hiermee nemen wij ook afscheid van de collegenamen; we gaan nu uit van sectoren. Hierdoor is er voor het verleden geen onderverdeling naar sector mogelijk.

3.1.3 Educatie

Studentenaantallen educatie

Educatie	2019	2018	2017	2016	2015
Curio basiseducatie	86	84	112	117	100
Curio nt2	551	497	469	416	364
Curio vavo	407	473	437	436	416
Totaal	1.044	1.054	1.018	969	880

Woonplaats studenten (naar gemeenten):

Gemeente	Aantal studenten	2019	2018
Breda en omgeving	498	48%	49%
Bergen op Zoom en omgeving	197	19%	21%
Roosendaal en omgeving	319	30%	28%
Overige gemeenten Noord-Brabant	22	2%	1%
Overige provincies	8	1%	1%
Totaal	1.044	100%	100%

Verhouding man/vrouw:

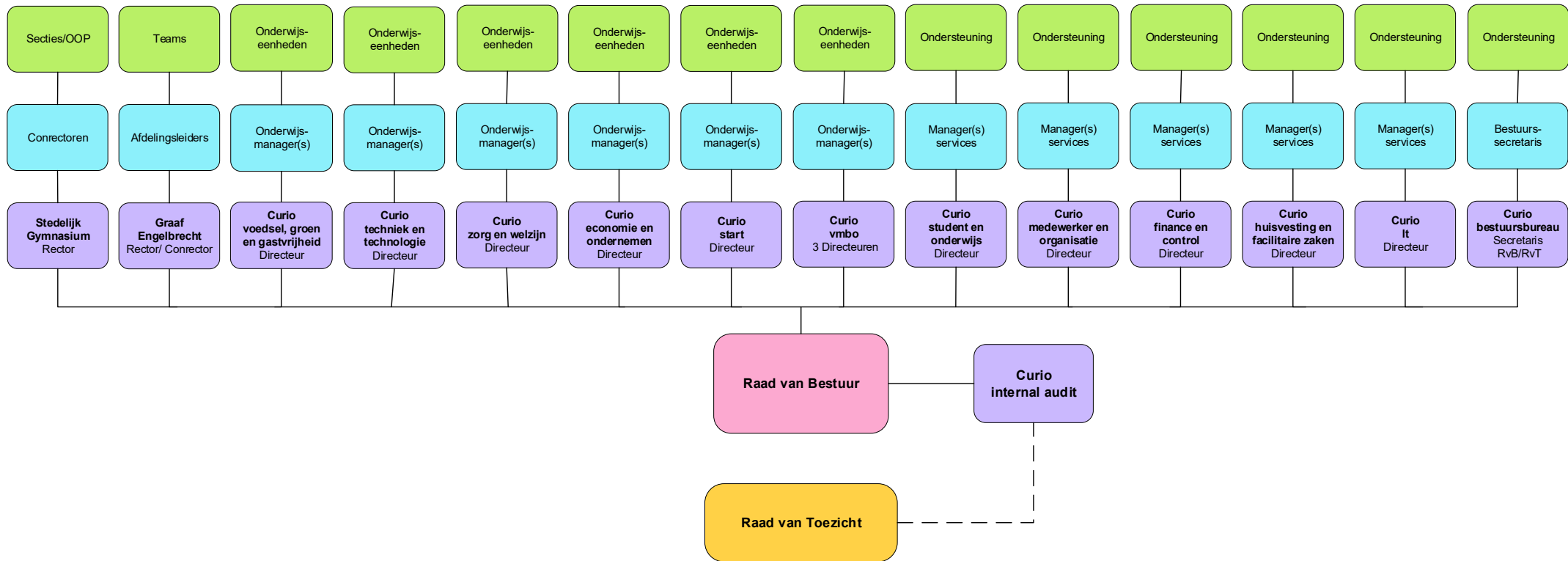
Educatie	M	V	Totaal	2018		2019	
				%M	%V	%M	%V
Curio basiseducatie	52	34	86	58%	42%	60%	40%
Curio nt2	178	373	551	34%	66%	32%	68%
Curio vavo	210	197	407	53%	47%	52%	48%
Totaal	440	604	1.044	44%	56%	42%	58%

Leeftijdsopbouw studenten

Leeftijdscategorie	2018		2019	
	Totaal	%	Totaal	%
t/m 19 jaar	356	34%	314	30%
20-29 jaar	245	23%	205	20%
30-39 jaar	204	19%	234	22%
40-49 jaar	140	13%	149	14%
50-59 jaar	96	9%	106	10%
>60 jaar	24	2%	36	4%
Totaal	1.054	100%	1.044	100%

3.1.4 Organogram

Vanaf 1 januari 2020

3.2 Organisatie en Governance

Curio verzorgt beroepsonderwijs dat aansluit bij de leerbehoeften van leerlingen en studenten. Deze ambitie is essentieel voor elke individuele leerling en student maar ook voor de regio. West-Brabant is een ondernemende regio die verder wil blijven groeien. Beroepsonderwijs is daarin een onmisbare schakel. We zien onszelf als de broedplaats voor talent voor de regio. Wij willen de arbeidsmarkt voorzien van talenten, jong en oud, die het optimale uit hun potentieel halen. Zodat de regio dat ook kan doen. We zijn de beroepsopleider van de regio.

Missie

Curio laat jou groeien

Visie

Curio wil leerlingen en studenten een goede toekomst bieden. Weten waar je talenten liggen en hoe je jezelf ontwikkelt, is in de banen van de toekomst belangrijker dan ooit. Curio biedt daarom onderwijs waarin leerlingen en studenten centraal staan. We moedigen ze aan om te ontdekken en prikkelen hun nieuwsgierigheid. We leiden ze op tot zelfbewuste deskundigen in hun vakgebied. Zodat ze zo goed mogelijk voorbereid zijn op de arbeidsmarkt van morgen. Curio laat leerlingen en studenten groeien.

Kernwaarden

Curio is nieuwsgierig, deskundig en zelfbewust. Dat zijn onze kernwaarden. Ze geven aan wie we als organisatie zijn en hoe we ons gedragen. Daarnaast zijn het waarden die we onze leerlingen en studenten meegeven. We leren ze om nieuwsgierig, deskundig en zelfbewust te zijn. Zo helpen we ze te groeien.

3.2.1 Organisatie

Curio biedt jongeren en volwassenen vmbo- en mbo-opleidingen (8 vmbo-scholen, 4 mbo-sectoren) op alle niveaus. Daarnaast maken een gymnasium en een vwo-havo-mavoscholengemeenschap (ressortend onder het Openbaar Voortgezet Onderwijs: OVO), de sector Start incl. educatieactiviteiten en volwassenenonderwijs deel uit van onze organisatie. Curio is met ruim 23.000 leerlingen en studenten, circa 2500 personeelsleden (circa 1800 fte) en een zeer gevarieerd opleidingsaanbod een grote onderwijsinstelling die onderwijs verzorgt op meer dan 40 locaties in de regio West-Brabant. Er zijn 5 ondersteunende diensten en een bestuursbureau (zie organogram voor de complete organisatiestructuur).

3.2.2 Samenwerkingsverbanden

Curio heeft een groot verzorgingsgebied. De regio West-Brabant omvat 16 gemeenten in West-Brabant en het Zeeuwse Tholen. De economische ambities van de provincie en in het bijzonder van West-Brabant zijn gebaat bij een perfect werkende arbeidsmarkt met een lage werkloosheid, hoge arbeidsparticipatie en een vraag en aanbod die in balans zijn. In het licht van trends als vergrijzing en ontgroening vraagt dat om een eenduidige en stevige aanpak. De arbeidsmarkt moet veerkrachtiger worden en dus beter dan in het verleden gaan meebewegen met schoksgewijze economische ontwikkelingen. Dat stelt hoge eisen aan de mobiliteit en flexibiliteit van de organisatie. Daarom is in alle tot nu toe opgestelde regiovisies voor West-Brabant als doel opgenomen om het ondernemingspotentieel optimaal te benutten en daartoe het in de regio aanwezige menselijke

kapitaal maximaal te ontwikkelen. Werkzekerheid en perspectief op (interessant) werk zijn daarbij belangrijke kernbegrippen; dit vergroot de kans dat kenniswerkers, vakmensen en afgestudeerde jongeren voor de regio behouden blijven. Voor het onderwijs is het de uitdaging om de komende jaren met behulp van een doelmatig onderwijsaanbod, voor voldoende vakbekwaam personeel op de arbeidsmarkt te zorgen. Goed beroepsonderwijs in combinatie met een leven lang leren is een randvoorwaarde voor een economisch duurzame en krachtige regio West-Brabant. Een goede aansluiting op de regio is een belangrijke randvoorwaarde. Curio heeft zich daarom nauw verbonden aan twee belangrijke regionale initiatieven: Kennispact Brabant en de Agenda Beroepsonderwijs West-Brabant (beide 2018). Daarnaast wordt vanzelfsprekend geparticipeerd in tal van regionale initiatieven en samenwerkingsverbanden. Samenwerkingspartners zijn bijvoorbeeld scholen en instellingen in de regio, zowel in het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en hoger onderwijs, lokale en regionale overheden, branchevertegenwoordigers, bedrijven en instellingen en organisaties die een rol spelen in de regionale ontwikkelingen en het Ministerie van Defensie (opleidingen Veiligheid en Vakmanschap, VeVa). Tot slot wordt een tweetal projecten in het kader van het Regionaal Investeringsfonds uitgevoerd: Bouw en Techniek Centrum Breda (succesvol afgerond per 31-08-2019) en Eventum Bergen op Zoom.

3.2.3 Governance

Statuten en reglementen

Curio wordt bestuurd conform de 'Branchecode goed bestuur in het mbo': de governancecode voor de mbo-sector in Nederland. De code is bij Curio ook van toepassing ten aanzien van het vo en vmbo.

Deelnemingen

De juridische naam van de organisatie is Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant (vanaf 23 april 2020). De voornaamste taak van de stichting is het verzorgen van onderwijs. Onder de stichting ressorteert een aantal rechtspersonen: deze deelnemingen geven invulling aan afgebakende vormen van dienstverlening. Per 31 december 2019 resteren de volgende deelnemingen:

- ROC Corbeille BV, hierin is het gebouw aan het Trivium te Etten-Leur ondergebracht;
- ROC Personeel BV, hierin waren tot ultimo 2013 docenten ondergebracht die werden ingezet bij P3transfer BV (BV is nu leeg);
- ATG BV (welke vennootschap op haar beurt 100% van de aandelen houdt in AM&TS BV) ten behoeve van uitvoering van niet-bekostigd onderwijs op het gebied van vliegtuigonderhoudstechniek.

Stichtingen en coöperaties

De Stichting is gelieerd aan een aantal stichtingen en coöperaties. Hiervoor wordt verwezen naar het onderdeel verbonden partijen in de jaarrekening.

Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur is het bevoegd gezag van de Stichting en is belast met het besturen van de stichting en bestaat uit Rob Neutelings (voorzitter) en Andrea Kaim en Marc van Campenhout.

Rob Neutelings, voorzitter

Nevenfuncties (per 31-12-2019)

- Lid bestuur Coöperatie onderwijshuisvesting Breda e.o. U.A. (Building Breda), onbezoldigd;
- Lid bestuur stichting Deltalent, onbezoldigd;
- Stichting tot Steun aan het Baronie College, onbezoldigd;

- Commissaris van de NV Maatschappij ter bevordering van industrievestiging te Bergen op Zoom (sinds december 2018). Onkostenvergoeding gaat naar Curio.

Andrea Kaim-Lamers, lid

Nevenfuncties

- Lid van het College voor Toetsen en Examens, bezoldigd (1 oktober 2018). Vergoeding gaat naar Curio;
- Voorzitter Platform Passend Onderwijs mbo (vanaf 1-2-2019). Vergoeding gaat naar Curio;
- Bestuurslid SOSO (Onderwijsconsulenten) (vanaf 17-05-2019). Vergoeding gaat naar Curio.

Marc van Campenhout, lid

Nevenfuncties: geen.

Bezoldiging

Bestuurders en toezichthouders in het mbo vallen vanaf 2013 onder de WNT. De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders valt binnen de bandbreedte van de WNT. De bezoldiging is vermeld op pagina 106.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht ziet toe op het uitvoeren van de taken met inachtneming van de branchecode. In hoofdstuk 2.1 legt de Raad van Toezicht verantwoording af over het uitgevoerde toezicht.

3.2.4 Internal Audit

Internal auditing in het algemeen

Internal auditing is een 3^e lijnactiviteit die onafhankelijke en objectieve audit- en adviesdiensten levert met als doel toegevoegde waarde te leveren aan de risico- en interne beheersing binnen een organisatie. De manager Internal audit heeft een directe rapportagelijijn met leden van Raad van Bestuur en Raad van Toezicht. De interne audit functie helpt een organisatie haar doelstellingen te realiseren door de effectiviteit van de processen van governance, risico management en interne beheersing te beoordelen en te verbeteren. De audit- en adviesopdrachten worden gekenmerkt door een systematische, gedisciplineerde aanpak en het geven van zekerheid over een audit-object volgens de geldende standaarden en richtlijnen van de beroepspraktijk.

Curio Internal audit

Curio Internal audit heeft als missie de waarde van Curio te vergroten en te beschermen door middel van risico gebaseerde audits en adviesopdrachten en hiermee objectieve zekerheid, advies en inzicht te verstrekken.

In 2017 is de afdeling internal audit opgericht. De jaren 2017 en 2018 stonden in het teken van het opzetten van de afdeling, het uitvoeren van audits, het opstellen en inrichten van het 'professional practice framework' t.b.v. IIA certificering. Begin 2019 is de IIA certificering behaald, dat de kwaliteit van de interne audit werkzaamheden waarborgt en leidt tot een uniforme manier van werken en gedegen oordeelsvorming (assurance) en advisering.

In 2019 is het (nieuwe) internal auditteam verder gegaan met bestendigen van de interne audit functie binnen de Curio-organisatie, het verder implementeren van de 3^e lijnrol en het verbinden met de 1^e en 2^e lijnfuncties, het inzicht krijgen in de organisatie, bedrijfsstrategie, operationele activiteiten en het in kaart brengen en beoordelen van de bedrijfsbrede risico's en de beheersingsgraad ervan. Tevens zijn audits uitgevoerd op o.a. scholen en diensten met als doel het signaleren en rapporteren van tekortkomingen en risico's en het doen van gerichte verbetervoorstellen.

3.2.5 Klachtafhandeling

Curio kent een uitgebreide klachtenregeling die op de website gepubliceerd is. In het verslagjaar is een professionaliseringsplan gemaakt. Na een succesvolle pilot binnen het mbo is het klachtenregistratiesysteem Topdesk geïmplementeerd binnen de gehele organisatie. Alle klachten die binnen de onderwijsinstelling worden ingediend via het klachtenformulier op www.curio.nl of via de e-mail klacht@curio.nl worden in het klachtenregistratiesysteem geregistreerd en gemonitord. De behandeling van klachten geschiedt in de meeste gevallen door de directeur van de sector of dienst waar de klacht zich heeft voorgedaan. Als een klacht daar niet kan worden opgelost, bestaat de mogelijkheid om - afhankelijk van het onderwerp - de klacht voor te leggen aan één van de interne commissies van Curio. In het verslagjaar zijn in totaal 85 klachten ingediend: 78 van (ouders van) leerlingen/studenten en 7 van medewerkers.

Commissie beroep voor de examens

De commissie beroep voor de examens behandelt beroepen tegen besluiten van de examencommissie en beroepen tegen een negatief bindend studieadvies. In het verslagjaar werden negen beroepen aan de commissie voorgelegd. Van deze negen beroepen is één beroep in onderling overleg opgelost, zijn vier beroepen ongegrond verklaard en werden vier beroepen gegrond verklaard.

Commissie van bezwaar toelating en verwijdering

Tegen een voorgenomen besluit tot toelating of verwijdering kan bezwaar worden gemaakt. In het verslagjaar werden zes bezwaren aan de commissie voorgelegd. Twee daarvan zijn in onderling overleg opgelost, drie bezwaren werden ongegrond verklaard en één bezwaar werd gegrond verklaard.

Interne belanghebbende

In het verslagjaar werden zeven klachten voorgelegd aan de commissie interne belanghebbenden. Vijf klachten van (ouders van) studenten konden intern niet worden opgelost en zijn voorgelegd aan de commissie interne belanghebbenden. Daarnaast hebben twee medewerkers een klacht voorgelegd aan de commissie. Van deze zeven klachten zijn vijf klachten ongegrond verklaard, één klacht is gedeeltelijk gegrond verklaard en één klacht is niet-ontvankelijk verklaard.

Interne commissie personeelsbeleid

In het verslagjaar werden vijf geschillen aan de Interne Geschillencommissie Personeelsbeleid voorgelegd, waarvan drie geschillen gegrond werden verklaard en twee ongegrond. Daarnaast is één geschil intern opgelost voordat de commissie deze kwestie in behandeling heeft genomen.

Onderwijsgeschillen

In het verslagjaar hebben vier medewerkers en één (ouder van een) leerling hun klacht voorgelegd aan een externe klachtencommissie waar Curio bij is aangesloten. Eén daarvan is gegrond verklaard, één is teruggetrokken en drie zijn niet-ontvankelijk verklaard,

3.3 Risicomanagement

Curio maakt gebruik van risicomanagement om de strategie optimaal te kunnen realiseren én de kwaliteit en sturing van de organisatie te verbeteren. Een risico wordt hier opgevat als een toekomstige gebeurtenis die een negatieve impact heeft op onze doelstellingen.

In 2019 zijn verdere stappen gezet in het proces van risicomanagement: de Raad van Bestuur heeft het risicomanagementbeleid vastgesteld en er zijn trainingen en bijeenkomsten georganiseerd op het gebied van risicomanagement. In juni 2019 is een verdiepingsbijeenkomst over dit thema voor directeuren, de Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur georganiseerd.

Bij het opstellen van de begroting voor 2020 zijn de belangrijkste risico's geïnterpreteerd. Periodiek bespreken de directeuren de risico's en voortgang van de beheersmaatregelen in hun managementteams. De Raad van Bestuur doet hetzelfde met de directeuren. Hieronder zijn de belangrijkste risico's weergegeven:

- De daling van het aantal leerlingen en studenten

Curio houdt rekening met een daling van het aantal leerlingen en studenten. Het zou kunnen zijn dat deze harder gaat dan geprognoseerd. Als dat het geval is, zal ook de personele inzet met gelijke tred moeten dalen. Indien dat niet gebeurt, ontstaat een financieel risico, omdat personeelskosten (en overige lasten) dan niet meer gedekt worden door de bekostiging.

- Kwalitatieve mismatch van personeel

De arbeidsmarkt is krap en verandert snel. Curio loopt het risico dat onvoldoende personeel op specifieke kennisgebieden kan worden aangetrokken, bijvoorbeeld in de techniek. Aan de andere kant kan op bepaalde vakgebieden een overschot ontstaan. Gevolg hiervan kan zijn dat de kwaliteit en continuïteit van het onderwijs in gevaar komt en dat de kosten van inhuur personeel toenemen.

- Verandervermogen van de organisatie

De nieuwe koers is ontwikkeld vanaf 2017 als reactie op de toen gepercipieerde risico's (krimp instroom, onvoldoende externe gerichtheid, kwaliteitsproblematiek, onvoldoende innovatie, onvoldoende kwaliteit ondersteuning etc). De nieuwe koers vraagt om een andere organisatie en dat betekent veel veranderingen voor de medewerkers. Veranderingen brengen onzekerheid met zich mee. Die onzekerheid is een risico op realisatie van de koers. Dit vraagt van het management en bestuur continu aandacht in het implementatieproces van de nieuwe koers. Het monitoren van de voortgang van de projecten (ook in relatie tot de kosten) en hierop bijsturen indien noodzakelijk is cruciaal, waarbij in het bijzonder ook de factor verandervermogen aandacht vraagt.

- IT-systemen

Zowel de implementatie van de nieuwe koers als de bedrijfsprocessen vragen effectieve en efficiënte IT-systemen, maar ook geharmoniseerde processen om die eenduidig te kunnen digitaliseren daar waar mogelijk. Het risico bestaat dat de harmonisatie van processen te langzaam gaat én er bestaat een risico dat de markt onvoldoende aanbod heeft van IT-systemen om de onderwijsondersteunende processen adequaat te ondersteunen. Mocht dat laatste het geval zijn, dan moet worden terugvallen op handmatige werkzaamheden, met hieraan gekoppeld verhoogde kans op fouten en inefficiënte inzet van personeel. Daarnaast bestaat het risico dat de gegenereerde managementinformatie niet snel genoeg beschikbaar komt of incompleet is, waardoor het periodiek monitoren van de doelstellingen in gevaar komt.

- Nieuwe wet- en regelgeving

Uiteraard streeft Curio er naar om te voldoen aan de wet- en regelgeving. Op tal van manieren – daar dient onder andere het '3 lines of defense' model voor – wordt geborgd dat we snel eventuele afwijkingen in beeld hebben en daarop bijsturen. Curio loopt het risico bij afwijkingen die niet tijdig zijn gesignaleerd te worden aangesproken op non-compliance. Dat kan ook een financieel risico inhouden: het niet ontvangen (van een deel) van de bekostiging. Verder blijft het zaak nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving op de voet te volgen om te voorkomen dat uit onwetendheid afwijkingen van regelgeving plaatsvinden.

- Ziekteverzuim

De afgelopen jaren is het ziekteverzuim van Curio gedaald. Alle veranderingen waar Curio in de toekomst mee te maken heeft, kunnen tot gevolg hebben dat het ziekteverzuim gaat stijgen. Het risico bestaat dat de kosten voor inhuur derden hoger zullen uitvallen dan begroot. Curio heeft in 2019 een contract gesloten met een nieuwe arbodienst. Deze zet samen met de organisatie in op het vergroten van de duurzame inzetbaarheid.

3.3.1 Covid-19

Nabeschouwing risicomangement

De analyse van risicomangement dateert van voor de Covid-19-crisis. In de eerste plaats is het goed om op te merken dat een pandemie die uiteindelijk leidt tot het sluiten van scholen voor leerlingen en studenten niet in beeld was als risico tijdens het opstellen van de analyse. Aan de andere kant hebben we bij aanvang van de Corona-crisis tijdig het risico onderkend om scenario's op te stellen hoe we in deze situatie zouden kunnen handelen

De Covid-19 crisis en met name de daarop volgende economische crisis plaatst een aantal bovengenoemde risico's in een ander daglicht. Zo zal vermoedelijk het risico van de daling van het aantal leerlingen en studenten kleiner worden omdat tijdens economische tegenwind de verblijfsduur in het onderwijs doorgaans toeneemt. Ook het aanbod van personeel zal groeien door een toename in de werkloosheid, waardoor het risico van kwalitatieve mismatch in personeel kleiner wordt. Uiteraard komen daar weer nieuwe risico's voor in de plaats, als bijvoorbeeld het lastig vinden van stageplaatsen voor mbo-studenten, het minimaliseren van de BBL-opleidingen en verschuivingen in vakgebieden omdat die niet in gelijke mate getroffen worden door de economische tegenwind. Daarnaast is het ziekteverzuim verder opgelopen door de Covid-19-crisis en de maatregelen die daarmee samenhangen.

De (mogelijke) gevolgen van COVID-19

De belangrijkste risico's die voortvloeien uit de huidige onzekere situatie inzake Covid-19 zijn:

- Verzorgen onderwijs op afstand. De kernactiviteit van de instelling, het verzorgen van onderwijs, kan niet op de reguliere wijze plaatsvinden. In versneld tempo hebben de scholen maatregelen getroffen om het leren op afstand mogelijk te maken, waarbij krachten en expertises worden gebundeld. Niet alle studenten/ leerlingen beschikken over de juiste devices om digitaal onderwijs te volgen maar dit speelt slechts heel beperkt. Curio heeft in veel gevallen voor devices gezorgd en ook bemiddeld voor wifi-aansluitingen;
- Welzijn student/ leerling. Leerkrachten houden op afstand contact met individuele studenten en leerlingen en studenten. We zijn ons ervan bewust dat dit verre van optimaal is, maar het is op dit moment het maximaal haalbare;
- Bekostigingsonderzoek. Problematiek inzake het bekostigingsonderzoek. Onduidelijkheid over aangepaste wet- en regelgeving vanuit het ministerie;
- Onrechtmatigheden. Doordat niet altijd de reguliere processen kunnen worden gevolgd is er een mogelijk risico op onrechtmatige bestedingen.

3.4 Helderheid

3.4.1 Thema 1: Uitbesteding

Dit betreft het uitbesteden van bekostigd onderwijs aan een andere al dan niet bekostigde instelling of organisatie tegen betaling voor geleverde prestaties (niet zijnde contractonderwijs). Aan de volgende instellingen/organisaties is bekostigd onderwijs uitbesteed (x1.000):

Bouwmensen	€ 223
Bouwschool Breda	€ 104
Stichting Vacansoleil	€ 97
Prompts Secours	€ 26
Ingenieursbureau Zondag	€ 22
Ausecours Nederland	€ 10
More to Safety	€ 11
Stichting TCI	€ 6
Lotuskring Breda Here we go	€ 5
Edges-Solutions	€ 4
Tolsma Training en Dienstverlening	€ 4
Totaal	€ 512

3.4.2 Thema 2: Investeren van publieke middelen in private activiteiten

Uitgangspunten

Curio is nagenoeg uitsluitend georiënteerd op haar publieke taak: het verzorgen van beroepsonderwijs in de regio West-Brabant. Curio is in principe tegen het investeren van publieke middelen in private activiteiten en is daar ook qua uitvoering uiterst alert op. Indien er toch activiteiten met een deels privaat karakter plaatsvinden, hebben die altijd een overwegende en directe relatie met het realiseren van de onderwijsdoelstelling. Puur private activiteiten worden in beginsel alleen uitgevoerd in een afzonderlijke rechtspersoon (BV; 100% dochter) om zo de scheiding tussen publiek en privaat ook daadwerkelijk in de praktijk te brengen.

Daar waar private activiteiten in afzonderlijke rechtspersonen kunnen plaatsvinden zijn qua aansturing de normale governancebeginselen van toepassing. Zo houdt de Raad van Bestuur ieder kwartaal voortgangsgesprekken en iedere maand maandgesprekken. Belangrijke besluiten waaronder investeringen, begrotingen en jaarrekeningen hebben goedkeuring van de Raad van Toezicht nodig.

Uitwerking private activiteiten

Per balansdatum is er één rechtspersoon waarbinnen private activiteiten plaatsvinden, te weten ATG BV inclusief haar 100% dochter AM&TS B.V.. Daarnaast zit er privaat vermogen binnen Curio zelf. Het totale private vermogen bedraagt geconsolideerd per ultimo 2019 € 2.660.000 positief en is als volgt opgebouwd (bedragen x € 1.000):

ATG	793
Curio	<u>1.867</u>
Totaal privaat vermogen	2.660

Het private vermogen binnen Curio is ontstaan als gevolg van het opheffen van stichtingen met contractactiviteiten van de rechtsvoorgangers van Curio (voor 2006) en het opheffen dan wel verkopen van private BV's (WCAA in 2014 en IT Workz in 2018).

ATG Groep (i.c. ATG B.V. en AM&TS B.V.)

ATG B.V. ontplooit zelf geen activiteiten anders dan als holding. AM&TS B.V. biedt commercieel beroepsonderwijs aan voor de luchtvaartonderhoudstechniek. Dat vindt plaats in het verlengde van regulier onderwijs en past uitstekend binnen de maatschappelijke opgave van Curio en de regionale context (o.a. vliegveld Woensdrecht).

Achtergrond/ historie

Als gevolg van de economische crisis (vanaf 2008), werd ook de ATG groep geconfronteerd met een dalende behoefte aan nieuwe instroom van medewerkers bij de luchtvaartbedrijven en het vervallen van de minimale eis dat de onderhoudsmedewerkers allemaal Part erkend moeten zijn. Het ontbreken van financiële bijdragen van bedrijven en andere ROC's en de tegenvallende deelnemers in de reguliere en commerciële opleidingen, leidden voor de ATG Groep tot een oplopend negatief eigen vermogen. In 2014 heeft de Raad van Bestuur besloten tot een herstructurering van de ATG Groep waarbij de reguliere opleidingen evenals het daarvoor noodzakelijke opleidingsgebouw zijn overgedragen aan Curio en waarbij het huidige construct van 100% dochter ATG en 100% kleindochter AM&TS is ontstaan. ATG fungeert als holding. In de AM&TS resteerden de ontwikkeling en landelijke verkoop van Part 147 examens en lesmateriaal en het wereldwijd aanbieden van zogenoemde typetrainingen. De onderwijsinspectie is in deze transitie volledig meegenomen en heeft daaraan haar akkoord gegeven.

De herstructurering in 2014 heeft vanaf 2015 geleid tot een positief resultaat binnen de ATG groep. De liquiditeitsstroom vanuit deze positieve resultaten is ingezet om een tweetal leningen (ontstaan door de herfinanciering van gelden) vervroegd af te lossen. Eén lening is in 2018 geheel (vervroegd) afgelost. De tweede lening is in 2019 volledig (vervroegd) afgelost.

Overige min of meer private activiteiten

In het kader van de opgave van publieke en private activiteiten kunnen de RIF projecten niet ontbreken. Dit zijn PPS-achtige projecten die gestimuleerd en deels niet regulier bekostigd worden vanuit de rijksoverheid.

ROC Corbeille

ROC Corbeille B.V. is juridisch en economisch eigenaar van het pand Trivium te Etten-Leur en is 100% dochter van Curio. Bij de aankoop was de intentie en verwachting het gebouw te gebruiken voor onderwijsactiviteiten. In dat kader worden de activiteiten van deze BV als publiek aangemerkt. Ook de dienst Rekenschap van de Onderwijsinspectie heeft in haar brief van 28 januari 2016 aangegeven dat ROC Corbeille B.V. niet als private activiteit kwalificeert. Door centralisatie van onderwijs (vooral in Roosendaal) en onderwijsondersteunende diensten (vooral in Etten-Leur) is de aanvankelijke huisvestingssituatie de laatste jaren gewijzigd. In 2019 is het pand Trivium te Etten-Leur verkocht. De daadwerkelijke overdracht vond plaats op 28 februari 2020.

3.4.3 Thema 3: Het verlenen van vrijstellingen

In enkele gevallen worden vrijstellingen gegeven voor het volgen van lessen, De betreffende studenten ontvangen een aangepast onderwijsprogramma volgens de bekostigingsvoorwaarden en worden ingeschreven voor de duur van hun opleiding.

3.4.4 Thema 4: Les- en cursusgeld niet betaald door de deelnemer zelf

Curio betaalt geen cursusgeld voor deelnemers en er is geen sprake van een eigen fonds voor les- en cursusgeld. Indien sprake is van betaling van het cursusgeld door een derde dan is een zogenaamde derdenverklaring van de student aanwezig of is aangetoond dat het cursusgeld niet door Curio is betaald.

3.4.5 Thema 5: In- en uitschrijving deelnemers in meer dan 1 opleiding tegelijk

Curio hanteert interne regels voor in- en uitschrijven conform de bekostigingsvoorwaarden die door OCW zijn opgesteld. Dit geldt uitsluitend voor dubbele inschrijvingen binnen Curio. Dubbele inschrijvingen met andere scholen worden alleen na melding door DUO gemeld.

Een overzicht van de studenten die relatief snel na 1 oktober de instelling verlaten

In de periode van 1 oktober 2019 tot en met 31 december 2019 zijn 307 studenten uitgeschreven met de volgende redenen:

	BO	VA
Met diploma beëindigd	38	0
Ongediplomeerde uitstroom (waarvan 20 VAVO)	260	9
Totaal	298	9

Het aantal studenten dat in dezelfde periode (van 1 oktober 2019 tot en met 31 december 2019) aan een opleiding begonnen is, bedraagt 125 MBO en geen VAVO).

Inzicht in de geïntegreerde trajecten educatie-beroepsonderwijs

Het betreft hier deelnemers waarvoor educatiegelden (Rijksbijdrage WEB of WIN uit productovereenkomsten met gemeenten) ontvangen worden en die ook een formele inschrijving in het beroepsonderwijs hebben, waar andermaal bekostiging voor wordt ontvangen. Eén student mbo heeft op teldatum 1 oktober 2019 ook een WEB-inschrijving basiseducatie. Er zijn geen andere mbo-studenten die op 1-10-2019 ook een bekostigde inschrijving hebben voor een opleiding NT2 of VAVO.

3.4.6 Thema 6: De deelnemer volgt een andere opleiding dan waarvoor hij is ingeschreven

Uitgangspunt is dat studenten worden ingeschreven op een adequate/ passende opleiding. Jaarlijks is er een aantal studenten dat na enige tijd overstapt op een andere opleiding of variant. Er zijn leerlingen die specifieke trajecten volgen, onder andere voor een betere aansluiting tussen vo en mbo. Onder de regeling VO_BVE volgt een aantal leerlingen van vo-scholen (deels) een traject bij VAVO, mbo of een andere vo-school. Aan sommige studenten worden meerdere diploma's uitgereikt, onder voorwaarde dat in het betreffende kalenderjaar slechts één diploma voor bekostiging in aanmerking wordt gebracht.

Een overzicht van de deelnemers die tijdens het schooljaar van opleiding/ leerweg/ intensiteit veranderd zijn binnen de instelling:

In de periode van 1 oktober 2019 t/m 31 december 2019 is sprake van de volgende aantallen:

van opleiding veranderd	104
van leerweg veranderd	0
van intensiteit veranderd (van voltijd naar extraneus)	0
van opleiding en leerweg veranderd	12
van opleiding en intensiteit veranderd	0

Regeling VO-BVE:

In het schooljaar 2019-2020 volgen 192 leerlingen onderwijs bij een VAVO-afdeling, terwijl zij zijn ingeschreven bij vo-scholen. 9 leerlingen komen van één vo-school binnen Curio. Eén leerling VO volgt onderwijs bij een VAVO-afdeling van een ander ROC.

Horizontale, in de tijd verspreide, stapeling van diploma's

Curio heeft aan 115 studenten meer dan 1 diploma uitgereikt (in totaal 231). 137 van deze diploma's zijn voor bekostiging in aanmerking gebracht. 94 diploma's zijn niet bekostigd.

3.4.7 Thema 7: Bekostiging van maatwerktrajecten ten behoeve van bedrijven

In 2019 zijn er diverse bedrijfsgerichte trajecten in opdracht van bedrijven en instellingen uitgevoerd. In totaal gaat het om 37 trajecten. Het gaat hierbij om 10 bekostigde trajecten. Van deze 37 zijn er 15 voor 2019 en 22 trajecten in 2019 gestart. Bij 5 trajecten is sprake van maatwerk (conform de definitie van maatwerk in de Notitie Helderheid thema 7). Deze trajecten zijn uitgevoerd voor bedrijven in de regio: Lamb Weston/Meijer, Stedin, Weijs en Wuppermann Staal Nederland B.V.

Maatwerktrajecten zijn gericht op deelname aan een in het centraal register beroepsopleidingen (crebo) geregistreerde opleiding met het oogmerk het traject met succes af te ronden. Het gaat doorgaans om trajecten met een looptijd die afwijkt van een kalenderjaar en deels in 2018 zijn uitgevoerd en in sommige gevallen doorlopen naar 2020.

Het maatwerk bestaat uit extra activiteiten/inzet tegen betaling (meerkosten) in aanvulling op het reguliere curriculum. Het betreft in deze gevallen meerkosten aangaande kleine groepen, extra uren en extra inzet assessor. Het reguliere curriculum wordt volledig uitgevoerd en betaald uit de rijksbekostiging. De extra activiteiten worden gefactureerd aan het bedrijf/de instelling.

Contractactiviteiten (Artikel 1.7.1WEB)

In 2019 zijn diverse bedrijfsgerichte trajecten in opdracht van bedrijven en instellingen uitgevoerd. In 27 gevallen was er sprake van contractactiviteiten conform de WEB artikel 1.7.1.

3.4.8 Thema 8: Buitenlandse deelnemers en onderwijs in het buitenland

Ter versterking van interculturele- en taalcompetenties zijn er in 2018 in totaal 39 studenten en 7 medewerkers vanuit de verschillende mbo-colleges naar de volgende colleges in Engeland gegaan: Chichester College en East Sussex Down. Dit betreft geen exchange van studenten maar studenten die naar de UK zijn gegaan voor extra curriculaire activiteiten.

3.4.9 Thema 9 keuzedelen

Om zittende en toekomstige studenten te informeren staat het opleidingsaanbod van de keuzedelen van alle colleges per cohort op de Curio-website gepubliceerd. Meer gedetailleerde informatie krijgt de student in zijn opleiding alvorens een definitieve keuze te maken. De Studieloopbaanbegeleider speelt een grote rol in de begeleiding bij het maken van een definitieve keuze. Nadat de student zijn definitieve keuze voor een keuzedeel/keuzedelen heeft gemaakt, schrijft deze zich in. In de Onderwijs- en Examenovereenkomst (OER) van de opleiding staat standaard een tekst om studenten over keuzedelen te informeren.

Sinds de invoering van de keuzedelen per augustus 2016 groeit het aantal keuzedelen (256, bron: dienst onderwijs en kwaliteit, stand van zaken, januari 2020).

4 Onderwijs en kwaliteit

4.1 Onderwijsprestaties

4.1.1 Vo/mbo

Slagingspercentages vo/vmbo per leerweg										
	VMBO b		VMBO K		VMBO (g)t		HAVO		VWO	
	17-18	18-19	17-18	18-19	17-18	18-19	17-18	18-19	17-18	18-19
<i>Landelijk gemiddelde</i>	98%	98%	95%	96%	93%	93%	88%	89%	92%	91%
Curio effent					96%	95%				
Curio pomona	100%	100%	100%	100%						
Curio prinsentuin andel	100%	100%	98%	95%	95%	98%				
Curio prinsentuin oudenbosch	100%	100%	100%	100%	100%	96%				
Curio prinsentuin van cooth	100%	100%	92%	97%	94%	94%				
Curio de rotonde	100%	100%	97%	100%	100%	100%				
Curio scala	97%	100%	90%	98%	91%	92%				
Curio steenspil	100%	97%	97%	98%	89%	96%				
Stedelijk Gymnasium									93%	92%
Graaf Engelbrecht					92%	98%	89%	88%	86%	86%

Mbo

De onderwijsresultaten zijn in vergelijking met het schooljaar 17-18 voor niveau 3 en 4 gedaald (met uitzondering van het startersresultaat niveau 3). De onderwijsresultaten op niveau 2 laten een mooie stijging zien. Alle onderwijsresultaten scoren nog ruim boven de gestelde norm van de onderwijsinspectie.

Jaar-, Diploma en Startersresultaat 2018-2019 mbo (voorlopig)									
Niveau	Jaarresultaat		Norm	Diplomaresultaat		Norm	Startersresultaat		
	17-18	18-19		17-18	18-19		17-18	18-19	16-17
N2	69,4%	72,2%	67%	63,9%	75,1%	61%	80,0%	86,8%	79%
N3	74,5%	73,7%	68%	78,2%	75,5%	70%	84,6%	87,2%	82%
N4	75,3%	72,2%	68%	78,2%	75,1%	70%	90,2%	86,8%	82%

Voor de Entree opleidingen gelden andere prestatie indicatoren. Het onderwijsresultaat van onze Entree opleidingen betreft 77,4% (84,7% in 17-18). Van de 571 ingeschreven studenten op 1-10-2018 staan er 311 nog steeds ingeschreven, zijn er 131 gediplomeerd en hebben 129 studenten ongediplomeerd de opleiding verlaten.

4.1.2 Educatie

De educatie-activiteiten (Curio breed en regio-breed) zijn ondergebracht binnen Start. VAVO wordt vanuit het Rijk bekostigd en de uitbestede leerlingen via de regeling VO/BVE door de toeleverende VO-scholen.

Voor Basiseducatie en NT2 is met de gemeente Breda, als contactgemeente voor de arbeidsmarkt regio West-Brabant, een Intentieovereenkomst 2018-2021 afgesloten voor het verzorgen van educatietrajecten in de volgende gemeenten: Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenberg, Woensdrecht en Zundert.

Met de opdrachtgever zijn in de toekenningsbeschikking 2019 behorende bij de intentieovereenkomst 2018-2021 de volgende inspanningsverplichtingen opgenomen:

Inspanningsverplichting	Realisatie	Norm productovereenkomst
Aantal te realiseren uren	10.030 klokuren	9.011 klokuren
Deelnemers NT1	114	176
Deelnemers NT2	767	600
Doelstelling behaald	96,6%	75%

We voldoen aan alle inspanningsverplichtingen met uitzondering van het aantal deelnemers Basiseducatie (NT1). Het aantal deelnemers is niet gestegen met 6% maar gedaald met 31% ten opzichte van 2018. De oorzaak van deze daling is het feit dat deze doelgroep zeer divers is en steeds moeilijker te bereiken is. In het verleden ging het vooral om laaggeletterden die niet werkten en die bereikt konden worden via gemeentes, UWV en overige gemeentelijk instellingen. Uit onderzoek is gebleken dat op dit moment de groep laaggeletterden met werk groter is dan die zonder werk, waardoor deze groep niet bekend is bij overheidsinstellingen. Samen met gemeenten, bedrijven en instellingen zijn verschillende initiatieven opgezet om de laaggeletterde werkende doelgroep te bereiken. Zoals het regionaal plan Durven, Dromen, Doen en het Taalkoord De6 Meedoen met taal. Het aantal Taalpunten/Taalhuizen is toegenomen: in elke gemeente in de arbeidsregio is een Taalhuis aanwezig. In samenwerking met bibliotheken worden voor de Taalpunten/Taalhuizen vrijwilligers getraind en worden bijeenkomsten, activiteiten en cursussen verzorgd voor laaggeletterde of anderstalige inwoners die de Nederlands taal onvoldoende machtig zijn.

4.2 Aantallen studenten verdeeld over de onderwijsvormen

Het aantal mbo-studenten is met 74 gestegen. Het vmbo ziet de aantallen leerlingen dalen met 188 leerlingen en het vo met 51 leerlingen. Zie ook hoofdstuk 3.1 en 7.3.3.

4.3 Onderwijsbeleid

4.3.1 Kwaliteitsagenda

De Kwaliteitsagenda mbo 2019-2022 is als een Curio-breed project met 9 thema's vormgegeven; deze dragen bij aan de verwezenlijking van onze koers:

- Onderwijs dat voorbereidt op de arbeidsmarkt van de toekomst (landelijk);
- Jongeren in een kwetsbare positie (landelijk);
- Gelijke kansen in het onderwijs (landelijk);
- Leven Lang Ontwikkelen (in samenwerking met Kennispact mbo Brabant);
- Macrodoelmatigheid in opleidingsaanbod in Brabant (in samenwerking met Kennispact mbo Brabant);
- Integratie vmbo/mbo (Curio);
- Toekomstperspectief groen onderwijs (Curio);
- Lerende organisatie (Curio);
- Excellentie (Curio).

Er zijn projectplannen ingediend en in januari is de eerste tranche (65 deelprojecten) van start gegaan. De projecten zijn verdeeld over 4 mbo-sectoren, de sector vmbo en de sector Start; ondersteunende afdelingen participeren in tal van projecten. In april is na interne inhoudelijke toetsing de tweede tranche (2020) goedgekeurd. Onderstaand wordt de stand van zaken met betrekking tot de drie landelijke thema's beschreven.

Onderwijs dat voorbereidt op de arbeidsmarkt van de toekomst

Beschrijving ambitie 2022 conform kwaliteitsagenda	Beschrijving ambitie 2020 conform kwaliteitsagenda
90% van de opleidingen heeft een voldoende of goed arbeidsmarktrendement	Longterm
65% van de opleidingen geeft een ruim voldoende of goede kans op werk	55% van de opleidingen geeft een ruim voldoende of goede kans op werk
75% van het portfolio is dynamisch en actueel	25% van het portfolio is dynamisch en actueel
70% van de leerlingen en studenten is tevreden over de aansluiting van de opleiding bij hun persoonlijke leerbehoefte	25% van de leerlingen en studenten is tevreden over de aansluiting van de opleiding bij hun persoonlijke leerbehoefte
70% van de studenten geeft aan goed voorbereid te zijn op de (internationale) arbeidsmarkt en globaliserende maatschappij.	50% van de studenten geeft aan goed voorbereid te zijn op de (internationale) arbeidsmarkt en globaliserende maatschappij

In totaal zijn 21 projecten gestart op dit thema binnen vmbo, mbo en twee ondersteunende afdelingen. Voorjaar 2020 worden alle projecten opnieuw getoetst op inhoudelijke voortgang.

Gelijke kansen in het onderwijs

Beschrijving ambitie 2022 conform kwaliteitsagenda	Beschrijving ambitie 2020 conform kwaliteitsagenda
Het individuele intakeproces wordt binnen Curio op een eenduidige manier uitgevoerd	Bestaande procedures voor doelgroepen met specifieke kenmerken zijn opgenomen in één intakeproces.
De kwalificatiewinst binnen Curio is voor alle doelgroepen ten minste gelijk aan het landelijk gemiddelde	De kwalificatiewinst binnen Curio is voor alle doelgroepen maximaal twee procentpunt lager dan het landelijk gemiddelde
De opstroom naar een hoger opleidingsniveau binnen Curio is voor alle doelgroepen minimaal gelijk aan het landelijk gemiddelde.	De opstroom naar een hoger opleidingsniveau binnen Curio blijft voor alle doelgroepen minimaal gelijk aan het landelijk gemiddelde
De doorstroom van mbo niveau 4 naar het hbo is voor alle doelgroepen ten minste gelijk aan het landelijke gemiddelde	De doorstroom van mbo niveau 4 van Curio naar het hbo ligt voor alle doelgroepen maximaal 1 procentpunt lager dan het landelijk gemiddelde
De uitstroom naar werk is voor alle doelgroepen ten minste gelijk aan het landelijke gemiddelde	De uitstroom naar werk vanuit Curio is voor alle doelgroepen maximaal 1 procentpunt lager dan het landelijk gemiddelde

In totaal zijn 11 projecten gestart op dit thema binnen vmbo, mbo, Start en twee ondersteunende afdelingen. Voorjaar 2020 worden alle projecten opnieuw getoetst op inhoudelijke voortgang.

Jongeren en (jong)volwassenen in een kwetsbare positie

Beschrijving ambitie 2022 conform kwaliteitsagenda	Beschrijving ambitie 2020 conform kwaliteitsagenda
Aan 15% van de uitstromende kwetsbare jongeren wordt een passend arbeidsperspectief geboden.	Aan 10% van de uitstromende kwetsbare jongeren wordt een passend arbeidsperspectief geboden.
Aan 80% van de kwetsbare jongeren wordt een passend onderwijsperspectief geboden.	Aan 40% van de kwetsbare jongeren wordt een passend onderwijsperspectief geboden.
In het mbo blijft de vsv bij ieder opleidingsniveau minimaal binnen de toegestane bandbreedte tot de norm.	In het mbo blijft de vsv bij ieder opleidingsniveau minimaal binnen de toegestane bandbreedte tot de norm.

In totaal zijn 14 projecten gestart op dit thema binnen vmbo, mbo, Start en een ondersteunende afdeling. Voorjaar 2020 worden alle projecten opnieuw getoetst op inhoudelijke voortgang.

4.3.2 Tijdelijke regeling tegemoetkoming leermiddelen

Sinds september 2016 hanteert Curio de tijdelijke regeling tegemoetkoming leermiddelen. De regeling biedt minderjarige BOL-studenten, van wie de wettelijke vertegenwoordigers vanwege hun financiële situatie niet in staat zijn zelf te voorzien in deze leermiddelen de kans om de opleiding van hun keuze te volgen. Het doel van deze regeling is te voorkomen dat een minderjarige vanwege financiële redenen afziet van het volgen van de beroepsopleiding van zijn keuze. Door deze regeling hebben wij in schooljaar 2018/2019 en 2019/2020 ruim 400 studenten en hun ouders kunnen helpen met een totaal kostenplaatje van € 166.369. Op ons initiatief is een landelijke bijeenkomst van projectleiders in het leven geroepen die jaarlijks bijeenkomt om zover als mogelijke de regeling op een uniforme wijze te hanteren. Vanaf augustus 2020 gaat deze regeling structureel over in een mbo-studentenfonds. Hiermee wordt beoogd een voorziening op elke instelling te creëren om met name kwetsbare studenten die een beroepsopleiding (willen) volgen te ondersteunen.

4.3.3 Bindend studieadvies

Schooljaar 2018-2019 werd het bindend studieadvies (bsa) voor het eerst verplicht afgegeven (mbo). Iedere student krijgt in het eerste opleidingsjaar een bsa, gebaseerd op de studievoortgang over de gehele breedte van de opleiding. Binnen Curio is gekozen voor Curio-brede kaders, gebaseerd op de 8 diploma-elementen, aangevuld met beroepshouding. Processen rondom vastlegging en uitvoering zijn gestandaardiseerd en geïmplementeerd. In totaal leverde dit circa 250 negatieve bsa's op, waartegen tweemaal beroep werd aangetekend bij de Commissie van Beroep voor de Examens. In augustus is gestart met een evaluatie van proces en beleid gericht op verbetering.

4.3.4 Examinering

In het kader van monitoring kwaliteitsborging examinering heeft een delegatie van de Adviesraad Examinering in het eerste kwartaal gesprekken gevoerd met leden van een examencommissie. Input voor deze gesprekken zijn onder meer de aangeleverde jaarverslagen examinering en overige informatie afkomstig van de examencommissie. De Adviesraad heeft vanuit de bevindingen een advies met aanbevelingen op instellings- en collegeniveau voor het bestuur opgesteld. Dit leidde tot een actiepuntenlijst op college- en instellingsniveau die in het verslagjaar uitgevoerd is. Er is regelmatig teruggekoppeld over de voortgang naar bestuur en examencommissies. Het jaarverslag

examinering bestaat uit informatie op college- en sectorniveau. In de bijlage 'Jaarverslag Examinering' is meer detailinformatie te vinden. De kwaliteitsdoelen die voor 2019 opgenomen zijn in het jaarplan, worden geëvalueerd in het jaarverslag 2019. Eén van de kwaliteitsdoelen was om tot afstemming te komen bij opleidingen die een gelijk crebo aanbieden; dit proces is bij het grootste deel van de teams afgerond. Een ander kwaliteitsdoel waren de mogelijke vervolgcacties naar aanleiding van het 4JO. Ook de implementatie van de herijkte examenorganisatie krijgt uitgebreide aandacht.

4.3.5 Staat van Curio

In december is voor de derde keer 'de staat van Curio' opgeleverd. Voor alle sectoren is inzichtelijk gemaakt waar risico's zitten, welke zaken goed gaan en wat onze ambities zijn. Hierbij zijn de harde cijfers ('tellen') gecombineerd met het verhaal daarachter ('vertellen'). Met name die combinatie maakt kwaliteitszorg tot een spel voor alle niveaus binnen de onderwijsorganisatie.

4.3.6 Bedrijfsgerichte trajecten

Op 1 januari 2018 is de nieuwe werkwijze Bedrijfsgerichte trajecten geïmplementeerd. De Commissie Onderwijs & Rechtmatigheid (Commissie O&R) beoordeelt vooraf alle bedrijfsgerichte trajecten. Scholen en diensten zijn samen verantwoordelijk voor de onderwijsuitvoering, het uitvoeren van de (administratieve) procedures en het indienen van de aanvragen. De goedgekeurde contracten worden opgenomen in het contractenregister.

4.3.7 Portfolio

In overleg met de Raad van Bestuur en onderwijsdirecteuren wordt jaarlijks het onderwijsaanbod geëvalueerd, bijgesteld en door het bestuur vastgesteld. Het complete onderwijsaanbod is te vinden op www.curio.nl. Tevens vindt er vanuit Kennispact MBO Brabant jaarlijks in januari overleg plaats tussen betrokken mbo-instellingen over het opleidingsaanbod (starten en stoppen van opleidingen).

4.3.8 Afwijking urennorm en keuzedeelverplichting

Ten aanzien van afwijken urennorm is in 2019 gehandeld en gewerkt conform het in 2014 vastgestelde document Onderwijstijd MBO.

In 2019 weken de volgende opleidingen af van de urennorm:

- Curio zorg en welzijn
Breda
Niveau 2 Beveiliging BBL
Niveau 4 Verpleegkunde

Roosendaal
Niveau 4 Verpleegkundige
Niveau 2 Dienstverlening

Roosendaal
Niveau 3 en 4 Johan Cruijff College

- Curio voedsel, groen en gastvrijheid
Breda
Niveau 2 Keuken: opleiding kok
Niveau 2 Brood & Banket: opleiding uitvoerend bakker (per 1/1/2020 op locatie Frankenthalerstraat)
Niveau 2 Groen, bloem en styling: medewerker groen, bloem en styling
Niveau 2 Dierverzorging: medewerker dierverzorging
Niveau 2 Agro productie, handel en technologie: niet aangeboden in 2019
Niveau 2 Groene ruimte: medewerker hovenier

- Curio economie en ondernemen
Roosendaal
Niveau 2 Verkoper
Niveau 3 Verkoopsspecialist
Niveau 4 Manager retail

- Curio start
Curio entree: brede opleiding

- Curio techniek en technologie
Bergen op Zoom
Vliegtuigtechniek

4.3.9 Excellentie

MBO[®] ,netwerk MBO Excellent

Afgelopen jaren is MBO[®] ontstaan: een netwerk rondom excellentie in het mbo gericht op kennisdeling, uitbreiding van het netwerk, professionalisering, aanjagen van kansrijke initiatieven en stimulering van onderzoek. Binnen het Kennispact MBO Brabant wordt o.a. op het gebied van excellentie al geruime tijd samengewerkt en afgestemd. Er wordt o.a. gewerkt met de methodiek van werk- en ontwikkelateliers. Zo is er een werkatelier logistiek geweest waaruit een voorstel is gekomen om een logistic game te ontwikkelen voor de opleiding logistiek. Docenten van enkele Brabantse mbo-instellingen, waaronder ook Curio hebben de logistic game (als didactische tool) ontwikkeld in het ontwikkelatelier. In januari is de game voor het eerst gespeeld met studenten van ROC Tilburg. Voor het vervolg is subsidie aangevraagd. In januari 2020 zullen diverse mbo-instellingen waaronder Curio deelnemen.

4.4 Stakeholderonderzoeken

Alumni-onderzoek 2019

In de eerste maanden van 2019 heeft voor de vierde keer het alumni-onderzoek plaatsgevonden met behulp van het Schoolverlatersonderzoek mbo, vmbo en VAVO 2018 (DUO Onderwijsonderzoek). Curio verzamelt op deze manier informatie over onze schoolverlaters ten behoeve van:

- Interne en externe verantwoording;
- Kwaliteitszorg/-verbetering;
- Actualisering en ontwikkeling opleidingen;
- Marketing & communicatie;
- Ontwikkeling en uitbouw alumniactiviteiten.

Onderstaand overzicht geeft per doelgroep aan hoeveel schoolverlaters zijn benaderd en wat de respons is.

Respons	Uitgenodigd	Respons	Responspercentage
mbo	3.902	1.531	39%
vmbo	1.375	365	27%
vavo	345	71	21%

De enquêteperiode is deze editie verlengd om voldoende respons te behalen. In verband met technische problemen bij het onderzoeksbureau werd de rapportage pas eind oktober opgeleverd. Op basis van de resultaten zullen speerpunten bepaald en actieplannen opgesteld worden.

4.5 Passend Onderwijs

4.5.1 Passend onderwijs vo

In het vo wordt passend onderwijs georganiseerd vanuit regionale samenwerkingsverbanden. Onze scholen zijn onderdeel van vier verschillende samenwerkingsverbanden:

- swv Brabantse Wal (VO30-01: Curio steenspil, Curio pomona, Curio isk Bergen op Zoom);
- swv Roos VO (VO30-02: Curio prinsentuin oudenbosch);
- RSV Breda e.o. (VO30-03: Stedelijk Gymnasium, Graaf Engelbrecht, Curio prinsentuin van cooth, Curio scala, Curio effent, Curio de rotonde, Curio isk Breda);
- swv De Langstraat (VO30-09: Curio prinsentuin andel).

Ieder verband maakt eigen keuzen bij het inrichten van de ondersteuningsstructuur en legt beleid vast in een ondersteuningsplan. 2019 is in swv Roos en swv de Langstraat het tweede jaar uit de planperiode, in swv de Brabantse Wal het derde jaar. RSV Breda heeft in het verslagjaar een addendum uitgebracht bij het vigerende ondersteuningsplan 2018-2022. Alle samenwerkingsverbanden hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om het onderwijs aan meer- en hoogbegaafden een impuls te geven door het aanvragen van subsidie. Allen hebben positieve feedback op hun projectplan ontvangen: voor de periode 2019 - 2022 bedraagt de subsidie jaarlijks in totaal € 259.614,--. Hier staat een eenzelfde investering aan cofinanciering tegenover.

In alle samenwerkingsverbanden investeren de scholen in contacten met het primair onderwijs en in het bijzonder met het speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs; op die manier wordt tijdig een beeld verkregen van de onderwijsbehoeften van de leerlingen. In alle samenwerkingsverbanden wordt getracht leerlingen uit het SO en SBO waar mogelijk te plaatsen in het regulier voortgezet onderwijs. Zo kan thuisnabij onderwijs met de meest optimale doorstroomkansen gerealiseerd worden.

In 2019 is in het project "Talenten zonder Papieren" verder gewerkt aan de aansluiting met de Curio-entree-opleidingen om zo doorlopende lijnen van het V(s)O naar het mbo te realiseren. In 2018 is in RSV Breda een pre-entreeopleiding in het vmbo gestart die toegankelijk is voor vmbo-leerlingen uit de hele regio van RSV Breda. De evaluatie (2019) laat zien dat deze opleidingsvorm een succesvolle aanvulling is op het dekkend netwerk van RSV Breda; deze is daarom met succes verlengd.

4.5.2 Passend Onderwijs mbo

Visie op Passend Onderwijs

Passend Onderwijs staat voor maatwerk in het onderwijs: onderwijs dat aansluit bij mogelijkheden en talenten. Centraal staat de vraag: wat heeft een student nodig, hoe kan dat worden georganiseerd en wie zijn daarvoor nodig? Goed onderwijs is de basis voor passende ondersteuning. Goed onderwijs

betekent docenten met didactische kwaliteiten, een positief pedagogisch klimaat, kunnen omgaan met verschillen, aandacht voor talentontwikkeling, handelingsgericht werken en meetbare resultaten.

Organisatie van Passend Onderwijs

In de notitie 'Elk talent telt' is beschreven hoe Passend Onderwijs centraal en decentraal georganiseerd is.

Centraal: het Curio Ondersteuningsprofiel beschrijft welke ondersteuning minimaal geboden wordt aan studenten die dat nodig hebben. Bij de dienst Curio student en onderwijs (Curio expertisecentrum) zijn trajectadviseurs Passend Onderwijs (1,9 fte) werkzaam. Zij voeren adviesgesprekken met alle leerlingen die afkomstig zijn van het Voortgezet Speciaal Onderwijs en de Praktijkscholen. Tijdens deze gesprekken – waarbij ook de ouders aanwezig zijn – wordt in beeld gebracht wat de meest passende opleiding voor de leerling is en wat er aan extra ondersteuning nodig is om de opleiding succesvol te doorlopen. Zij onderhouden nauwe contacten met de toeleverende scholen, zodat een optimale informatieoverdracht gewaarborgd is. De trajectadviseurs verzorgen ook voorlichting op de VSO-scholen in de regio en organiseren jaarlijks een informatieavond Passend Onderwijs voor ouders/verzorgers en andere belangstellenden.

Decentraal: als bovengenoemde adviesfase afgerond is, meldt de leerling zich aan bij de gewenste opleiding. De trajectadviseurs PO voorzien de intakers van alle benodigde informatie en een advies voor een ondersteuningsarrangement, zodat zij een weloverwogen besluit kunnen nemen. De extra ondersteuning wordt vervolgens vastgelegd in de bijlage bij de OOK.

Inrichting van de ondersteuning

Curio kent een eenduidige ondersteuningsstructuur. Op alle scholen zijn studieloopbegeleiders, trajectbegeleiders zorg, zorgcoördinatoren, schoolmaatschappelijk werkers en trajectbegeleiders Passend Onderwijs werkzaam. De trajectbegeleiders Passend Onderwijs (totaal 9,5 fte) ondersteunen niet alleen de individuele studenten, maar in toenemende mate ook de docenten en docententeams. Vanuit REC 3 worden de ambulante begeleiders waar nodig ingehuurd (ong. 0,5 fte).

Tijdens de verlengde intake – waarbij altijd iemand van het ondersteuningsteam aanwezig is – wordt in beeld gebracht wie welke ondersteuning gaat geven en of deze ondersteuning licht, middel of intensief is. Aan de ondersteuning licht, middel en intensief zijn uren gekoppeld. De ondersteuningsvormen zijn afgestemd op de behoeften van de individuele studenten.

Omvang ondersteuning

In het schooljaar 2018-2019 hebben 722 studenten een bijlage bij de OOK gekregen waarin de extra ondersteuning is vastgelegd. Het aantal studenten dat daadwerkelijk extra ondersteuning heeft gekregen was hoger. Curio heeft voor de zgn. 'smalle' variant gekozen: studenten afkomstig van het Voortgezet Speciaal Onderwijs krijgen een bijlage bij de OOK evenals de studenten die in het VO al zware ondersteuning hadden. Studenten met een lichte ondersteuningsbehoefte krijgen geen bijlage bij de OOK, maar krijgen wel de benodigde ondersteuning. Het aantal studenten dat in het kader van Passend Onderwijs extra ondersteuning nodig heeft, neemt toe en de aard van de beperkingen lijkt ernstiger te worden.

Inzet middelen Passend Onderwijs

In het verslagjaar waren de middelen voor Passend Onderwijs intern geoormerkt:

- 9,5 fte trajectbegeleiders Passend Onderwijs 696.065,--
- Stelpost inkoop ambulante begeleiding REC 3 35.000,--
- Stelpost overige lasten 10.000,--

- 1,9 fte trajectadviseurs Passend Onderwijs 156.000,--
- Verdeling over scholen naar rato aantal OOK's 867.846,--

4.6 Voortijdig schoolverlaten

In november bleek bij de publicatie van de definitieve vsv-jaarcijfers 2017-18 dat het uitvalpercentage in 34 van de 39 landelijke RMC-regio's hoger ligt dan de voorlopige cijfers in maart meldden. Binnen de eigen RMC-regio 34 West-Brabant blijft het uitvalpercentage (1.76%) echter gelijk. Dit ondanks het feit dat de uitval in absolute aantallen iets is toegenomen.

Als grootste onderwijsinstelling bepaalt Curio binnen de RMC-regio voor een aanzienlijk deel de uitvalcijfers. In het schooljaar 2017-18 hadden onze vo-scholen in totaal 58 voortijdig schoolverlaters. Dat zijn er 9 meer dan in het schooljaar 2016-2017. De mbo-colleges telden 762 vsv-ers. Dat zijn er 23 meer dan een jaar eerder. In totaal steeg de uitval met vsv-ers in vergelijking met het schooljaar 2016-17 dus met 31. Een groot deel van deze groei mag worden toegeschreven aan de nieuwe berekeningswijze van DUO, maar desondanks is evident dat de definitieve vsv-cijfers 2017-2018 de neerwaartse trend van de laatste jaren verder verstoren, zoals het 2016-217 overzicht ook al aangaf.

De overheid heeft streefuitvalpercentages bepaald om in 2020 uit te kunnen komen op landelijk 20.000 voortijdig schoolverlaters. Het doel is dat scholen hun vsv jaarlijks terugdringen naar het niveau van de dan geldende norm of lager. Bij de vo-scholen is de uitval in de onderbouw en vmbo-bovenbouw boven de prestatienormen 2017-2018. Overschreden wordt de norm voor de bovenbouw havo/vwo. Voor de entreeopleidingen is deze onder de norm gebleven. In het mbo blijft de uitval binnen de opleidingsniveaus twee tot en met vier van de sector Voedsel, Gezondheid en Groen onder de daar geldende normen, terwijl de uitval bij de andere scholen hoger uitvalt. De voortijdige schoolverlater van Curio is meestal een autochtone mannelijke student van 18 jaar of ouder die een bol-opleiding volgt. Twee derde van de vsv'ers staat ingeschreven bij een mbo-opleiding (niveau 2 of 4); een derde is afkomstig uit de entreeopleidingen of uit mbo-niveau drie. Een deel van deze jongeren kampt met complexe problematiek en heeft blijvend aandacht nodig om succesvol te kunnen zijn. Dat is ook de reden waarom de bestaande vsv-werkwijze in het verslagjaar verder is verbreed tot een regionale aanpak met speciale maatregelen voor deze minder zelfredzame jongeren. De regionale partners willen zo bereiken dat deze studenten in het onderwijs, op de arbeidsmarkt en in de samenleving gelijke kansen worden geboden.

4.7 Onderwijsinnovatie

Curio staat voor toekomstgericht (beroeps)onderwijs; onderwijsinnovatie is in dat kader belangrijk. Door (pro)actief deel te nemen aan regionale en landelijke netwerken, kenniskringen, ontwikkelgroepen en andere gremia volgen en delen we trends en ontwikkelingen die we vertalen naar het onderwijs. Innovatie is geen doel op zich, maar een belangrijk middel om toekomstbestendig (beroeps)onderwijs te realiseren. In het verslagjaar is innovatie in de gehele organisatie zichtbaarder geworden: in de sectoren, scholen, onderwijsteams en de ondersteunende diensten. Innovaties zijn zowel decentraal als centraal geïnitieerd en zo mogelijk vanuit de Dienst Onderwijs en Kwaliteit aangejaagd, gefaciliteerd en verbonden. Enkele voorbeelden van onderwijsinnovaties zijn:

- Het doorontwikkelde project Onderwijspioniers, waarin docenten de kans krijgen en gefaciliteerd worden om een innovatief onderwijsidee uit te werken en te implementeren;
- De leerlabs zijn een nieuw initiatief waarin onderwijsmensen intern en extern, studenten/leerlingen en bedrijven met elkaar een vraagstuk verdiepen. De leerlabs Kritisch denken, Formatief toetsen en Sociale veiligheid zijn in 2019 succesvol van start gegaan;

- Er is een aantal nieuwe opleidingen gestart, zoals de opleiding Food & Future en er is een aantal nieuwe opleidingen en cross-overs in voorbereiding/ontwikkeling. Vanuit de samenwerking Kennispact MBO Brabant wordt met enkele andere Brabantse mbo-instellingen een Brabant-brede excellente klas Logistiek voorbereid.

4.8 Internationalisering

Curio beschouwt internationalisering als integraal onderdeel van het beroepsonderwijs en de volwasseneneducatie. Uitgangspunt is het intensiveren van bestaande netwerken, waarbij vooral wordt gestreefd naar duurzame (inter)nationale samenwerkingsverbanden. Doel is meer studenten, alumni en docenten te laten participeren in ontwikkelingen rondom topsectoren en Europa. In 2019 werden er 2 mou's getekend met respectievelijk Lakeland College (groen onderwijs) en NorQuest College, beide gevestigd in Canada.

Enkele andere samenwerkingsverbanden waarin Curio deelneemt:

- Diverse ECVET-partnerschappen en Innovatieprojecten met Europese partners (MBO: Eurocom, Stinfash. VE: IDEAL, Managing Money, VIME, DIDO);
 - Global College Network (met partners uit Europa, VS, Zuid-Korea en Japan);
- Het Europese stedennetwerk XARXA, dat leerlingen- en docentenmobiliteit binnen Europa stimuleert en waarvoor de afdeling Curio student en onderwijs het coördinatiepunt is;
- USA Exchange: uitwisselingsprogramma tussen Nederland en de Verenigde Staten voor medewerkers van ROC's.
- GCN Exchange voor medewerkers van aangesloten scholen in o.a. Japan, Italië, Spanje, Finland, Taiwan en Korea.

In totaal verbleven 156 studenten en 30 docenten deels in het buitenland. Een significant onderdeel van deze mobiliteiten zijn de ca. 60 studenten die de afgelopen jaren een drieweekse taal- en interculturele training hebben gedaan in het Verenigd Koninkrijk. In 2019 is er extra inspanning verricht om met name de meer kwetsbare doelgroepen (special needs en niveau 2) de kans te bieden naar het buitenland te gaan, o.a. met behulp van deze taaltrainingen.

4.9 Kwaliteitsbeleid

Curio legt de verantwoordelijkheid voor goed onderwijs daar waar het hoort; zo dicht mogelijk bij het primair proces, bij de docenten ofwel de *onderwijsteams*. Dit maakt ons flexibeler en dynamischer in de ontwikkeling van het onderwijs. Medewerkers zijn professionals, dat betekent dat zij worden gestuurd op resultaten. Daarbij is van belang dat er richting gegeven wordt door de leidinggevenden; zij geven de kaders en de doelstellingen aan (het 'wat'). Het team bepaalt binnen de gestelde grenzen zelf op welke manier (het 'hoe') deze resultaten bereikt worden en hoe te monitoren.

De ontwikkeling van resultaatverantwoordelijke teams is onlosmakelijk verbonden met de invoering van een kwaliteitszorgsysteem. Een goed functionerend systeem geeft inzicht in de kwaliteit van ons onderwijs en de resultaten die hieruit voortkomen. Dit inzicht wordt vervolgens gebruikt om onze onderwijskwaliteit te borgen en waar nodig te verbeteren door middel van de borgingscyclus (PDCA) en de verbetercyclus (DAVI). Onderdeel van het kwaliteitszorgsysteem is de Teamscan. Hiermee houden we zicht op de teamontwikkelingsgraad, zodat de juiste acties genomen kunnen worden voor de verdere teamontwikkeling en de doorgroei naar een professionele cultuur.

Ontwikkelingen 2019

- Alle vo-scholen hebben een interne audit gehad op basis van de in 2018 geïntroduceerde ontwikkelingsgerichte auditsystematiek, met inzet van het Dialoogmodel.
- Inzicht in teamontwikkelingsgraad t.o.v. 2016-2017 door middel van een tweede Teamscan;
- Ophaalsessies met docenten over het kwaliteitszorginstrumentarium ten bate van herijking kwaliteitszorgsysteem.

4.10 Subsidie techniek vmbo

Curio Steenspil en Curio Pomona hebben de subsidie gebruikt voor de bouw van een systeem om voedsel te verbouwen, waarbij conventionele aquacultuur (het kweken van waterdieren zoals slakken, vissen en schaaldieren) op een symbiotische manier gecombineerd wordt met hydrocultuur (het kweken van planten in water). Verder zijn er 3D printers aangeschaft. Daarnaast is er geïnvesteerd in een plan maken voor sterk techniek onderwijs. Tenslotte worden er per techniek les 2 docenten ingezet wat een extra formatieve druk oplevert van 1,6 fte op jaarbasis.

5 Medewerkers

Medewerkers maken het verschil en zijn nodig voor de realisatie van onze ambities. Vanuit de strategische koers ondersteunt het HR-beleid bij het realiseren van de ambities.

5.1 Missie HR

HR helpt ambities te realiseren op strategisch, tactisch en operationeel niveau en compliant te zijn op het gebied van kwaliteit van arbeid. Dit met focus op kansrijke en wendbare medewerkers die een loopbaan lang leren.

5.2 Visie HR

- Lijnmanagement is verantwoordelijk voor kwaliteit van arbeid;
- HR is proactief partner en helpt de verantwoordelijkheid waar te maken door focus op voldoende competente en duurzaam inzetbare professionals;
- Daadkrachtig en resultaatgericht HR;
- HR bindt en verbindt en brengt HR-expertise, toont eigenaarschap & verantwoordelijkheid;
- We investeren in dialoog en samenwerking in belang van de klant;
- Gericht op continu leren en verbeteren;
- We focussen niet op wat we moeten doen, maar op wat we leveren.

5.3 Ontwikkeling personeelsbezetting Curio

De totale personeelsbezetting is met circa 12 fte afgenomen naar 1782 fte (exclusief stagiaires). Deze afname komt vooral voort uit een lagere totale groei van leerlingenaantallen (sector vmbo). Daarnaast is er ook een relatief grote afname van personeel binnen het Bestuurscentrum (door efficiëntere bedrijfsvoering).

5.4 Resultaten

In het verslagjaar is een aantal resultaten bereikt :

- Overzicht van de huidige kwantitatieve situatie in fte en medewerkers inclusief meerjarenbeeld. Naast het managen van de krimp, is ook het vinden en binden van voldoende competente medewerkers een belangrijke opgave. Daarom is er geïnvesteerd in het vakspecialisme recruitment/arbeidsmarktstrategie door middel van het aantrekken van een recruiter;
- Curio-brede verzuimpercentage is gedaald van 5,65% in 2017 naar 5,38% (2018) tot 5,37%;
- HR-processen zijn verder gedigitaliseerd;
- De bevoegdheden van docenten (vmbo en mbo) zijn nader in kaart gebracht. 10% van de docenten is onbevoegd. In 2020 volgt een plan hoe te komen tot 100% bevoegde docenten;
- Functiebeschrijvingen docent LB, LC, LD, onderwijsmanager en directiefuncties zijn opgesteld en geïmplementeerd. Een functiebouwwerk ondersteuning volgt in 2020/2021;
- Aanbesteding flexibele arbeid is afgerond, evenals de implementatie en procesoptimalisatie.

5.5 (Overige) terugblik en realisatie

Strategische personeelsplanning

- Op basis van het matchingsproces in 2019 is het proces geëvalueerd en geoptimaliseerd;
- Het proces van strategische personeelsplanning is in diverse sectoren verder doorlopen;
- Op basis van de nieuwe structuur zijn functiebeschrijvingen gemaakt voor de functies van directeur onderwijs, onderwijsmanager en directeur ondersteuning. Nieuwe docentfuncties (beschreven in 2018) zijn vastgesteld.

Leiderschap en cultuur

De voorbereiding op het leiderschapsprogramma voor managers en directeuren is gestart en krijgt vorm in het programma "Professionele ontmoetingen" (start 2020).

Professionalisering

Gestart is met het uitbouwen aan de Curio Academie. Trainingen op het gebied van loopbaanleren worden centraal aangeboden en uitgevoerd door de eigen poule van loopbaancoaches. Voor examenfunctionarissen is in samenwerking met de kenniskring een centraal trainingsaanbod opgezet. In november is de leergang "Onderwijs, maak jij het passend?" van start gegaan. Ruim 700 collega's hebben in het verslagjaar deelgenomen.

Kaders en regelingen

- Nieuwe vakantieregeling voor medewerkers OP/OBP vanaf 2019;
- Nieuw taakbeleid ontwikkeld voor mbo en vmbo;
- Nieuwe telefoonregeling ontwikkeld en vastgesteld, implementatie volgt in 2020;
- Diverse regelingen geactualiseerd en gepubliceerd op de portal.

5.6 Verzuim

	ziekteverzuim- percentage	gemiddelde verzuimduur in dagen	gemiddeld aantal ziekmeldingen per mdw
Totaal Curio	5,37%	26,16	0,88

Ten opzichte van 2018 (5,38 %) is het twaalfmaands voortschrijdend ziekteverzuim minimaal gedaald (0,01%). Het kortdurend ziekteverzuim is verder afgenomen; het langdurig ziekteverzuim (> 1 jaar) is licht gestegen. De dalende trend van 2018 is daarmee niet doorgezet. Activiteiten die zijn ingezet om het verzuim terug te brengen:

- Inzet van eigen vakspecialisten op inzetbaarheid op complexe verzuimcasussen;
- Coaching en trainingen voor het management;
- Workshops en trainingen voor medewerkers (o.a. gekoppeld aan de week van de werkstress);
- Inzetbaarheidsgesprekken met medewerkers als onderdeel van de gesprekscyclus;
- Het Persoonlijk Ouderen Arrangement voor medewerkers van 62 jaar en ouder (60% werken, tegen 80% salaris en 100% pensioenopbouw); 114 deelnemers;
- Aanbesteding, contractering en implementatie van de nieuwe arbodienstverlener.

Tot slot is een onderzoek naar werkdruk uitgevoerd. Aandachtspunten die naar voren kwamen: inzet van interventies, betere informatievoorziening en leiderschap (ter bevordering van werkplezier).

6 Bedrijfsvoering: ict en huisvesting en financieel beleid

6.1 Informatiemanagement

6.1.1 Toegang en gebruik applicaties

Een belangrijk deel van de interne basisdienstverlening is de beschikbaarheid, toegang en support van de Curio-applicaties. Om dat te garanderen is een professionaliseringsslag doorgevoerd in het managen van de verschillende ICT- leveranciers. Allereerst door het benoemen van een supply manager en vervolgens doordat vanuit deze positie de samenwerking en dienstverlening transparanter en zakelijker wordt ingestoken.

6.1.2 Security en Privacy

De toenemende risico's van ICT zoals hackers, phishing mails nopen ons tot het nemen van passende maatregelen. Dat is onder andere gebeurd door het benoemen van een security officer. Deze heeft conform de gangbare methodieken en normen de risico's inzichtelijk gemaakt en deze worden op dagelijkse basis gemanaged. Er zijn grote stappen gezet en ondanks het feit dat er verbeterpunten zijn, zijn we wel in control. Daarnaast zorgt de AVG-wetgeving enerzijds voor een betere bescherming van het individu maar anderzijds ook voor een verhoogd (extern) toezicht. Om aan beide factoren tegemoet te komen, is een privacy officer benoemd die ervoor zorgt dat we aan alle wettelijke verplichtingen voldoen en dat de voorkomende privacy-issues adequaat worden afgehandeld.

6.1.3 Koers

De nieuwe koers van Curio resulteert in een aantal veranderingen waarbij applicaties/administraties een belangrijk onderdeel zijn. Hiervoor zijn in 2019 de voorbereidingen getroffen. De wijziging van de organisatiestructuur zorgt voor grote veranderingen in onze applicaties en de bijbehorende hoeveelheid (niet zichtbaar) werk. Zo moet onze Microsoft-omgeving aangepast worden aan de nieuwe organisatiestructuur waarna alle gegevens van de bestaande naar de nieuwe omgeving gemigreerd moeten worden. De vorming van sectoren zorgt ook voor veel administratieve wijzingen die 'onder de motorkap' plaatsvinden in verschillende applicaties. Belangrijke doelstelling is dat leerlingen, studenten en collega's zo weinig mogelijk hinder van de veranderingen ondervinden. De komende jaren wordt een aantal stappen gezet om aan te kunnen blijven sluiten op ontwikkelingen (Office365 en de relatie met de ELO (It's learning)).

6.2 Huisvesting

In de huisvestingsstrategie van Curio wordt rekening gehouden met een afnemend aantal studenten en leerlingen in de komende jaren. Dat betekent dat bij de ontwikkeling van de huisvesting van de opleidingen wordt uitgegaan van onder meer samscholens en reductie van het aantal m² door het afstoten van onderwijsgebouwen en locaties. Deze strategie heeft de volgende resultaten opgeleverd:

vmbo

- De groei van de mbo-opleidingen die in het gerenoveerde onderwijsgebouw aan de Terheijdenseweg 414 zitten, is opgevangen door het onderbrengen van de opleiding Defensie

in het gebouw van Curio scala (Meulenspie Breda). Hierdoor is voorkomen dat het vmbo-gebouw voor langere tijd leegstand kent als gevolg van een afnemend aantal leerlingen.

- De voormalige locaties van de Curio praktijkschool aan de Baronielaan en de vmbo-school in Prinsenbeek zijn definitief afgestoten. Beide locaties zijn verkocht.
- Curio de Steenspil (Halsteren) heeft ondanks een toename van het aantal aanmeldingen in 2018-2019 te weinig leerlingen. Een oplossing voor de overtollige ruimte is nog niet gevonden. In samenwerking met de gemeente Bergen op Zoom worden de mogelijkheden onderzocht.
- Het voormalige vmbo-gebouw aan de Nobellaan 25 in Bergen op Zoom is als onderwijslocatie definitief afgestoten. De ISK-leerlingen zijn verhuisd naar de Drebbelstraat. Er is nog geen zicht op herontwikkeling van deze locatie.
- De vervanging van een aantal praktijkruimten van Curio prinsentuin oudenbosch heeft geleid tot een fraai nieuw praktijkgebouw.

mbo

- Het nieuwe gebouw van Eventum aan de Ir. Van Veenweg in Bergen op Zoom biedt studenten en partners van de podium- en evenementenopleidingen die in het nieuwe gebouw gehuisvest zijn een geweldige accommodatie sinds de start van dit schooljaar. Met tijdelijke huisvesting op een andere locatie werd het mogelijk om het oude gebouw af te breken en op dezelfde locatie een nieuw praktijkgebouw met algemene onderwijsruimten te creëren. Curio huurt deze locatie van de gemeente Bergen op Zoom.
- De veiligheidsopleidingen (Politie) en de opleiding Sport en Bewegen zijn vanaf augustus gehuisvest in het gerenoveerde onderwijsgebouw aan de Terheijdenseweg 414. De overige gebouwen op deze locatie worden begin 2020 gesloopt om plaats te maken voor het Talentencentrum dat door de gemeente Breda op deze locatie wordt gebouwd.
- De bakkersopleiding was tot eind 2019 ook gehuisvest op de Terheijdenseweg 414. Vanaf januari 2020 kunnen de studenten en medewerkers gebruik maken van het nieuwe praktijkgebouw voor de bakkers aan de Frankenthalerstraat in Breda. Met de keuze voor deze locatie wordt de verbinding met andere opleidingen in de sector Voedsel, Groen en Gastvrijheid ondersteund. De keuze om het gebouw op “de kop” van de locatie Frankenthalerstraat te bouwen, houdt rekening met een campusontwikkeling op termijn.

Trivium

In augustus is een koopovereenkomst gesloten met Albis Investments met betrekking tot de verkoop van het Triviumgebouw. De overname van het gebouw door de nieuwe eigenaar vond op 28 februari 2020 plaats. De leegstand van het Triviumgebouw is in het verslagjaar teruggebracht tot één verdieping.

Allocatie van middelen vo

Huisvesting is een centrale aangelegenheid binnen Curio. De middelen voor huisvesting worden daarom centraal gehouden ter dekking van de instandhoudingslasten voor huisvesting. De middelen voor personeel en exploitatie worden toegerekend aan de scholen waarvoor zij ontvangen worden onder aftrek van een bijdrage voor het bestuurscentrum (excl. de dienst huisvesting) en de energielasten welke, naast de instandhoudingslasten, ook ten laste komen van de dienst huisvesting.

6.3 Financieel beleid

Het financieel beleid van Curio richt zich op de instandhouding van een financieel gezonde positie op de lange termijn.

6.3.1 Kaders en risicobeleid

Op Curio-niveau worden de kaders voor strategie, positionering en bedrijfsvoering opgesteld. Scholen en sectoren bepalen binnen de gestelde kaders op welke wijze men het onderwijs wil organiseren en inrichten. Door het hanteren en handhaven van een financieel kader worden risico's beheerst terwijl er duidelijkheid en ruimte ontstaat voor ondernemerschap. Basisuitgangspunt en item van sturing is dat met de vastgestelde kaders een sluitende begroting moet kunnen worden gerealiseerd.

Renterisico

Het renterisicobeleid heeft tot doel de renterisico's die voortkomen uit de financiering van Curio te beperken en daarmee tevens de netto-rentelasten te optimaliseren. Dit beleid heeft onder meer geleid tot het afsluiten van een relatief omvangrijke financiering ten behoeve van een gelijklopend meerjarig investeringsprogramma onderwijshuisvesting. Er is in het verleden een lening afgesloten van € 50 miljoen met een looptijd van 20 jaar tegen een variabele rente gebaseerd op het 3-maands Euribor plus een opslag van 0,20%. Op het moment van afsluiten van de lening was de rente historisch gezien relatief laag. Om zich in te dekken tegen de financiële gevolgen van mogelijk toekomstige rentestijgingen is toen eveneens een renteswap afgesloten met een looptijd van 15 jaar waardoor de rente tot juni 2025 min of meer gefixeerd is op 4,75%.

Voor de verwerking van de renteswap past Curio kostprijshedge-accounting toe. De kostprijs van de renteswap bedraagt nihil. De marktwaarde (reële waarde) van de renteswap bedraagt ultimo 2019 circa - € 5,6 miljoen. Indien de reële waarde van de renteswap behorende bij de langlopende schuld aan de ING bank negatief is, heeft Curio geen verplichting om een onderpand te storten.

Liquiditeitsrisico

Curio heeft nog een 2-tal langlopende leningen lopen op balansdatum. Het totaal hiervan bedraagt circa € 25,1 miljoen waarvan één lening met een boekwaarde van € 24,3 miljoen relatief groot is. Voor het afdekken van het rente- en liquiditeitsrisico op deze schuld aan de ING bank heeft Curio de renteswap lopen om zo het risico van een variabele rente gedurende de eerste 15 jaar af te dekken door een overeengekomen vast rentepercentage van 4,75%. Het liquiditeits- en renterisico is daardoor verlegd tot medio 2025.

Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar de toelichting op de balans als onderdeel (11) van de jaarrekening.

Voor de korte termijn financiering heeft Curio de beschikking over de beschikbare liquiditeiten welke ultimo 2019 € 34,6 miljoen bedragen.

Kredietrisico

De risico's van vorderingen op tegenpartijen als het ministerie van OCW, gemeenten en overige overheden wordt zeer beperkt geacht. De vordering op studenten is verspreid over een grote populatie van relatief geringe bedragen en bij de vordering op overige bedrijven is geen sprake van concentratie bij slechts enkele tegenpartijen. Er worden procedures en gedragslijnen gehanteerd om de omvang van de kredietrisico's bij elke tegenpartij te beperken. Voor potentieel oninbare vorderingen wordt een voorziening gevormd.

6.3.2 Financieel resultaat 2019

Het begrote resultaat na belasting bedroeg circa € 2,8 miljoen negatief. Het gerealiseerde resultaat na belasting bedraagt circa € 0,2 miljoen. Van de ontwikkeling van het financiële resultaat is het volgende overzicht te geven:

(x € 1.000)	Realisatie					Begroting	
	2015	2016	2017	2018	2019	2019	2020
Baten	217.136	220.556	217.842	220.190	213.482	203.175	203.539
Lasten	209.554	216.082	216.192	217.256	211.714	204.368	211.530
Saldo baten en lasten	7.582	4.474	1.650	2.934	1.768	-1.193	-7.991
Financiële baten en lasten	-2.395	-2.302	-1.075	-1.750	-1.582	-1.614	-1.338
Resultaat	5.187	2.172	575	1.184	186	-2.807	-9.329
Belastingen	-139	-287	-52	-171	0	0	0
Resultaat deelnemingen	0	0	0	820	0	0	0
Resultaat na belastingen	5.048	1.885	523	1.833	186	-2.807	-9.329

De begroting 2019 met als ondertitel 'een nieuwe koers' liet voor wat betreft de reguliere activiteiten een klein positief resultaat zien. 2019 is echter ook het eerste jaar waarin invulling is gegeven aan de nieuwe koers. Hiermee zijn incidentele lasten gemoeid. Voor 2019 zijn de incidentele lasten voor de nieuwe koers begroot op € 3 miljoen. Hierdoor was het begrote resultaat 2019 uiteindelijk € 2,8 miljoen negatief.

Het resultaat na belasting 2019 ligt met € 0,2 miljoen ca. € 3,0 miljoen boven de begroting 2019. Het aandeel in het resultaat van maatschappijen waarin wordt deelgenomen is ca. € 0,8 miljoen gunstiger dan begroot. Het overig resultaat (resultaat Curio zelf) is € 2,2 miljoen gunstiger dan begroot.

Binnen het overig resultaat is het resultaat op de reguliere activiteiten € 3,4 miljoen lager dan begroot. Daar staat een (extra) incidenteel resultaat tegenover van € 5,6 miljoen. Dit wordt verder toegelicht in de jaarrekening die onderdeel uit maakt van dit jaarverslag.

De begroting 2020 met als ondertitel 'Implementatie nieuwe koers' laat een negatief resultaat zien van € 9,3 miljoen. Dit wordt voor € 4,5 miljoen veroorzaakt door de verdere implementatie van de nieuwe koers. Voor dit tweede (en laatste) jaar zijn de hiermee samenhangende incidentele lasten, reeds begin 2019, begroot op € 4,5 miljoen. Ook de reguliere activiteiten laten voor 2020 een negatief begroot resultaat zien. De eerste stappen om dit weer om te buigen zijn gezet. De algemene reserve is voldoende groot om dit verlies te kunnen dragen.

6.3.3 Toestand op balansdatum

Met betrekking tot de ontwikkeling van de balansposities in een meerjarenperspectief wordt het volgende overzicht gegeven:

(x € 1.000)	31-12-15	31-12-16	31-12-17	31-12-18	31-12-19
Activa					
Vaste activa					
Immateriële vaste activa	56	38	21	13	11
Materiële vaste activa	172.602	168.241	169.132	169.407	168.682
Financiële vaste activa	72	57	0	0	0
Totaal vaste activa	172.730	168.336	169.153	169.420	168.693
Vlottende activa					
Voorraden	326	197	105	86	45
Vorderingen	9.463	7.786	8.216	3.759	5.445
Liquide middelen	43.204	48.772	42.398	41.023	34.618
Totaal vlottende activa	52.993	56.755	50.719	44.868	40.108
Totaal activa	225.723	225.091	219.872	214.288	208.801
Passiva					
Eigen vermogen	122.670	124.555	125.078	126.911	127.097
Voorzieningen	11.460	14.950	13.125	16.435	17.849
Langlopende schulden	49.381	45.680	39.682	34.074	25.096
Kortlopende schulden	42.212	39.906	41.987	36.868	38.759
Totaal passiva	225.723	225.091	219.872	214.288	208.801

De wijzigingen in de diverse balansposities gedurende 2019 worden bepaald door meerdere factoren. De belangrijkste oorzaken per balanspost zijn:

- Door de nieuwbouw van praktijklokalen in Oudenbosch en de nieuwbouw voor de Bakkersopleiding is de boekwaarde van de materiële vaste activa maar licht gedaald.
- De toename van de post vorderingen wordt met name veroorzaakt door de verwachte compensatie voor de transitievergoedingen die sinds 1 juli 2015 zijn betaald aan werknemers bij beëindiging van de arbeidsovereenkomst vanwege arbeidsongeschiktheid. Het verzoek tot terugbetaling kan vanaf 1 april 2020 bij het UWV worden ingediend.
- De daling van de liquide middelen hangt met name samen met de investeringen in nieuwbouw de geheel vanuit eigen middelen zijn gefinancierd en de extra aflossing op langlopende leningen.
- De toename van de voorzieningen wordt met name veroorzaakt door het opnieuw openstellen van de Persoonlijk Ouderen Arrangement (POA) regeling voor werknemers van 62 jaar en ouder. Tot en met 31 december 2019 was het mogelijk gebruik te maken van deze regeling.
- De langlopende schulden zijn in 2019 sneller afgenomen door extra aflossingen op leningen. Een 2-tal leningen zijn in 2019 volledig afgelost. Eind februari 2020 wordt er nog een lening volledig afgelost.
- De stijging van de kortlopende schulden hangt voornamelijk samen met de (extra) aflossing van een lening ultimo februari.

De balans, toelichtingen en specificaties maken onderdeel uit van de jaarrekening. Daar zijn ook de uitgebreide toelichtingen en specificaties vermeld.

6.3.4 Kengetallen

Het financieel toezicht op het onderwijs berust bij de Inspectie van het Onderwijs. Een van de onderdelen van financieel toezicht is het zogenaamde toezicht op de financiële continuïteit. Dit toezicht vindt risicogericht plaats op grond van een analyse van de financiële gegevens uit onder meer de jaarrekening en de continuïteitsparagraaf. Bij de analyse hanteert de inspectie de volgende set kengetallen:

- Voor solvabiliteit (solvabiliteit 1) wordt een signaleringsgrens (ondergrens) van 30% aangehouden. De solvabiliteit van Curio blijft hier ruimschoots boven en ligt ook hoger dan de gemiddelde solvabiliteit van de ROC's.
- Voor liquiditeit (current ratio) wordt een signaleringsgrens (ondergrens) van 0,5 aangehouden. De liquiditeit van Curio blijft hier ruimschoots boven.
- Voor de rentabiliteit gelden de volgende signaleringswaarden:
 - 3-jarig < 0
 - 2-jarig < -0,05
 - 1-jarig < -0,10
 De rentabiliteit van Curio voldoet aan deze eisen.
- Voor de huisvestingsratio wordt een signaleringsgrens (bovengrens) van 0,15 aangehouden. De huisvestingsratio van Curio blijft hier onder.

Voor de ontwikkeling van de kengetallen in een meerjarenperspectief wordt het volgende overzicht gegeven:

	2015	2016	2017	2018	2019
Solvabiliteit 1	0,54	0,55	0,57	0,59	0,61
Gem ROC's ¹⁾	0,51	0,52	0,52	0,53	
Liquiditeit	1,26	1,42	1,21	1,22	1,03
Gem ROC's ¹⁾	1,14	1,29	1,20	1,28	
Rentabiliteit	2,3%	0,9%	0,2%	0,8%	0,1%
Gem ROC's ¹⁾	3,9%	1,9%	-0,1%	1,6%	
Kapitalisatiefactor	0,30	0,33	0,31	0,29	0,27
Huisvestingsratio	0,12	0,11	0,12	0,10	0,09

¹⁾ Jaarlijks worden, op basis van de jaarrekeningen, de financiële gegevens verstrekt voor de mbo sector via het zogenaamde "mbo gegevensboek". Hierin staan ook de kengetallen solvabiliteit, liquiditeit en rentabiliteit voor alle ROC's gemiddeld. Het meest recente mbo gegevensboek dat beschikbaar is, is die op basis van de jaarrekeningen 2014 tot en met 2018 (via site DUO).

Definities:

Solvabiliteit 1:	Eigen vermogen/ totaal passiva
Liquiditeit:	Vlottende activa/ kortlopende schulden
Rentabiliteit:	(Resultaat/ Totale baten + rente baten) * 100%
Kapitalisatiefactor:	(Balanstotaal -/- gebouwen en terreinen)/ Totale baten + rentebaten
Huisvestingsratio:	(Huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen)/ Totale lasten

6.3.5 Treasury

Het kader, de doelstellingen alsmede de administratieve organisatie en interne controle rondom het treasurybeleid zijn vastgelegd in het 'Treasurystatuut Stichting ROC West-Brabant*'. Het statuut is

gebaseerd op de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 en daarnaast op eigen financiële kaders. Treasury levert een wezenlijke bijdrage aan het realiseren van de financiële doelstellingen en het waarborgen van de financiële continuïteit van Curio middels beheersing van de ingaande en uitgaande geldstromen op zowel de korte als langere termijn.

De eigen financiële kaders om de doelstellingen te realiseren luiden:

- De solvabiliteit bedraagt minimaal 0,35
- De liquiditeit bedraagt minimaal 0,70

De liquiditeit mag kleiner zijn dan 1,0 mits groter dan de interne ondergrens van 0,70 indien dit vanuit het overzicht met de cashflowontwikkeling op de lange termijn, dat jaarlijks wordt opgesteld, aantoont dat dit slechts geldt voor een beperkt aantal jaren. In een dergelijke situatie zal een afweging plaatsvinden of huisvestingsinvesteringen daadwerkelijk uit eigen middelen worden betaald of dat gebruik wordt gemaakt van externe financiering.

Ten aanzien van het beleggen van de financiële middelen wordt een terughoudend beleid gevoerd. Ultimo 2019 zijn de beschikbare gelden volledig uitgezet op direct opvraagbare bankrekeningen. Gelet op de spreiding van risico's staan de direct opvraagbare gelden uit bij verscheidene banken.

*Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant per 23 april 2020

7 Continuïteit

7.1 Meerjarenperspectief

Dit hoofdstuk blikkt vooruit naar de ontwikkelingen van Curio binnen haar omgeving. Het meerjarenperspectief resulteert in een overzicht waarbij naar het verslagjaar wordt gekeken en vijf jaar vooruit. Welke trends zijn waar te nemen en welke ontwikkelingen zien we binnen de regio West-Brabant die van invloed zijn op Curio?

7.2 Effect van Covid-19

De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. De effecten van deze crisis op de lange termijn ontwikkelingen op globaal en nationaal, maar ook op regionaal en lokaal niveau zijn op dit moment nog niet duidelijk. Dit alles legt een zware druk op de organisatie en het personeel. Het in snel tempo ontwikkelen van digitale lesmethodes, digitaal lesgeven en nog tal van initiatieven die binnen de organisatie zijn uitgerold hebben veel energie en aanpassingsvermogen gevergd van het personeel. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van onze taak als onderwijsinstelling.

Gezien de snelheid en onduidelijkheid van de ontwikkelingen rondom deze crisis is het niet mogelijk om deze financiële gevolgen op dit moment betrouwbaar te kwantificeren. Dit is onder andere afhankelijk van de duur, de ontwikkeling van de verspreiding van het virus, maatregelen vanuit het kabinet en hoe beschikbaar komen van een vaccin en/of medicijnen. Op basis van de beschikbare informatie verwacht Curio op korte termijn geen continuïteitsrisico. De liquiditeits- en solvabiliteitspositie is solide genoeg gezien de omvang van de 1e geldstroommiddelen van de totale baten.

De financiële impact van COVID-19 is derhalve voor de totale baten, het resultaat en de liquiditeit op de korte termijn zeer beperkt, daar de financieringsstromen zijn gegarandeerd door de rijksoverheid. Met de hiervoor genoemde (en eventuele andere) mogelijke financiële effecten als gevolg van COVID-19 is in de voorliggende meerjarenbegroting geen rekening gehouden.

De impact van het pakket aan maatregelen dat door de diverse overheden is genomen om het virus te bestrijden hebben grote impact op de instelling. Vooral onderwijskundig, maar ook op de bedrijfsvoering.

De ernst en duur van de coronavirusuitbraak is op dit moment nog steeds erg onzeker en daarmee ook de effecten die het op Curio zal hebben. Voorop staat dat alle mogelijke maatregelen genomen zullen worden om de medewerkers en studenten/ leerlingen te (blijven) beschermen en risico's zo veel mogelijk te beperken of te mitigeren. Hierbij wordt de continuïteit van de instelling zoveel als mogelijk gewaarborgd. Er zijn meerdere maatregelen getroffen om de verspreiding van het virus zoveel mogelijk te remmen.

De belangrijkste maatregelen:

- Sluiten scholen. Alle scholen zijn als gevolg van de aangescherpte (overheids)maatregelen vanaf 16 maart dicht voor studenten en leerlingen. Het onderwijs wordt sindsdien op afstand verzorgd en inmiddels worden versoepelende maatregelen onderzocht en eventueel ingepast. Het protocol/ leidraad die door de sectorraden worden verstrekt is voor ons daarin leidend;
- Digitaal onderwijs. Het onderwijs wordt digitaal verzorgd, met alle daar aan gerelateerde aanpassingen en investeringen;

- Schrappen centrale examens. Alle centrale examens in het voortgezet onderwijs komen te vervallen, zo ook de centraal schriftelijk en praktische examens (cspe's) in het vmbo, evenals de centrale digitale flexibele examens in vmbo-bb en -kb. De resultaten van de schoolexamens vormen de basis voor het behalen van het diploma dit schooljaar. Scholen hebben tot en met juni de tijd om de schoolexamens af te ronden. Omdat er geen centrale examens volgen, hebben de scholen hier extra tijd voor en kan er meer gespreid worden. Waar nodig hebben scholen de ruimte om hun Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) aan te passen om dit te realiseren. Scholen kiezen zelf een passende manier voor de afname van het schoolexamen. De school heeft tot aan de start van de zomervakantie (3 juli) om de schoolexamens in te plannen en af te nemen. Voor 3 juli moeten ook eventuele herkansingen uitgevoerd kunnen worden;
- Stages. De stages in het mbo binnen Nederland blijven, waar mogelijk en met inachtneming van de RIVM richtlijnen, doorgaan. Daar waar geplande stages niet kunnen worden aangevangen of vervolgd, worden alternatieve lesprogramma's opgezet of moeten studies worden uitgesteld;
- Reizen gecancelld. Alle zakelijke en student/ leerling reizen zijn tijdelijk verboden;
- Thuiswerken. Alle medewerkers werken zoveel mogelijk vanuit huis, als dit kan.

De adviezen die opgelegd worden door het RIVM worden hierbij gevolgd.

7.3 Verwachte ontwikkelingen

De regio West Brabant zal, net als veel gebieden in Nederland, de komende jaren te maken krijgen met een daling van de bevolkingsgroei, die vanaf het midden van de jaren '20 zal omslaan in een bevolkingskrimp, die steeds verder zal toenemen, met name rondom Breda en de westelijke regio. Dit zal resulteren in een afname van de leerlingen- en studentenaantallen voor Curio. De eerste gevolgen zien we al terug binnen het vmbo waar de leerlingenaantallen de afgelopen jaren al fors gedaald zijn. Een daling van leerlingen en studenten heeft gevolgen voor de Rijksbijdrage OCW (bekostiging per leerling/ student), maar ook voor de formatie en de huisvesting.

Naast een daling van de leerlingen- en studentenaantallen als gevolg van demografische krimp, zien we ook de concurrentie in de nabije omgeving toenemen. De toetreding van een aantal commerciële aanbieders in de regio heeft direct gevolgen voor het MBO-onderwijs. Daarnaast zien we de arbeidsmarkt in versneld tempo veranderen. Door onszelf goed te profileren en goed in te spelen op de behoefte van de continu veranderende arbeidsmarkt in onze regio, kunnen we de verbinding met de arbeidsmarkt behouden.

7.3.1 Staat van baten en lasten en balans (inclusief deelnemingen)*

Staat van baten en lasten (x€ 1.000)	Begroting					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Baten						
(Rijks)bijdragen	198.853	191.940	189.604	174.954	163.510	160.403
Overige overheidsbijdragen	3.558	2.908	2.830	2.825	2.815	2.800
Cursus-, les en examengelden	520	353	353	353	353	350
Baten werk i.o.v. derden	2.992	3.536	3.438	3.330	3.235	3.500
Overige baten	7.559	4.802	4.334	3.385	3.381	3.400
Som der baten	213.482	203.539	200.559	184.847	173.294	170.453
Lasten						
Personeelslasten	165.173	165.513	153.797	139.134	129.459	126.870
Afschrijvingen	12.666	12.215	12.896	12.538	12.446	12.760
Huisvestingslasten	12.082	11.570	11.540	11.149	11.130	11.000
Overige lasten	21.793	22.232	22.683	20.605	18.983	18.603
Som der lasten	211.714	211.530	200.916	183.426	172.018	169.233
Saldo baten en lasten	1.768	-7.991	-357	1.421	1.276	1.220
Financiële baten en lasten	-1.582	-1.338	-1.204	-1.065	-934	-850
Resultaat	186	-9.329	-1.561	356	342	370
Belastingen	0	0	0	0	0	0
Resultaat deelneming	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belastingen	186	-9.329	-1.561	356	342	370

Verdeeld naar Curio en deelnemingen geeft dit het volgende beeld:

Staat van baten en lasten (x€ 1.000)	Begroting					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Curio	-964	-9.728	-1.903	0	0	30
Deelnemingen	1.150	399	342	356	342	340
Totaal	186	-9.329	-1.561	356	342	370

*De financiële gevolgen van COVID 19 zijn niet verwerkt in deze en alle andere tabellen

We zien een aantal grote uitdagingen die van invloed zijn op de financiële keuzes binnen Curio. De verwachte daling van de aantallen leerlingen en studenten zien we terug in een dalende bekostiging¹, met name binnen het VMBO. We moeten constateren dat deze daling zich tot op dit moment nog onvoldoende heeft vertaald in een dalend personeelsbestand, waardoor de reguliere onderwijsbegroting onder druk staat. Ook constateren we dat de formatie, die wordt ingezet ten behoeve van de ondersteuning, onevenredig groot is.

¹ De daling in 2023 wordt naast een daling van de leerlingen- en studentenaantallen voornamelijk veroorzaakt door het wegvallen van de gelden voor de kwaliteitsagenda. Deze zijn voorzichtigheidshalve na het aflopen van de huidige periode niet opgenomen.

De reserve- en liquiditeitspositie biedt ruimte voor een incidentele inzet van middelen om deze uitdagingen het hoofd te bieden. Begin 2019 heeft de Raad van Toezicht bij de vaststelling van de herziene begroting 2019 al goedkeuring verleend aan een eenmalige inzet van middelen uit de reserves ten behoeve van de uitvoering van het koersplan 'Klaar voor de Toekomst', te weten € 3,0 mln. in 2019 en € 4,5 mln. in 2020. Voor 2020 wordt een extra beroep gedaan op de reservepositie om het onderwijs en de ondersteuning effectiever en efficiënter te maken, gericht op een duurzaam gezonde bedrijfsvoering. Uitgangspunt hierbij is dat de meerjarenbegroting vanaf 2022 weer structureel sluitend is.

Andere ontwikkelingen betreffen de vereenvoudiging van de bekostiging in het voortgezet onderwijs en de verwachte aanpassing van de LWOO-bekostiging.

De veranderingen leiden tot een herbezinning op de financiële positie van Curio, echter beschouwend vanuit het onderwijs. Curio staat voor een aantal uitdagingen, waarbij de ingezette nieuwe koers leidend is. De onderwijskwaliteit, de leerlingen- en studentenaantallen, het onderwijsportfolio en de samenwerking met het regionale bedrijfsleven, de strategische personeelsplanning en het ontwikkelen van onderwijsaanbod voor post-initieel onderwijs zijn de grootste vraagstukken die tijd, aandacht en financiering vragen.

Meerjarenbalans (x€ 1.000)	31-12-19	31-12-20	31-12-21	31-12-22	31-12-23	31-12-24
Activa						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	11	10	8	5	3	0
Materiële vaste activa	168.682	158.287	153.122	148.186	142.569	140.987
Totaal vaste activa	168.693	158.297	153.130	148.191	142.572	140.987
Vlottende activa						
Voorraden	45	40	40	40	40	40
Vorderingen	5.445	3.700	3.700	3.700	3.700	3.700
Liquide middelen	34.618	28.138	27.464	28.932	31.541	30.757
Totaal vlottende activa	40.108	31.878	31.204	32.672	35.281	34.497
Totaal activa	208.801	190.175	184.334	180.863	177.853	175.485
Passiva						
Algemene reserve	117.471	113.038	111.915	112.195	112.475	112.786
Bestemmingsreserve-privaat	2.660	3.059	3.401	3.757	4.099	4.439
Bestemmingsreserve-publiek	5.515	500	0	0	0	0
Herwaarderingsreserve	1.451	1.171	891	611	331	51
Totaal eigen vermogen	127.097	117.768	116.207	116.563	116.905	117.276
Voorzieningen	17.849	15.735	14.212	13.092	12.343	12.104
Langlopende schulden	25.096	18.672	15.915	13.208	10.605	8.105
Kortlopende schulden	38.759	38.000	38.000	38.000	38.000	38.000
Totaal passiva	208.801	190.175	184.334	180.863	177.853	175.485

Er staan de eerstkomende jaren geen grote investeringen gepland in nieuwbouw. Pas vanaf 2023 vindt - mogelijk - nieuwbouw plaats voor de sector Voedsel, Groen en Gastvrijheid. Vanuit de algemene reserve heeft ultimo 2019 een toevoeging plaatsgevonden aan een tweetal publieke bestemmingsreserves namelijk de bestemmingsreserve 'aanvullende bekostiging VO' en 'Klaar voor de toekomst'. De bestemmingsreserve 'aanvullende bekostiging VO' is gevormd vanuit de in december 2019 ontvangen aanvullende bekostiging. De besteding van deze gelden vindt echter pas in 2020 en

2021 plaats. De bestemmingsreserve 'Klaar voor de toekomst' is gevormd voor het door de Raad van Toezicht begin 2019 goedgekeurde incidentele budget voor 2020 ten behoeve van de uitvoering van het koersplan.

De ontwikkeling in de algemene reserve en de bestemmingsreserves hangt samen met de verwachte exploitatieresultaten in de jaren 2020 tot en met 2024. De vrijval van de herwaarderingsreserve, welke in 1997 is ontstaan als gevolg van de overname van gebouwen in het kader van de OKF, heeft een positief effect op de ontwikkeling van de algemene reserve.

7.3.2 Ontwikkelingen in financiële kengetallen

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Solvabiliteit 1	0,61	0,62	0,63	0,64	0,66	0,67
Solvabiliteit 2	0,69	0,70	0,71	0,72	0,73	0,74
Liquiditeit	1,03	0,84	0,82	0,86	0,93	0,91
Huisvestingsratio	0,09	0,09	0,09	0,10	0,11	0,11
Weerstandsvermogen	0,60	0,58	0,58	0,63	0,67	0,69
Rentabiliteit	0,1%	-4,6%	-0,8%	0,2%	0,2%	0,2%

Binnen Curio is de solvabiliteit ruim op orde. De solvabiliteit (solvabiliteit 1: eigen vermogen/totaal vermogen en solvabiliteit 2: (eigen vermogen + voorzieningen)/ totaal vermogen) beweegt tussen 0,61 en 0,74 en ligt daarmee ruim boven de signaleringswaarde van 0,3. Het eigen vermogen dat op balansdatum 31 december 2019 circa € 127 miljoen bedraagt, is daarvoor een sterke en stabiele onderlegger. Gegeven de negatieve rente op liquide middelen is zoveel mogelijk vanuit eigen middelen gefinancierd en zijn waar mogelijk langlopende schulden vervroegd afgelost. Hierdoor is de solvabiliteit nog verder opgelopen. Daar staat echter een daling van de liquiditeit tegenover. Solvabiliteit 2 ligt door het vormen van voorzieningen, waaronder de sinds enkele jaren verplicht te vormen voorziening voor duurzame inzetbaarheid, aanzienlijk hoger dan solvabiliteit 1. De liquiditeit is goed te noemen. In 2022 wordt naar verwachting een (laagste) niveau bereikt van 0,82. Daarna loopt de liquiditeit weer op naar 0,91 in 2023. De liquiditeit blijft daarmee ruim boven de interne ondergrens van 0,7 en de signaleringswaarde van 0,5. De huisvestingsratio schommelt rond de 0,10 en ligt hiermee onder de formele signaleringswaarde van 0,15. Een huisvestingsratio rond de 0,10 is echter in lijn met het beeld bij de meeste ROC's. Het weerstandsvermogen is op orde en ruim boven de signaleringswaarde van 0,05. De rentabiliteit van de reguliere activiteiten laat een redelijk stabiel beeld zien. Voor 2020 en 2021 wordt echter een negatieve rentabiliteit verwacht. In 2020 wordt dit mede veroorzaakt door de incidentele kosten die samen hangen met de nieuwe koers.

7.3.3 Ontwikkelingen in leerlingen- en studentenaantallen

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Vo						
Leerling regulier	4.847	4.655	4.499	4.448	4.359	4.272
Leerling lwoo/pro	1.598	1.552	1.499	1.483	1.453	1.424
Totaal Vo	6.445	6.207	5.998	5.931	5.812	5.696
<i>Totaal Vo gewogen</i>	<i>7.563</i>	<i>7.293</i>	<i>7.047</i>	<i>6.969</i>	<i>6.830</i>	<i>6.693</i>
Educatie						
Vavo	407	400	400	400	400	400
Overige Educatie	637	650	650	645	645	645
Totaal Educatie	1.044	1.050	1.050	1.045	1.045	1.045
Mbo						
Studenten bol	11.056	11.329	11.294	11.207	10.983	10.763
Studenten bbl	4.682	4.527	4.482	4.460	4.371	4.284
Totaal mbo	15.738	15.856	15.776	15.667	15.354	15.047
<i>Totaal mbo gewogen</i>	<i>12.929</i>	<i>13.140</i>	<i>13.087</i>	<i>12.991</i>	<i>12.731</i>	<i>12.477</i>
Totaal	23.227	23.113	22.824	22.643	22.211	21.788
<i>Totaal gewogen</i>	<i>21.536</i>	<i>21.483</i>	<i>21.184</i>	<i>21.005</i>	<i>20.606</i>	<i>20.215</i>

Bovenstaande aantallen betreffen de aantallen per 1 oktober. Voor 2019 betreft dit de voorlopige telling. Hierop vindt voor 1 juli 2020 nog een accountantscontrole plaats. Het overzicht laat zien dat de daling van het gewogen aantal leerlingen- en studentenaantallen van Curio zich binnen het VO al heeft ingezet en de komende jaren ook voor het MBO zal gaan gelden. Wat speelt:

- De toestroom naar het VMBO stagneert deels door een andere manier van studieadvies bij aanleverende scholen, liever een (m)havo advies dan een (v)mbo advies. Dat zal zich ongetwijfeld doorzetten naar het MBO;
- Dalende instroom vanuit demografische factoren;
- Toenemende mobiliteit van MBO studenten (vrij OV-vervoer);
- Toenemende concurrentie van andere MBO instellingen. Denk hierbij aan ROC Tilburg en Scalda en de Rooi Pannen.

Curio moet rekening houden met een krimpsituatie en dat betekent iets voor de bekostiging en inzet aan middelen (medewerkers en huisvesting vooral). Dat geldt voor Curio als totaliteit. De situatie verschilt van opleiding tot opleiding en per sector soms veel. Curio werkt daarom toe naar een structuur van flexibilisering van de inzet van middelen en daarmee van de kostenstructuur.

7.3.4 Ontwikkelingen in formatie

In fte	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Vast	1.679	1.623	1.571	1.546	1.470	1.441
Flexibel	272	249	239	224	193	210
Totaal in dienst	1.951	1.872	1.810	1.770	1.663	1.651
Inhuur	109	87	75	72	63	60
Totale formatie	2.060	1.959	1.885	1.842	1.726	1.711

Het personeel in dienst onderverdeeld naar functiecategorie geeft het volgende beeld:

In fte	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bestuur & management (DIR)	32	32	32	32	32	32
Personeel primair proces (OP en OOP)	1.431	1.318	1.279	1.263	1.178	1.166
Ondersteunend personeel (OOP-Z)	488	522	499	475	453	453
Totale formatie	1.951	1.872	1.810	1.770	1.663	1.651

Voor komende jaren wordt een (verdere) daling van het aantal leerlingen/ studenten verwacht. De daling in de afgelopen jaren heeft zich onvoldoende vertaald in een dalend personeelsbestand, waardoor de reguliere onderwijsbegroting momenteel onder druk staat. Ook is de formatie, die wordt ingezet ten behoeve van de ondersteuning, onevenredig groot. Inperking van formatie is dan ook noodzakelijk en past in de lijn van krimp en besparing.

Met het oog op een veranderende arbeidsmarkt en daarmee gepaard gaande veranderende onderwijsvraag is het doelmatig(er) inzetten van de formatie en bepalen van de juiste omvang flexibele schil gewenst. De uitdaging voor de komende jaren is het in de juiste verhouding houden van de flexibele schil. Het in stand houden van de flexibele schil is mogelijk door het natuurlijk verloop in de komende jaren. De uitstroom als gevolg van natuurlijk verloop ziet er voor de komende jaren als volgt uit:

Natuurlijk verloop	2020	2021	2022	2023	2024
fte	25	49	36	48	57

Vanaf 2020 zijn bezuinigingsmaatregelen verwerkt in de formatie. Om op termijn kwalitatief goed en betaalbaar onderwijs te kunnen blijven verzorgen dient de omvang van formatie aan te sluiten op de onderwijsbehoefte.

Formatie versus leerlingen/ studenten		2019	2022	2024
Totale formatie 31-12	In fte	2.060	1.842	1.711
	Index	100	89	83
Leerling- en studentaantal 1-10 ongewogen	Aantal	23.227	22.643	21.788
	Index	100	97	94
Leerling- en studentaantal 1-10 gewogen	Aantal	21.536	21.005	20.215
	Index	100	98	94

7.3.5 Ontwikkelingen op gebied van huisvesting

Algemeen	2019	2020	2021	2022	2023	2024
aantal m2 bvo *	219.722	206.072	206.072	203.972	203.132	203.132
aantal locaties *	45	44	44	43	42	42
Waarvan huur	12	14	14	14	14	14
investeringen (x €1.000)	9.625	6.976	3.286	3.275	3.317	7.575
desinvesteringen (x €1.000)	5.177	2.215	1.300	2.222	1.372	1.300

* eigendom en huur

De verdeling over eigendom en huur is als volgt:

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Eigendom						
m2 bvo **	203.172	184.422	184.422	182.322	181.482	181.482
aantal	33	30	30	29	28	28
** hiervan is verhuurd	11.700	1.350	1.350	1.350	1.350	1.350
Huur						
m2 bvo	16.550	21.650	21.650	21.650	21.650	21.650
aantal	12	14	14	14	14	14
Totaal						
m2 bvo (excl. verhuur)	219.722	206.072	206.072	203.972	203.132	203.132
aantal	45	44	44	43	42	42

Ultimo 2019 beschikt Curio over 45 locaties. Hiervan worden 12 locaties gehuurd. De overige locaties zijn in eigendom. De verhuur aan derden betreft (delen van) gebouwen in eigendom, die verhuurd worden aan derden. In 2020 zijn de locaties Trivium 72, 74 en 76 verkocht. Gedurende een periode van maximaal 5 jaar worden de locaties Trivium 72 en 76 (deels) gehuurd.

Om een goed beeld te krijgen van de huisvesting worden intern drie groepen onderscheiden. Naast de huisvesting voor MBO en VO wordt de overige huisvesting inzichtelijk gemaakt. Onder overige huisvesting vallen onder meer het Trivium te Etten-Leur en de scholen van SKVOB waarvoor Curio als eigenaar van de gebouwen, de huisvestingsverantwoordelijkheid heeft.

Huisvesting mbo

In 2018 is de nieuwbouw voor de sector zorg en welzijn te Breda gereed gekomen en zijn de opleidingen welzijnzorg, pedagogie en gezondheidszorg verhuisd naar de nieuwbouw. De locatie Nieuwe Inslag kwam daarmee leeg te staan. In 2020 zal deze locatie worden verkocht. Ten behoeve van de opleiding Sport & Bewegen is met de gemeente Breda een samenwerkingsovereenkomst gesloten voor de ontwikkeling van een Talenten-centrum. Dit centrum, dat gehuurd gaat worden van de gemeente, voorziet in de behoefte aan een sportaccommodatie.

Huisvesting vo

Binnen het vo blijft het aantal locaties de komende jaren rond de 10. Vanwege dalende leerlingaantallen in het vmbo wordt onderzocht welke locaties in de toekomst kunnen vervallen of gebruikt kunnen worden voor andere doeleinden zoals mbo opleidingen met ruimtegebrek. Zo is de opleiding Veva van de sector zorg en welzijn, vanwege ruimtegebrek binnen de eigen locatie, met ingang van het schooljaar 2019-2020 gestart vanuit een locatie van een VO school omdat daar sprake was van overcapaciteit.

Overige huisvesting

Curio heeft vanuit afspraken omtrent de doordecentralisatie van de huisvesting van de VO en vmbo scholen in Breda, momenteel nog drie locaties in eigendom die worden gebruikt door SKVOB-scholen. Twee van deze locaties (Christoffel en Kompas) zullen in 2020 worden verlaten en in de nabije toekomst worden verkocht. De leerlingen van deze locaties zullen elders gehuisvest worden. Deze nieuwe locatie zal niet langer eigendom zijn van Curio.

7.3.6 Conclusie

De afgelopen jaren is steeds een mooi financieel resultaat gerealiseerd. Voor 2019 werd een verlies verwacht als gevolg van de incidentele inzet van middelen ten behoeve van het koersplan. Door omvangrijke incidentele baten is ook 2019 met een klein positief resultaat afgesloten. De solvabiliteit en de liquiditeit zijn uitstekend en dat perspectief lijkt zich te bestendigen. De komende jaren ziet Curio zich wel voor grote uitdagingen gesteld: daling van leerlingen- en studentenaantallen, veranderende vraag van de arbeidsmarkt en een personeelsbestand dat niet optimaal aansluit op een

veranderend onderwijsaanbod zorgen momenteel voor een tekort op de reguliere onderwijsactiviteiten. Met de uitvoering van het koersplan zijn de eerste stappen gezet om Curio klaar te maken voor de toekomst en is een antwoord geformuleerd op deze risico's. Er ligt een grote uitdaging om de organisatie flexibeler te maken, zowel qua aanbod van opleidingen, als op het gebied van personeel. Vanuit onze gezonde financiële positie kunnen wij de middelen vrijmaken om de nieuwe koers te implementeren en de organisatie toekomstbestendig te maken.

8 Jaarrekening

8.1 Geconsolideerde jaarrekening

8.1.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2019
(na verwerking resultaatbestemming en x € 1.000)

	Ref.	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
Activa			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	4	11	13
Materiële vaste activa	5	<u>168.682</u>	<u>169.407</u>
Totaal vaste activa		168.693	169.420
Vlottende activa			
Vorraden	6	45	86
Vorderingen	7	5.445	3.759
Liquide middelen	8	<u>34.618</u>	<u>41.023</u>
Totaal vlottende activa		40.108	44.868
Totaal activa		<u><u>208.801</u></u>	<u><u>214.288</u></u>
Passiva			
Eigen vermogen	9	127.097	126.911
Voorzieningen	10	17.849	16.435
Langlopende schulden	11	25.096	34.074
Kortlopende schulden	12	<u>38.759</u>	<u>36.868</u>
Totaal passiva		<u><u>208.801</u></u>	<u><u>214.288</u></u>

8.1.2 Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2019
(x € 1.000)

	Ref.	<u>2019</u>	<u>Begroting 2019</u>	<u>2018</u>
Baten				
Rijksbijdragen	14	198.853	189.750	200.704
Overige overheidsbijdragen	15	3.558	3.254	3.838
Cursus-, les en examengek	16	520	313	608
Baten werk i.o.v. derden	17	2.992	3.621	7.791
Overige baten	18	<u>7.559</u>	<u>6.599</u>	<u>7.249</u>
Totaal baten		213.482	203.537	220.190
Lasten				
Personeelslasten	19	165.173	156.348	169.376
Afschrijvingen	21	12.666	12.709	13.093
Huisvestingslasten	22	12.082	12.556	13.363
Overige lasten	23	<u>21.793</u>	<u>23.088</u>	<u>21.424</u>
Totaal lasten		211.714	204.701	217.256
Saldo baten en lasten		1.768	-1.164	2.934
Financiële baten en lasten	25	<u>-1.582</u>	<u>-1.643</u>	<u>-1.750</u>
Resultaat		186	-2.807	1.184
Belastingen	26	0	0	-171
Resultaat deelnemingen	27	0	0	820
Resultaat na belastingen		<u>186</u>	<u>-2.807</u>	<u>1.833</u>

8.1.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2019
 (x € 1.000)

	Ref.	2019	2018
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Saldo baten en lasten		1.768	2.934
<i>Aanpassingen voor:</i>			
Afschrijvingen (excl. boekresultaat)	21	12.666	13.093
Mutaties voorzieningen	10	1.414	3.310
		14.080	16.403
<i>Veranderingen in werkkapitaal</i>			
Voorraden	6	41	19
Vorderingen		-1.691	4.459
Schulden		1.893	-5.079
		243	-601
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		16.091	18.736
Ontvangen interest		13	33
Betaalde interest		-1.592	-1.825
Vennootschapsbelasting	26	0	-171
Resultaat deelnemingen	27	0	820
		-1.579	-1.143
Kasstroom uit operationele activiteiten		14.512	17.593
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Verwerving van materiële vaste activa	5	-14.238	-14.168
Ontvangsten u.h.v. vervreemding mva	5	2.299	808
Mutaties overige financiële vaste activa		0	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-11.939	-13.360
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Aflossing langlopende schulden	11	-8.978	-5.608
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-8.978	-5.608
Mutatie liquide middelen		-6.405	-1.375
<u>Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:</u>			
		2019	2018
Stand per 1 januari		41.023	42.398
Mutatie boekjaar		-6.405	-1.375
Stand per 31 december		34.618	41.023

8.1.4 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

GRONDSLAGEN

0 Algemene grondslagen

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant, statutair gevestigd te Breda maar feitelijk gevestigd op Trivium 74 te Etten-Leur en ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41105340, en haar groepsmaatschappijen bestaan nagenoeg uitsluitend uit dienstverlening op het gebied van onderwijs.

Schattingen en schattingswijzigingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening kunnen schattingen noodzakelijk zijn. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende rechtspersonen waarop, op grond van de feitelijke situatie, een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld.

De in de consolidatie begrepen groepsmaatschappijen zijn:

ROC Corbeille B.V. (100%)

ROC Personeel B.V. (100%)

ATG B.V. (100%) inclusief de dochtermaatschappij AM&TS (100%)

Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant kan daarnaast de financiële en operationele activiteiten van de Stichting tot Steun aan het Baronie College beheersen en zij heeft de overheersende zeggenschap over de activiteiten van Stichting Talentenfonds ROC West-Brabant. Deze rechtspersonen zijn echter afzonderlijk en gezamenlijk van te verwaarlozen financiële betekenis. Derhalve is ook in 2019 afgezien van consolidatie van deze rechtspersonen (art. 2:407 lid 1 sub a BW).

De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen worden volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties.

De resultaten van nieuw verworven groepsonderdelen en andere in de consolidatie meegenomen rechtspersonen worden geconsolideerd vanaf de overnamedatum. Op die datum worden de activa, voorzieningen en schulden gewaardeerd tegen de reële waarden. Betaalde goodwill wordt geactiveerd en afgeschreven over de economische levensduur. De resultaten van afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie verwerkt tot het tijdstip waarop de groepsband wordt verbroken.

Aangezien de staat van baten en lasten over 2019 van Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant in de geconsolideerde jaarrekening is verwerkt, is in de enkelvoudige jaarrekening volstaan met weergave van een beknopte staat van baten en lasten in overeenstemming met art. 2: 402 BW.

Verbonden partijen

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de (geconsolideerde) jaarrekening

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tevens is Richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. In deze richtlijn zijn voor de sector presentatie-, waarderings- en verslaggevingsvoorschriften opgenomen. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Vergelijking met voorgaand jaar/ stelselwijziging

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar met uitzondering van de verwerking van kosten voor groot onderhoud (zie paragraaf stelselwijziging).

Stelselwijziging

Met ingang van 1 januari 2019 is de mogelijkheid om de kosten voor groot onderhoud rechtstreeks ten laste van de exploitatie te brengen vervallen. Alleen het vormen van een voorziening groot onderhoud en het rechtstreeks verwerken in de boekwaarde van het actief zijn nog toegestaan.

Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant heeft er voor gekozen de kosten voor groot onderhoud met ingang van 2019 rechtstreeks in de boekwaarde van het actief te verwerken. Dit is een stelselwijziging die volgens de overgangsbepaling in alinea 805 van hoofdstuk 212 van de Regeling jaarverslaggeving, prospectief verwerkt mag worden.

De stelselwijziging heeft een positief effect op het resultaat. Als in 2019 het groot onderhoud nog rechtstreeks ten laste van de exploitatie was gebracht was het resultaat 2019 ca. € 0,8 miljoen lager geweest. Dit effect zal de komende jaren afnemen doordat de afschrijvingslasten, die ervoor in de plaats komen, langzaam zullen gaan stijgen.

Rapporteringsvaluta

De bedragen in de tabellen worden gepresenteerd in duizenden euro's. Als gevolg van afrondingen zijn in sommige gevallen geringe verschillen ontstaan. Deze verschillen tasten het getrouwe beeld van de jaarrekening niet aan en zijn geen belemmering voor het verkrijgen van het vereiste inzicht.

Continuïteit van de activiteiten

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling.

De gevolgen van COVID-19 zijn hierbij in acht genomen en nader in de jaarrekening toegelicht bij 'Gebeurtenissen na balansdatum'. Hierbij is naar onze mening geen sprake van materiële onzekerheid over de continuïteit.

Operational lease

Bij de Stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendommen verbonden zijn, niet bij de Stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

Financiële instrumenten

Algemeen

Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de Stichting blootstellen aan renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's. Dit betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant past kostprijs-hedge-accounting toe voor de renteswap die ervoor heeft gezorgd dat de variabel rentende schuld aan de ING is omgezet in een vast rentende lening. Het effectieve deel, wordt tegen kostprijs gewaardeerd. Op iedere balansdatum wordt bepaald of er een indicatie is voor ineffectiviteit door de kritische kenmerken van het hedge-instrument te vergelijken met de kritische kenmerken van de afgedekte positie. In het geval dat de kritische kenmerken van het hedge-instrument en de kritische kenmerken van de afgedekte positie niet aan elkaar gelijk zijn wordt een kwantitatieve ineffectiviteitsmeting uitgevoerd. Ineffectiviteit wordt in de staat van baten en lasten verwerkt indien en voor zover uit de kwantitatieve ineffectiviteitsmeting (cumulatief) een verlies blijkt. In 2019 is er geen sprake van een ineffectief deel.

Renterisico en kasstroomrisico

Bij de overige leningen met een vast rentepercentage over de gehele looptijd is het renterisico beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen.

Bij de variabel rentende leningen heeft het kasstroomrisico betrekking op eventuele veranderingen in het rentepercentage van deze leningen.

Bij de Rabobank lening met een stand ultimo boekjaar van € 3,7 miljoen is sprake van een variabel rentepercentage.

Reële waarde

De reële waarde van de in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan. De reële waarde van de overige in de balans verantwoorde financiële instrumenten wijkt niet materieel af van de boekwaarde.

1 Grondslagen Balans

(Im)materiële vaste activa

De (im)materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Bij vastgoed wordt met ingang van 2019 de kostprijs toegerekend aan afzonderlijke bestanddelen die van elkaar verschillen qua gebruiksduur of verwacht gebruikspatroon en wordt vervolgens afgeschreven per afzonderlijk bestanddeel (de zogenaamde 'componentenbenadering'). Op terreinen wordt niet afgeschreven. De activeringsgrens voor overige activa bedraagt € 5.000.

In de jaarrekening zijn de volgende afschrijvingspercentages gehanteerd:

Immateriële vaste activa:	goodwill 20%
Vastgoed:	gebouwen 2,5 - 3 - 3,33 - 4 - 5 - 6,67 - 10 - 16,67%
	verbouwingen 5 - 10%; terreinvoorzieningen 10%
Overige materiële vaste activa:	inventaris en apparatuur 5 - 6,67 - 10 - 33,33%
	vervoermiddelen 16,67 - 33,33%

Bij enkele gebouwen wordt rekening gehouden met een restwaarde van 10%.

Bij vervoermiddelen wordt rekening gehouden met een restwaarde van 10-25%.

De aangewende investeringssubsidies worden zichtbaar in mindering gebracht op de boekwaarde van de materiële vaste activa.

Bijzondere waardevermindering

Op iedere balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Een bijzonder waardevermindingsverlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. De in aftrek te brengen kosten bij het bepalen van de opbrengstwaarde zijn gebaseerd op de geschatte kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de verkoop en nodig zijn om de verkoop te realiseren. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige netto kasstromen bij voortgezet gebruik van het actief/de kasstroomgenererende eenheid; vervolgens worden deze kasstromen contant gemaakt waarbij een disconteringsvoet wordt gehanteerd van 5% (2018 eveneens 5%). De disconteringsvoet geeft geen risico's weer waarmee in de toekomstige kasstromen al rekening is gehouden. Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs onder toepassing van de FIFO-methode of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze netto-opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten en wordt bepaald door individuele beoordelingen van de voorraden.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en staan, tenzij anders vermeld, ter vrije beschikking.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten. De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. De contante waardebepaling heeft plaatsgevonden op basis van een discontering tegen 2% (2018 eveneens 2%). De periodieke toename die samenhangt met de contante waardebepaling is onderdeel van de dotatie aan de voorziening.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

Sinds augustus 2014 heeft de werknemer die valt onder de cao-VO, in het kader van het levensfase bewust personeelsbeleid, jaarlijks de beschikking over een basisbudget van 50 uur om die naar eigen inzicht in te zetten voor keuzes die passen binnen de levensfase en de persoonlijke situatie. Naast het basisbudget krijgen werknemers van 57 jaar en ouder het recht op een aanvullend budget van maximaal 120 uur per jaar. Dit is niet gekoppeld aan dienstjaren. De werknemer die valt onder de cao-BVE heeft, in het kader van het levensfase bewust personeelsbeleid, recht op seniorenverlof als hij 57 jaar of ouder is en direct voorafgaand aan de ingangsdatum van het verlof gedurende ten minste 5 jaren aaneengesloten in dienst is bij een werkgever die valt onder de werkingssfeer van deze cao. Hier is dus sprake van opbouw van recht.

In 2017 en 2018-2019 is een (eenmalige) regeling opgesteld voor de oudere medewerker van Curio.

De regeling valt binnen de beleidscontext van strategische personeelsplanning, leeftijdsbewust personeelsbeleid en duurzame inzetbaarheid en is aangemerkt als Persoonlijk Ouderen Arrangement (POA). Het stelt de oudere werknemer, die aan alle instroomvoorwaarden voldoet, in staat om 60% door te werken met behoud van 80% salaris en 100% pensioenopbouw. De voorziening duurzame inzetbaarheid is gevormd voor de uren die door de werknemers die vallen onder de cao-VO zijn gespaard, het aanvullend budget waarvan door de werknemers die vallen onder de cao-VO gebruik wordt gemaakt, het recht op seniorenverlof waarvan de werknemers die

vallen onder de cao-BVE gebruik maken dan wel, door de opbouw van rechten, gebruik kunnen gaan maken en de toekomstige kosten voor deelnemers aan de POA regeling waar geen feitelijke inzet tegenover staat (20% salaris en 40% pensioenopbouw).

Voorziening wachtgelden

De voorziening wachtgelden is gevormd voor toekomstige wachtgelduitkeringen aan ex-werknemers die ultimo boekjaar aanspraak maken op een wachtgelduitkering, voor zover deze ten laste komen van Curio. Voor alle medewerkers die in de berekening van de voorziening wachtgeldverplichtingen zijn meegenomen, is voorzichtigheidshalve de maximale uitkeringsduur gehanteerd aangezien geen betrouwbare inschatting is te maken over een eventuele tussentijdse uitstroom.

Voorziening sociaal beleid

De voorziening sociaal beleid heeft betrekking op kosten in verband met de reorganisatie van activiteiten en wordt gevormd indien voor de groep een feitelijke of juridische verplichting is ontstaan. De hoogte van de voorziening wordt jaarlijks vastgesteld aan de hand van verwachte (ontslag) uitkeringen en reorganisatiekosten. Met mogelijke RVU gevolgen is rekening gehouden.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen voor de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Voorziening arbeidsongeschiktheid (langdurig zieken)

Voor de op balansdatum bestaande verplichtingen tot doorbetaling van de lonen en salarissen (inclusief werkgeverslasten) van het per balansdatum naar verwachting voor langere tijd arbeidsongeschikte personeel, is een voorziening gevormd ter grootte van het naar verwachting in de toekomst verschuldigde bedrag.

Pensioenen

Curio heeft voor haar werknemers een toegezegd-pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiend loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Curio.

De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Curio betaalt hiervoor premies waarvan circa 70 procent door de werkgever wordt betaald en circa 30 procent door de werknemer.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Door een rendement van 16,8% kon in 2019 67 miljard aan het vermogen van het fonds worden toegevoegd. Door een stevige daling van de rente stegen de pensioenverplichtingen echter met nagenoeg hetzelfde bedrag. De actuele dekkingsgraad steeg daardoor maar licht naar 97,8 % (ultimo 2018: 97,0%). Dit is boven de kritische grens van 95% waardoor een pensioenverlaging in 2020 van de baan is. Voor volgende jaren is de kans op verlaging van pensioen niet uitgesloten.

Curio heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Curio heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. De langlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld. Het aflossingsbedrag voor het komende jaar is verantwoord onder de kortlopende schulden.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

2 Grondslagen Staat van baten en lasten

Algemeen

Bij de bepaling van het exploitatieresultaat geldt het volgende beginsel: lasten en baten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Rijksbijdragen

De ontvangen normatieve rijksbijdrage wordt in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

De niet-geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden eveneens volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten in het (school)jaar waarop de toekenningen betrekking hebben, tenzij het niet-geoormerkte OCW-subsidies met een grote omvang betreft waarvoor een (herzien) bestedingsplan beschikbaar is. In dat geval wordt de subsidie als bate in de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de activiteiten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Baten werk in opdracht van derden

Verlenen van diensten

De verantwoording van opbrengsten uit het verlenen van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Deelnemersbijdragen

De deelnemersbijdragen, die bij aanvang van het cursusjaar in rekening worden gebracht, worden tijdsevenredig als baten in het betreffende boekjaar verantwoord.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de

verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Afschrijvingen

Immateriële vaste activa en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikname lineair afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven. Als er indicaties zijn dat de realiseerbare waarde van een bepaald activum lager is dan de boekwaarde, dan wordt het verschil als bijzondere waardevermindering verwerkt in de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva.

Belastingen

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de staat van baten en lasten opgenomen, behoudens voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting rechtstreeks in het eigen vermogen wordt verwerkt. De winstbelasting heeft uitsluitend betrekking op de meegeconsolideerde vennootschappen, waarbij rekening wordt gehouden met vrijgestelde winstbestanddelen en bijtelling van niet-aftekbare kosten.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel op verslagdatum is besloten en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Voor latente belastingen wordt een voorziening getroffen voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving en de fiscale boekwaarden van die posten.

Er wordt uitsluitend een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst belastbare winsten beschikbaar zullen zijn die voor de realisatie van het tijdelijke verschil kunnen worden aangewend. Latente belastingvorderingen worden op iedere verslagdatum beoordeeld en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

Segmentatie

De segmentatie van de staat van baten en lasten is gebaseerd op de diverse onderwijstypen binnen Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant. Er worden 3 onderwijstypen onderscheiden. Het AOC, het VO en de BVE. Het AOC omvat het volledige groene onderwijs (MBO en VO) binnen de Stichting. Het VO omvat alle overige V(MB)O scholen binnen de Stichting. De BVE omvat alle MBO scholen binnen de Stichting met uitzondering van de MBO school voor groen onderwijs. Ook de activiteiten van de diverse BV's worden meegenomen binnen de sector BVE.

3 Grondslagen Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

Winstbelastingen, ontvangen interest en betaalde interest worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De verkrijgingsprijs van verworven groepsmaatschappijen wordt opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geldmiddelen heeft plaatsgevonden. Hierbij worden geldmiddelen aanwezig in deze groepsmaatschappijen afgetrokken van de aankoopprijs. Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

4 Immateriële vaste activa

<u>De mutaties in de immateriële vaste activa worden als volgt weergegeven:</u>		<u>Goodwill</u>
Stand per 1 januari 2019		
Verkrijgingsprijs		100
Cumulatieve afschrijvingen		-87
		<hr/>
Boekwaarde		13
Mutaties		
Desinvestering AW		-75
Desinvestering cumulatieve afschrijvingen		75
Afschrijvingen		-2
		<hr/>
Saldo		-2
Stand per 31 december 2019		
Verkrijgingsprijs		25
Cumulatieve afschrijvingen		-14
		<hr/>
Boekwaarde		<u>11</u>

5 Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	Gebou- wen en terreinen	In uitvoering	Inventaris en appara- tuur	Overig	Investe- ringssub- sidies	Totaal
Stand per 1 januari 2019						
Verkrijgingsprijs	282.668	1.271	52.071	1.142	-7.034	330.118
Cumulatieve afschrijvingen	-132.428	0	-32.102	-767	4.586	-160.711
						<hr/>
Boekwaarde	150.240	1.271	19.969	375	-2.448	169.407
Mutaties						
Investeringen	6.208	3.417	4.748	0	-135	14.238
Desinvesteringen	-5.177	0	-18	-56	317	-4.934
In uitvoering gereed	1.631	-1.631	0	0	0	0
Afschrijvingen	-7.784	0	-5.007	-82	209	-12.664
Afschrijving op desinvesteringen	2.900	0	1	51	-317	2.635
						<hr/>
Saldo	-2.222	1.786	-276	-87	74	-725
Stand per 31 december 2019						
Verkrijgingsprijs	285.330	3.057	56.801	1.086	-6.852	339.422
Cumulatieve afschrijvingen	-137.312	0	-37.108	-798	4.478	-170.740
						<hr/>
Boekwaarde	<u>148.018</u>	<u>3.057</u>	<u>19.693</u>	<u>288</u>	<u>-2.374</u>	<u>168.682</u>

De investeringen in gebouwen en terreinen betreffen naast de renovatie van de Terheijdenseweg 414 te Breda van circa € 3 miljoen diverse kleinere verbouwingen (veelal < € 200.000).

De investeringen in gebouwen in uitvoering betreft het volgende:

Groene Woud 54a, Oudenbosch (nieuwbouw praktijklokalen; gereed in 2019)	405
Frankenthalerstraat 13-15, Breda (nieuwbouw Bakkers)	3.012
	<u>3.417</u>

De investeringen in inventaris en apparatuur zijn als volgt opgebouwd:

Meubilair	889
Hard- en software	2.218
Overig inventaris	1.641
	<u>4.748</u>

De desinvesteringen vloeien met name voort uit de verkoop van de grond aan de Baronielaan te Breda en de gebouwen aan de Vijverstraat te Prinsenbeek.

Bijzondere waardevermindering

Op iedere balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

In 2019 heeft geen bijzondere waardevermindering plaatsgevonden.

6	Vorraden	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	Vorraden	<u>45</u>	<u>86</u>
7	Vorderingen		
	<u>Deze post is als volgt te specificeren:</u>	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	Debiteuren algemeen	2.706	2.820
	Studenten/ leerlingen	1.021	1.106
	Gemeenten	168	47
	Overige overheden	176	44
	Personeel	12	23
	Overige vorderingen	76	70
	Vooruitbetaalde kosten	1.615	1.838
	Te ontvangen interest	7	12
	Overlopende activa overige	2.343	699
	Voorziening oninbaarheid	-2.679	-2.900
	Totaal vorderingen	<u>5.445</u>	<u>3.759</u>

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

<u>Gemeenten</u>	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
Educatiegelden boekjaar	77	0
Ov.gemeentelijke subsidies boekjaar	91	47
	<u>168</u>	<u>47</u>

De educatiegelden zijn te vorderen van de gemeente Breda. De overige gemeentelijke subsidies voornamelijk van de gemeenten Dordrecht en Etten-Leur.

Overige overheden

De vordering op overige overheden betreft een vordering op het Ministerie van Defensie.

Overige vorderingen

Dit betreft de (waar)borgsommen betaald aan derden en emballage.

<u>Vooruitbetaalde kosten</u>	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
Automatisering	568	647
Huisvesting	383	536
Kosten leerlingen	341	300
Beheer- en administratie	190	195
Personeel	92	76
Overige kosten	41	84
Totaal vooruitbetaalde kosten	<u>1.615</u>	<u>1.838</u>

<u>Overlopende activa</u>	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
Compensatie transitievergoeding AO	1.700	0
Samenwerking VO-BVE	298	290
Huisvesting	195	181
Bijdragen leerlingen	76	
Lopende projecten	62	41
Personeelskosten	0	160
Overige	12	27
Totaal overlopende activa	<u>2.343</u>	<u>699</u>

De compensatie transitievergoeding AO betreft de verwachte vergoeding voor de transitievergoedingen die sinds 1 juli 2015 zijn betaald aan werknemers bij beëindiging van de arbeidsovereenkomst vanwege het feit dat de werknemer wegens 'ziekte of gebreken' niet meer in staat was om de overeengekomen arbeid te verrichten. Het verzoek tot terugbetaling kan vanaf 1 april 2020 bij het UWV worden ingediend.

<u>Voorziening wegens oninbaarheid</u>	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
Stand per 1 januari	-2.900	-3.630
af: onttrekking	127	568
bij: dotatie(-) / vrijval	94	162
Stand per 31 december	<u>-2.679</u>	<u>-2.900</u>

Het saldo op 31 december bevat, evenals het saldo op 1 januari een aantal vorderingen op failliete partijen. Na het definitief afwikkelen van een faillissement worden de vordering en de voorziening pas afgeboekt.

8	Liquide middelen	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	Kasmiddelen	24	30
	Tegoeden op bankrekeningen	34.594	40.993
	Totaal liquide middelen	<u><u>34.618</u></u>	<u><u>41.023</u></u>

De gelden staan volledig ter vrije beschikking.

- 9 Eigen vermogen**
Het eigen vermogen wordt in de toelichting bij de (enkelvoudige) balans nader onderbouwd onder referentie 36 en 37.

10	Voorzienen	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	<u>Personele voorzieningen</u>		
	Duurzame inzetbaarheid	9.710	8.819
	Wachtgelden	3.400	2.840
	Sociaal beleid	815	1.119
	Jubilea	1.686	1.552
	Langdurig zieken	<u>1.738</u>	<u>1.816</u>
		17.349	16.146
	<u>Overige voorzieningen</u>		
	Sloopkosten	<u>500</u>	<u>289</u>
		500	289
	Totaal voorzieningen	<u><u>17.849</u></u>	<u><u>16.435</u></u>

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	Duur- zame Inzet- baarheid	Wacht- gelden	Sociaal beleid	Jubilea	Langdurig zieken	Overige voorzie- ningen	Totaal
Stand per 1 januari							
2019	8.819	2.840	1.119	1.552	1.816	289	16.435
Dotaties	1.991	1.891	1	134	0	211	4.228
Onttrekkingen	-1.100	-1.331	-225	0	0	0	-2.656
Vrijval	0	0	-80	0	-78	0	-158
Stand per 31 december 2019	<u>9.710</u>	<u>3.400</u>	<u>815</u>	<u>1.686</u>	<u>1.738</u>	<u>500</u>	<u>17.849</u>
Looptijd < 1 jaar	2.003	1.105	203	98	1.570	500	5.479
Looptijd 1 tot 5 jaar	5.460	1.916	612	411	168	0	8.567
Looptijd > 5 jaar	2.247	379	0	1.177	0	0	3.803

Personele voorzieningen

Alle personele voorzieningen zijn berekend op basis van de contante waarde.

De contante waardebepaling heeft plaatsgevonden tegen een disconteringsvoet van 2%.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

De voorziening duurzame inzetbaarheid is opgenomen voor de uren die gespaard zijn door werknemers die vallen onder de cao-VO en gebruik maken van de mogelijkheid om 50 klokuren te sparen danwel

gebruik maken van het aanvullende verlofbudget in het kader van het levensfasebewust personeelsbeleid en voor het recht op seniorenverlof waarvan de werknemers die vallen onder de cao-BVE gebruik maken of, door de opbouw van rechten, gebruik kunnen gaan maken. Daarnaast zijn de toekomstige kosten van deelnemers aan de POA regeling waar geen feitelijke inzet tegenover staat (20% salaris en 40% pensioenopbouw) opgenomen in deze voorziening.

Voorziening wachtgelden

De voorziening is opgenomen voor de verwachte wachtgelduitkeringen van lopende wachtgeldaanvragen.

Voorziening sociaal beleid

De onttrekkingen betreffen de betalingen die in 2019 hebben plaatsgevonden aan medewerkers die in het kader van eerdere reorganisaties van bedrijfsonderdelen zijn vertrokken.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea is opgenomen voor verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband van de werknemers. De voorziening wordt op persoonsniveau berekend en er wordt per categorie van aantal dienstjaren rekening gehouden met een blijfkans.

Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken is opgenomen voor de verwachte verplichting die op balansdatum bestaat tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Overige voorzieningen

Dit betreft een voorziening voor de sloopkosten van een deel van de oudbouw van de sector zorg en welzijn Breda. De vorige locatie is inmiddels deels verlaten. Het deel dat is verlaten wordt in 2020 gesloopt.

11 Langlopende schulden

	Stand per 1-1-2019	Ext aflossing 2019	Aflos- singen 2020	Stand per 31-12- 2019	looptijd > 1 jaar	looptijd > 5 jaar	Rente- voet (%)
Kredietinstellingen							
Deutsche Bank	977	-154	-102	721	411	310	6,23
ING	26.875	0	-2.500	24.375	10.000	14.375	variabel
Rabobank	993	-993	0	0	0	0	-
Rabobank	563	-563	0	0	0	0	-
Rabobank	4.666	-1.000	-3.666	0	0	0	variabel
Totaal langlopende schulden	34.074	-2.710	-6.268	25.096	10.411	14.685	

Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zijn opgenomen onder de kortlopende schulden.

(Vervolg)	Effectieve rente (%)	Rentevast tot en met	Einddatum lening	Aflossing per	Huidige opslag (%)	Herzienings- mogelijkheid opslag
Kredietinstellingen						
Deutsche Bank	6,38	1-9-2023	1-12-2027	kwartaal	-	-
ING	-	-	1-7-2030	kwartaal	0,20	einde rentevaste periode

Deutsche Bank

Als zekerheid voor de door Deutsche Bank verstrekte kredietfaciliteiten is verstrekt:

- hypothecaire inschrijving ad € 4,5 miljoen op onroerend goed te Breda (Markendaalseweg).

ING

Als zekerheid voor de door de ING verstrekte kredietfaciliteiten is verstrekt:

- hypothecaire inschrijving ad € 81,5 miljoen op onroerend goed van Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant.

De kredietfaciliteit bestaat uit een geldlening. Op de lening is een renteswap afgesloten. Deze renteswap heeft een looptijd tot en met juni 2025. De renteswap zet de variabele rente op de lening (gebaseerd op 3 maands-Euribor) om in een vaste rente van 4,75%. De marktwaarde van de renteswap bedraagt ultimo boekjaar - € 5,6 miljoen. Er zit geen margin-call op deze renteswap hetgeen betekent dat Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant geen bijstortverplichting heeft.

Op basis van individuele documentatie is vastgesteld dat de hedge effectief is. De reële waarde van deze lening is gelijk aan de boekwaarde.

Rabobank

Als zekerheid voor de door de Rabobank verstrekte kredietfaciliteiten is verstrekt:

- hypothecaire inschrijving ad € 25 miljoen op het onroerend goed te Etten-Leur
- pari-passu verklaring en cross-default

De variabele rente van de lening primo 2019 nog € 4,7 miljoen groot, is opgebouwd op basis van het 12-maands Euribor met een opslag van 1,5%-punt. Deze lening is eind februari 2020 geheel afgelost.

12 Kortlopende schulden

<u>Deze post is als volgt te specificeren:</u>	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
Kredietinstellingen	6.268	3.594
Ministerie OCW	1.040	941
Crediteuren	4.483	6.429
Belastingen en premies soc. verz.	7.188	6.899
Schulden terzake van pensioenen	1.970	1.823
Overige kortlopende schulden	151	106
Vooruitontvangen cursusgelden	738	416
Vooruitontvangen subsidies OCW	2.331	4.273
Vooruitontvangen bedragen	3.263	1.536
Vakantiegeld- en vakantiedagen	6.275	5.816
Te betalen interest	388	390
Overige overlopende passiva	4.664	4.645
Totaal kortlopende schulden	<u>38.759</u>	<u>36.868</u>

De kortlopende schulden hebben allen een resterende looptijd van korter dan een jaar.

Ministerie OCW

Dit betreft aan het Ministerie van OCW terug te betalen middelen die verstrekt zijn in het kader van het regionaal investeringsfonds (RIF subsidies), zoals opgenomen in de verantwoording subsidies OCW met verrekeningsclausule, onderdeel aflopend per ultimo 2018 respectievelijk 2019.

Een specificatie luidt als volgt:

	<u>Jaar en kenmerk</u>	<u>Referentie</u>	<u>in EUR</u>
RIF MBO (Zorgboulevard)	2014-646852	-	176.683
RIF MBO (Composieten)	2015-704931	RIF15035	503.885
RIF MBO (Mobiliteit en Logistiek)	2016-560022743	-	260.446
<i>Schuld aan Ministerie 31-12-2018</i>			941.014
RIF MBO (Vakcentrum Bouwtechniek)	2015-704931	RIF15029	99.281
<i>Schuld aan Ministerie 31-12-2019</i>			<u>1.040.295</u>

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
<u>Belastingen en premies sociale verzekeringen</u>		
Loonheffing (incl. sociale premies)	7.041	6.741
Omzetbelasting	147	158
Vennootschapsbelasting	0	0
Totaal belastingen en premies	<u>7.188</u>	<u>6.899</u>

De belastingen ultimo boekjaar betreffen met name afdrachten over de maand december en de 13e maand.

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
<u>Schulden terzake van pensioenen</u>		
Premie ouderdoms-/nabestaandenpensioen	1.693	1.542
Premie FPU	234	231
Premie invaliditeits/arbeidsongeschiktheidspensioen	43	50
Totaal schulden terzake pensioenen	<u>1.970</u>	<u>1.823</u>

De schulden ultimo boekjaar betreffen de afdrachten over de maand december en de 13e maand.

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
<u>Overige kortlopende schulden</u>		
Borgsommen	72	53
Personeelsvereniging	26	29
Schulden aan personeel	37	23
Overigen	16	1
Totaal overige kortlopende schulden	<u>151</u>	<u>106</u>

De schulden aan personeel betreffen nabetalings van netto lonen over 2018.

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
<u>Vooruitontvangen subsidies OCW</u>		
Geoormerkte subsidies - zonder verrekening	1.053	762
Geoormerkte subsidies - met verrekening	788	1.629
Niet-geoormerkte subsidies	490	1.882
Totaal vooruitontvangen subsidies OCW	<u>2.331</u>	<u>4.273</u>

<u>Vooruitontvangen bedragen</u>	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
Koopsom	1.500	0
Ouderbijdragen	609	600
Bijdragen studenten	439	574
Bijdragen bedrijven	696	327
Overig	19	35
	<hr/>	<hr/>
Totaal vooruitontvangen bedragen	<u>3.263</u>	<u>1.536</u>

Er is ultimo boekjaar reeds een voorschot ontvangen van € 1,5 miljoen in verband met de verkoop van het Trivium te Etten-Leur. De daadwerkelijke overdracht heeft inmiddels plaatsgevonden.

<u>Overlopende passiva</u>	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
Lopende projecten	1.617	1.420
Eenmalige uitkering januari 2020 resp. 2019	1.344	696
Ontslag-/ transitievergoedingen	105	371
Investerings in mv'a	380	0
Bindingstoelage	194	236
Overige nog te betalen personeelslasten	250	482
Huisvesting	65	283
Energie	268	244
Detachering/uitzendkrachten	111	274
Accountants- en advieskosten	90	195
Leerlingkosten	0	184
Overige	240	260
	<hr/>	<hr/>
Totaal overlopende passiva	<u>4.664</u>	<u>4.645</u>

13 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Stichting Waarborgfonds MBO

Door de OKF-operatie zijn de gebouwen economisch eigendom geworden van Curio.

Voorwaarde voor de overdracht is dat alle ROC's zich aansluiten bij de Stichting Waarborgfonds MBO.

Als deelnemer van het Waarborgfonds heeft Curio de verplichting in geval van toekomstige calamiteiten met betrekking tot gebouwen van aangesloten deelnemers een bijdrage te voldoen aan deze Stichting indien het kapitaal van genoemde Stichting onder het stichtingsvermogen van € 10 miljoen komt.

De bijdrage door Curio bedraagt maximaal 2% van de aan de instelling rechtstreeks verstrekte Rijksbijdrage. Het mogelijk maximale risico bij calamiteiten bedraagt, op basis van de cijfers 2019, een bedrag van € 2,3 miljoen.

Meerjarige financiële verplichtingen

Het totaal van de verplichtingen met een looptijd langer dan 1 jaar bedraagt berekend over de totale looptijd, naar verwachting circa € 29,6 miljoen. Dit is als volgt opgebouwd.

	Totale omvang	looptijd > 1 jaar	looptijd > 5 jaar
Schoonmaakbedrijven	9.680	7.150	0
Huren	4.620	3.660	310
Energie	5.920	4.440	0
Schoolboeken	3.700	2.500	0
Catering	2.540	1.930	0
Kopieerkosten	1.260	990	0
Arbodienst	870	540	0
Accountantsdiensten	620	440	0
Kantoorartikelen	220	130	0
Beveiliging	120	20	0
Software	70	60	0
Afval	20	10	0
Totaal meerjarige financiële verplichtingen	29.640	21.870	310

Verplichtingen inzake investeringen bouwprojecten

Er zijn ultimo boekjaar geen verplichtingen voor (lopende) bouwprojecten.

Fiscale eenheden

Voor de omzetbelasting is sprake van een fiscale eenheid tussen Curio en haar deelnemingen Aviation Training Group B.V. en Aircraft Maintenance & Training School B.V.. Alle entiteiten betrokken in de fiscale eenheid zijn hoofdelijk aansprakelijk voor schulden aan de belastingdienst inzake de omzetbelasting.

Voor de vennootschapsbelasting is sprake van een fiscale eenheid tussen Aviation Training group B.V. en haar deelneming Aircraft Maintenance & Training School B.V. Alle entiteiten betrokken in de fiscale eenheid zijn hoofdelijk aansprakelijk voor schulden aan de belastingdienst inzake de vennootschapsbelasting.

Wet vermindering afdracht (WVA)

Door organisaties die met Curio een praktijkovereenkomst zijn aangegaan werd veelvuldig een beroep gedaan op de WVA. Middels de WVA ontvangt een werkgever een compensatie voor gemiste arbeidstijd wanneer werknemers een BBL-opleiding volgen. Bij een aantal van deze bedrijven/organisaties heeft de Belastingdienst een controle uitgevoerd op de juiste toepassing van de WVA wetgeving.

Het negatieve oordeel van de Onderwijsinspectie met betrekking tot de maatwerktrajecten uitgevoerd door P3transfer, een voormalige deelneming, is hierbij niet onopgemerkt gebleven. Het is niet ondenkbaar dat Curio hierdoor ook in de toekomst nog met verplichtingen ten opzichte van deze klanten zal worden geconfronteerd.

Jurisprudentie op het gebied van de toepassing van de afdrachtvermindering voor het aanbieden van (delen van) beroepsopleidingen is in het algemeen gunstig, maar het blijft nog onzeker wat de aard en omvang zal zijn van deze verplichtingen. Ze kunnen van materiële betekenis zijn voor het beeld dat de jaarrekening geeft van de vermogenspositie van Curio. Er is per 31 december 2019, evenals in voorgaande jaren, geen voorziening gevormd omdat de omvang van een dergelijke voorziening niet betrouwbaar kan worden bepaald.

Curio staat leerwerkbedrijven die een verschil van inzicht hebben met de Belastingdienst over de toepassing van de WVA daar waar mogelijk en gewenst bij.

Financiële instrumenten

Renteswap

Het renterisicobeleid van Curio heeft tot doel de renterisico's die voortkomen uit de financiering te beperken en daarmee tevens de netto-rentelasten te optimaliseren. Dit beleid heeft geleid tot het aangaan van een renteswap bij het afsluiten van een financiering waarvan de ingangsdatum in de toekomst was gelegen, waardoor dit slechts mogelijk was tegen een variabele rente. Op moment van afsluiten van de financiering was de vaste rente die ontstond door het afsluiten van de renteswap historisch gezien relatief laag.

Voor het afdekken van het renterisico en het daaruit voortvloeiende liquiditeitsrisico ten aanzien van uitstroom van middelen/ betalingen op de langlopende schuld aan de ING bank met een boekwaarde van € 26,9 miljoen (incl. het kortlopende deel), heeft Curio per 31 december 2019 een renteswap lopen van € 26,9 miljoen met een negatieve reële waarde van € 5,6 miljoen. Met deze renteswap wordt het risico van een variabele rente (gebaseerd op 3-maands Euribor plus een opslag van 0,2%) afgedekt door een overeengekomen vast rentepercentage van 4,75% voor de gehele looptijd. Voor de verwerking van de renteswap past Curio kostprijshedge-accounting toe. De kostprijs van de renteswap bedraagt nihil. Indien de reële waarde van de renteswap behorende bij de langlopende schuld aan de ING bank negatief is, heeft Curio geen verplichting om een onderpand te storten. Bij tussentijdse beëindiging van de renteswap wordt onderling afgerekend op basis van de reële waarde op het moment van beëindiging.

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

14 Rijksbijdragen	2019	Begroting 2019	2018
Rijksbijdrage OCW sector BVE	114.056	110.935	116.848
Rijksbijdrage OCW sector VO	56.131	52.467	56.866
Totaal rijksbijdrage OCW	170.187	163.402	173.714
Geormerkte OCW subsidies	2.647	1.991	3.394
Niet-geormerkte OCW subsidies	22.006	19.716	21.181
Totaal overige subsidies OCW	24.653	21.707	24.575
Rijksbijdragen SWV	4.013	4.641	2.415
Totaal rijksbijdragen	198.853	189.750	200.704

De begroting 2019 van de rijksbijdrage voor de onderscheiden sectoren is gebaseerd op het reguliere macrobudget voor 2019. Met name door een aanpassing van de bekostiging ter compensatie van de stijging van de loonkosten als gevolg van de cao-afspraken is de rijksbijdrage hoger dan begroot.

Vanaf 2019 worden alle rijksbijdragen vanuit OCW ontvangen. Tot en met 2018 kwamen de gelden voor het groene onderwijs nog via het ministerie van EZ. In de cijfers met betrekking tot 2018 zijn de gelden vanuit het ministerie van OCW en EZ samengevoegd.

De rijksbijdragen hebben een structureel karakter. De overige subsidies hebben een incidenteel karakter.

De aansluiting tussen de in de exploitatierekening 2019 opgenomen post rijksbijdrage per sector en de bedragen volgens CFI brieven luidt als volgt:

OCW		BVE	VO
Rijksbijdrage 2019 MBO	25 LX	98.653	1.009
Wachtgeld 2019 MBO	25 LX	3.258	
Overgangsbekostiging 2019 MBO	25 LX	726	
Rijksbijdrage 2019 Vavo	25 LX	1.917	
Rijksbijdrage 2019 MBO/ VMBO	21 CY	8.849	9.400
Wachtgeld 2019 MBO	21 CY	574	
Overgangsbekostiging 2019 MBO	21 CY	79	
Aanvullende bekostiging VO 2019	21 CY		160
Personele vergoeding VO 2019	25 LX		11.449
Aanvullende bekostiging VO 2019	25 LX		266
Exploitatie vergoeding VO 2019	25 LX		1.424
Vermindering uitkeringen 2019	25 LX		-146
Personele vergoeding VO 2019	02 HI		4.342
Aanvullende bekostiging VO 2019	02 HI		98
Exploitatie vergoeding VO 2019	02 HI		803
Vermindering uitkeringen 2019	02 HI		-62
Personele vergoeding VO 2019	15 NY		3.580
Aanvullende bekostiging VO 2019	15 NY		50
Exploitatie vergoeding VO 2019	15 NY		498
Vermindering uitkeringen 2019	15 NY		-63
Personele vergoeding VO 2019	19 XV		14.100
Aanvullende bekostiging VO 2019	19 XV		281
Exploitatie vergoeding VO 2019	19 XV		1.976
Vermindering uitkeringen 2019	19 XV		-218
Personele vergoeding VO 2019	03 AM		6.314
Aanvullende bekostiging VO 2019	03 AM		160
Exploitatie vergoeding VO 2019	03 AM		791
Vermindering uitkeringen 2019	03 AM		-81
		<u>114.056</u>	<u>56.131</u>
Volgens Gefis			

15 Overige overheidsbijdragen	2019	Begroting 2019	2018
Participatiebudget educatie	1.547	1.338	1.510
<u>Overige overheidsbijdragen en subsidies overige overheden</u>			
Overige gemeentelijke bijdragen	1.929	1.794	2.233
Overige Ministeries	<u>82</u>	<u>122</u>	<u>95</u>
Totaal overige overheidsbijdragen	<u>2.011</u>	<u>1.916</u>	<u>2.328</u>
Totaal overige overheidsbijdragen	<u>3.558</u>	<u>3.254</u>	<u>3.838</u>
		Begroting	
16 Cursus-, les en examengelden	2019	2019	2018
Cursusgelden sector MBO	181	0	201
Examengelden	339	313	407
Totaal cursus-, les en examengelden	<u>520</u>	<u>313</u>	<u>608</u>

De cursusgelden sector MBO betreft het saldo van de vrijval van vooruitontvangen wettelijk cursusgeld (uiterlijk na 2 jaar) en het verlies op wettelijk cursusgeld dat meteen genomen wordt (zie de toelichting bij het verloop van de post vooruitontvangen wettelijk cursusgeld) alsmede de cursusgelden die geïnd worden bij educatie.

	2019	Begroting 2019	2018
17 Baten werk in opdracht van derden			
Contractonderwijs	1.224	1.457	870
NWO subsidie	6	0	0
Overige	1.762	2.164	6.921
Totaal baten werk i.o.v. derden	<u>2.992</u>	<u>3.621</u>	<u>7.791</u>

De afname van de baten ten opzichte van 2018 vloeit met name voort uit de verkoop van IT Workz B.V. in 2018.

	2019	Begroting 2019	2018
18 Overige baten			
Opbrengst verhuur	1.020	1.021	1.124
Detachering personeel	1.358	1.129	1.325
Ouderbijdragen VO	238	249	240
Bijdragen activiteiten / doorverkoop	2.559	2.794	2.896
Catering	55	50	69
Simulatieplaatsen	229	226	208
Boekresultaat verkoop activa	1.209	0	4
Overigen	891	1.130	1.383
Totaal overige baten	<u>7.559</u>	<u>6.599</u>	<u>7.249</u>

Het boekresultaat verkoop activa omvat enerzijds de boekwinst uit de verkoop van de Baronielaan te Breda en de panden aan de Vijverstraat te Prinsenbeek. Anderzijds is sprake van een boekverlies op items die op grond van de componentenmethode gedesinvesteerd moesten worden.

	2019	Begroting 2019	2018
19 Personeelslasten			
Lonen en salarissen	113.055	108.531	115.437
Sociale lasten	14.987	13.988	15.030
Pensioenpremies	17.488	15.920	16.566
<u>Lonen, salarissen, soc.lasten, pens.pr.</u>	145.530	138.439	147.033
Mutatie personele voorzieningen	2.759	2.928	4.989
Personeel niet in loondienst	14.390	11.218	11.643
Kosten afvloeiingsregelingen	-993	638	1.575
Overige	4.529	3.430	5.176
<u>Overige personele lasten</u>	20.685	18.214	23.383
Overige uitkeringen	-1.042	-305	-1.040
Totaal personele lasten	<u>165.173</u>	<u>156.348</u>	<u>169.376</u>

De begroting van de lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenpremies is gebaseerd op het prijspeil ultimo 2018. In juni 2019 zijn de lonen structureel verhoogd met 2,3%. Daarnaast zijn de pensioenpremies gestegen. In januari 2020 heeft vanuit cao-afspraken een eenmalige uitkering plaatsgevonden van 1,25% over het totaal ontvangen maandsalaris in de periode januari tot en december 2019. Deze stijgingen zijn gecompenseerd met een verhoging van de Rijksbijdrage 2019. Het gemiddelde aantal fte in dienst binnen Curio is in 2019 ten opzichte van 2018 met 10 fte gedaald (zie referentie 20). Dit is minder dan begroot.

De kosten voor personeel niet in loondienst zijn aanzienlijk hoger dan begroot en dan in 2018. Dit wordt slechts deels gecompenseerd door hogere dan begrote uitkeringen. Er is (netto) meer personeel ingeleend dan begroot en in voorgaande jaren het geval was.

De mutatie personele voorzieningen betreft het saldo van de dotatie aan personele voorzieningen ad € 2.917, de vrijval ad € 158 en de onttrekkingen binnen de voorziening duurzame inzetbaarheid (zie referentie 10 exclusief de overige voorzieningen).

20 Gemiddeld aantal werknemers

Gedurende het jaar 2019 waren gemiddeld 1.951 werknemers in dienst op basis van een volledig dienstverband. Hiervan waren 1.942 werknemers werkzaam binnen Curio en 9 werknemers binnen de deelnemingen. In 2018 waren dat gemiddeld 2.037 werknemers (1.952 respectievelijk 85).

De verdeling hiervan was als volgt:

	2019			2018		
	Curio	Deel-nemingen	Totaal	Curio	Deel-nemingen	Totaal
Directie	30	1	31	35	2	37
OOP	163	2	165	168	1	169
OOP-Z	481	6	487	477	82	559
OP	1.268	0	1.268	1.272	0	1.272
	<u>1.942</u>	<u>9</u>	<u>1.951</u>	<u>1.952</u>	<u>85</u>	<u>2.037</u>

De daling binnen de deelnemingen vloeit met name voort uit de verkoop van IT Workz B.V. in 2018. Er waren geen werknemers werkzaam buiten Nederland.

21 Afschrijvingen

	2019	Begroting 2019	2018
Immateriële vaste activa	2	3	8
Materiële vaste activa	12.664	12.706	12.485
Bijzondere waardevermindering	0	0	600
Totaal afschrijvingen	<u>12.666</u>	<u>12.709</u>	<u>13.093</u>

Conform de richtlijnen voor de jaarverslaggeving wordt een eventuele afboeking in verband met een duurzame waardevermindering verantwoord onder de afschrijvingen. Omdat het een bijzondere post is, wordt deze post (indien van toepassing) hier separaat weergegeven.

	2019	Begroting 2019	2018
22 Huisvestingslasten			
Huur	1.857	1.961	2.451
Verzekeringen	220	230	224
Onderhoud	2.239	3.294	3.540
Energie en water	2.829	2.792	2.861
Schoonmaakkosten	3.071	2.725	2.893
Heffingen	834	785	624
Overige huisvestingslasten	1.032	769	770
Totaal huisvestingslasten	<u>12.082</u>	<u>12.556</u>	<u>13.363</u>

De grootste afwijking binnen de huisvestingslasten is zichtbaar bij de post onderhoud. Tot en met 2018 en in de begroting 2019 waren hierin ook de kosten voor groot onderhoud opgenomen. Vanaf 2019 mogen de kosten voor groot onderhoud niet meer rechtstreeks ten laste van het resultaat worden gebracht. Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant heeft gekozen voor de methode waarbij de kosten voor groot onderhoud worden geactiveerd en afgeschreven (componentenmethode).

	2019	Begroting 2019	2018
23 Overige lasten			
<u>Administratie- en beheer</u>			
Beheer en administratie	7.261	8.072	7.547
Overige beheerslasten	<u>480</u>	<u>1.279</u>	<u>1.370</u>
Totaal administratie- en beheer	7.741	9.351	8.917
Inventaris en apparatuur	3.623	3.131	1.468
Leermiddelen	5.433	5.286	5.948
<u>Overige</u>			
Kosten leerlingen	3.473	3.846	3.522
PR kosten	1.284	1.131	1.203
Kosten simulatieplaatsen	183	285	293
Kosten kantine	<u>56</u>	<u>58</u>	<u>73</u>
Totaal overige	<u>4.996</u>	<u>5.320</u>	<u>5.091</u>
Totaal overige lasten	<u>21.793</u>	<u>23.088</u>	<u>21.424</u>

Door nieuwe auto's te leasen in plaats van zelf aan te schaffen zijn de kosten voor inventaris en apparatuur hoger dan begroot en de overige beheerslasten lager dan begroot. De kosten voor administratie en beheer vallen daarnaast lager uit dan begroot doordat de incidentele uitgaven voor het project 'Klaar voor de Toekomst' lager waren dan begroot.

24 Accountantshonoraria

In het boekjaar en voorgaand boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria ten laste van het resultaat gebracht:

	2019			2018		
	controle- rend accounta	overige accoun- tants	totaal	controle- rend accountant	overige accoun- tants	totaal
Controle van de jaarrekening	158	0	158	239	0	239
Andere controlewerkzaamheden	33	0	33	27	0	27
Fiscale advisering	40	0	40	123	0	123
Andere niet-controlediensten	37	0	37	0	217	217
	<u>268</u>	<u>0</u>	<u>268</u>	<u>389</u>	<u>217</u>	<u>606</u>

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant, inclusief de in de consolidatie betrokken maatschappijen zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort. Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2019 respectievelijk 2018, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

De controlerend onafhankelijke accountant met betrekking tot 2019 was PricewaterhouseCoopers Accountants N.V..

25 Financiële baten en lasten	2019	Begroting 2019	2018
	Rentebaten	8	0
Rentelasten	-1.590	-1.643	-1.785
Saldo financiële baten en lasten	<u>-1.582</u>	<u>-1.643</u>	<u>-1.750</u>

26 Belastingen	2019	Begroting 2019	2018
	Vennootschapsbelasting	<u>0</u>	<u>0</u>

27 Resultaat deelnemingen	2019	Begroting 2019	2018
		<u>0</u>	<u>0</u>

Dit betrof in 2018 het resultaat dat was behaald met de verkoop van de deelnemingen IT Workz B.V. en Briljant B.V.

28 Gebeurtenissen na balansdatum

De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekeerde omstandigheden. De effecten van deze crisis op de lange termijn ontwikkelingen op globaal en nationaal niveau zijn op dit moment nog niet duidelijk. Dit alles legt een zware druk op de organisatie en het personeel. Zowel onderwijskundig als voor de bedrijfsvoering.

- Alle scholen zijn als gevolg van de aangescherpte (overheids)maatregelen vanaf 16 maart dicht voor studenten en leerlingen. Het onderwijs is sindsdien op afstand verzorgd en inmiddels worden versoepelende maatregelen onderzocht en eventueel ingepast. Het protocol/ leidraad die door de sectorraden worden verstrekt is voor ons daarin leidend.
- Het onderwijs wordt digitaal verzorgd, met alle daar aan gerelateerde aanpassingen en (in beperkte mate) investeringen.
- Alle centrale examens in het voortgezet onderwijs komen te vervallen, zo ook de centraal schriftelijk en praktische examens (cspe's) in het vmbo, evenals de centrale digitale flexibele examens in vmbo-bb en -kb. De resultaten van de schoolexamens vormen de basis voor het behalen van het diploma dit schooljaar. Scholen hebben tot en met juni de tijd om de schoolexamens af te ronden. Omdat er geen centrale examens volgen, hebben de scholen hier extra tijd voor en kan er meer gespreid worden. Waar nodig hebben scholen de ruimte om hun Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) aan te passen om dit te realiseren. Scholen kiezen zelf een passende manier voor de afname van het schoolexamen. De school heeft tot aan de start van de zomervakantie (3 juli) om de schoolexamens in te plannen en af te nemen. Voor 3 juli moeten ook eventuele herkansingen uitgevoerd kunnen worden.
- De stages in het mbo binnen Nederland blijven, waar mogelijk en met inachtneming van de RIVM richtlijnen, doorgaan. Daar waar geplande stages niet kunnen worden aangevangen of vervolgd, worden alternatieve lesprogramma's opgezet of moeten studies worden uitgesteld.
- Alle zakelijke en student/ leerling reizen zijn tijdelijk verboden.
- Alle medewerkers werken zoveel mogelijk vanuit huis, zolang als dit kan.

We zijn ons ervan bewust dat dit verre van optimaal is, maar is op dit moment het maximaal haalbare.

De impact op Curio is groot, zowel voor de leerlingen/ studenten, ouders als medewerkers. In dit stadium zijn de financiële gevolgen voor onze bedrijfsactiviteiten beperkt (over de eerste maanden van 2020 tot het moment van het opstellen van deze jaarrekening is het effect op ons resultaat beperkt van omvang). Wij zullen het beleid en het advies van de diverse nationale instellingen blijven volgen en zullen tegelijkertijd ons uiterste best doen om onze activiteiten zo goed en veilig mogelijk voort te zetten zonder daarbij de gezondheid van onze medewerkers en leerlingen/studenten in gevaar te brengen.

Gezien de snelheid en onduidelijkheid van de ontwikkelingen rondom deze crisis is het niet mogelijk om de toekomstige financiële gevolgen op dit moment betrouwbaar te kwantificeren. Dit is onder andere afhankelijk van de duur, de ontwikkeling van de verspreiding van het virus en maatregelen vanuit het kabinet. Op basis van de beschikbare informatie verwacht de instelling op korte termijn geen continuïteitsrisico. De liquiditeits- en solvabiliteitspositie is solide genoeg gezien de omvang van de 1e geldstroommiddelen van de totale baten.

De financiële impact van COVID-19 is derhalve voor de totale baten, het resultaat en liquiditeit op de korte termijn zeer beperkt. Hierbij is geen sprake van een materiële onzekerheid omtrent de continuïteit.

29 Voorstel bestemming saldo staat van baten en lasten

Het resultaat over 2019 bedraagt € 186.000. Voorgesteld wordt om het resultaat als volgt toe te rekenen aan de posten binnen het eigen vermogen:

Algemene reserve - publiek	BVE	-78
Algemene reserve - publiek	VO	-520
Algemene reserve - publiek	AOC	286
		<hr/>
Totaal naar algemene reserve		-312
Bestemmingsreserve - privaat	BVE	498 *
		<hr/>
		<u>186</u>

Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

* dit betreft het resultaat van de ATG groep.

30 Staat van baten en lasten 2019 per bedrijfssegment

Binnen Curio zijn de volgende bedrijfssegmenten te onderscheiden:

ROC BVE-sector

ROC VO sector

AOC (BVE en VO sector)

Hiernavolgend wordt de staat van baten en lasten per bedrijfssegment weergegeven.

De activiteiten van de groepsmaatschappijen zijn met name gericht op de BVE sector. De staat van baten en lasten van de groepsmaatschappijen zijn dan ook opgenomen in die van het bedrijfssegment ROC BVE-sector.

	<u>Totaal</u>	<u>BVE</u>	<u>VO</u>	<u>AOC</u>
Baten				
Rijksbijdragen	198.853	121.024	55.432	22.397
Overige overheidsbijdragen	3.558	3.140	382	36
Cursus-, les en examengelden	520	510	1	9
Baten werk i.o.v. derden	2.992	2.773	67	152
Overige baten	<u>7.559</u>	<u>5.046</u>	<u>1.775</u>	<u>738</u>
	213.482	132.493	57.657	23.332
Bijdrage centrale kosten	0	6.816	-4.266	-2.550
Totaal baten	<u>213.482</u>	<u>139.309</u>	<u>53.391</u>	<u>20.782</u>
Lasten				
Personeelslasten	165.173	104.603	44.718	15.852
Afschrijvingen	12.666	10.632	1.022	1.012
Huisvestingslasten	12.082	9.341	1.698	1.043
Overige lasten	<u>21.793</u>	<u>12.739</u>	<u>6.467</u>	<u>2.587</u>
Totaal lasten	<u>211.714</u>	<u>137.315</u>	<u>53.905</u>	<u>20.494</u>
Saldo baten en lasten	1.768	1.994	-514	288
Financiële baten en lasten	<u>-1.582</u>	<u>-1.574</u>	<u>-6</u>	<u>-2</u>
Resultaat	186	420	-520	286
Belastingen	0	0	0	0
Resultaat deelnemingen	0	0	0	0
Resultaat na belastingen	<u>186</u>	<u>420</u>	<u>-520</u>	<u>286</u>

Ter dekking van de kosten van bestuur, staf en diensten, welke bovenstaand volledig binnen de BVE sector zijn meegenomen, dragen de VO en AOC sector een vast percentage van de normatieve rijksbijdragen bij ter dekking van deze kosten.

8.2 Enkelvoudige jaarrekening

8.2.1 Balans per 31 december 2019 (na verwerking resultaatbestemming)

	Ref.	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
Activa			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	32	156.585	156.939
Financiële vaste activa	33	<u>7.987</u>	<u>7.647</u>
Totaal vaste activa		164.572	164.586
Vlottende activa			
Vorraden		0	0
Vorderingen	34	5.263	3.502
Liquide middelen	35	<u>32.962</u>	<u>40.273</u>
Totaal vlottende activa		38.225	43.775
Totaal activa		<u><u>202.797</u></u>	<u><u>208.361</u></u>
Passiva			
Eigen vermogen	36	127.097	126.911
Voorzieningen	38	17.849	16.435
Langlopende schulden	39	25.096	29.408
Kortlopende schulden	40	<u>32.755</u>	<u>35.607</u>
Totaal passiva		<u><u>202.797</u></u>	<u><u>208.361</u></u>

8.2.2 Staat van baten en lasten over 2019

	<u>2019</u>	Begroting <u>2019</u>	<u>2018</u>
Aandeel in resultaat van maatschappijen waarin wordt deelgenomen	1.150	399	487
Overig resultaat	<u>-964</u>	<u>-3.206</u>	<u>1.346</u>
Nettoresultaat	<u><u>186</u></u>	<u><u>-2.807</u></u>	<u><u>1.833</u></u>

Aandeel in resultaat van maatschappijen waarin wordt deelgenomen

Het resultaat van de deelnemingen is aanzienlijk hoger dan begroot. Het resultaat van Corbeille is ca. € 0,5 miljoen hoger dan begroot. In de begrote afschrijvingslasten was nog geen rekening gehouden met de bijzondere waardevermindering ultimo 2018 en de verkoop van het pand te Etten-Leur. Door een extra aflossing waren de rentelasten lager dan begroot. Ook het resultaat van ATG is ca. € 0,2 miljoen hoger dan begroot. Dit komt met name door een lagere inkoopwaarde van doorberekende kosten.

Overig resultaat

Het reguliere resultaat van Curio is € 3,4 miljoen lager dan begroot. Dit komt met name door een hogere dan begrote inzet van personeel (in dienst en inleen). Daar staat een incidenteel resultaat tegenover van € 5,6 miljoen, waardoor is het resultaat van Curio uiteindelijk toch nog € 2,2 miljoen hoger uitvalt dan begroot.

<u>Incidentele baten en lasten</u>	<u>Effect t.o.v. de begroting</u>
Boekresultaat verkoop activa	1.200
Compensatie transitievergoeding ivm AO 2015-2019	1.700
Aanvullende bekostiging VO 2019	1.000
Lagere mutatie voorzieningen personeel	800
Lagere kosten Klaar voor de Toekomst	700
Effect stelselwijziging groot onderhoud	800
Kerstgratificatie	-600
Totaal	<u>5.600</u>

Het boekresultaat verkoop activa betreft met name de boekwinst op de verkoop van de grond aan de Baronielaan en de panden aan de Vijverstraat. Dit was niet begroot. De verkoop is de afgelopen jaren vele malen uitgesteld door onvoorziene omstandigheden.

De compensatie transitievergoeding AO betreft de verwachte vergoeding voor de transitievergoedingen die sinds 1 juli 2015 zijn betaald aan werknemers bij beëindiging van de arbeidsovereenkomst vanwege arbeidsongeschiktheid. Deze post was niet begroot omdat op dat moment de omvang niet betrouwbaar bepaald kon worden.

In december 2019 heeft het VO een aanvullende bekostiging ontvangen. Deze bekostiging kwalificeert als een normatieve rijksbijdrage en dient dus vrij te vallen in 2019 ondanks dat de gelden pas in 2020 en 2021 zullen worden ingezet. Voor de omvang van de ontvangen gelden is ultimo boekjaar een bestemmingsreserve gevormd.

De lagere mutatie voorzieningen personeel komt voornamelijk doordat de pensioenleeftijd minder snel oploopt naar 67 jaar dan waarmee ultimo 2018 nog rekening is gehouden.

In december 2019 is besloten om af te zien van de geplande lustrumviering voor de medewerkers en hun gezin. Deze éénmalige kerstgratificatie is daarvoor in de plaats gekomen.

8.2.3 Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

GRONDSLAGEN

Algemene grondslagen

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad van de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk voor zover dezelfde posten in de enkelvoudige en geconsolideerde

jaarrekening voorkomen.

31 Grondslagen Balans

Deelnemingen

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is.

De nettovermogenswaardemethode wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voorzover Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant in deze situatie geheel of gedeeltelijk in staat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening getroffen. Indien de Stichting in deze situatie een vordering op de deelneming heeft die uitstijgt boven de negatieve nettovermogenswaarde, wordt de voorziening in mindering gebracht op de vordering.

Vorderingen op deelnemingen

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen op deelnemingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Voor de overige grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de paragrafen 1 en 2 zoals opgenomen in de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

32 Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	Gebou- wen en terreinen	In uitvoering	Inventaris en appara- tuur	Overig	Investe- ringssub- sidies	Totaal
Stand per 1 januari 2019						
Verkrijgingsprijs	249.552	1.271	51.387	1.122	-7.034	296.298
Cumulatieve afschrijvingen	-111.651	0	-31.534	-760	4.586	-139.359
Boekwaarden	137.901	1.271	19.853	362	-2.448	156.939
Mutaties						
Investerings	6.208	3.417	4.731	0	-135	14.221
Desinvesteringen	-5.177	0	-18	-56	317	-4.934
In uitvoering gereed	1.631	-1.631	0	0	0	0
Afschrijvingen	-7.445	0	-4.962	-78	209	-12.276
Afschrijving op desinvesteringen	2.900	0	1	51	-317	2.635
Saldo	-1.883	1.786	-248	-83	74	-354
Stand per 31 december 2019						
Verkrijgingsprijs	252.214	3.057	56.100	1.066	-6.852	305.585
Cumulatieve afschrijvingen	-116.196	0	-36.495	-787	4.478	-149.000
Boekwaarden	136.018	3.057	19.605	279	-2.374	156.585

33 Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd:

	Groepsmaat- schappijen	Vorderingen op groepsmaat- schappijen	Totaal
Stand per 1 januari 2019	166	7.481	7.647
Afwaardering beginsaldo	-13.956	13.956	0
Resultaat deelnemingen	1.150	0	1.150
Investerings/ verstrekte leningen	0	0	0
Desinvesteringen/ afgeloste leningen	0	-810	-810
Opwaarderingen	13.304	-13.304	0
Stand per 31 december 2019	664	7.323	7.987

	Boek- waarde 1-1-2019	Afwaarde- ring boek- waarde	Resultaat boekjaar 2019	Desinves- tering 2019	Opwaar- dering 2019	Boek- waarde 31-12- 2019
<u>Groepsmaatschappijen</u>						
ROC-Corbeille B.V.	0	-13.956	652	0	13.304	0
ATG B.V.	166	0	498	0	0	664
Totaal	166	-13.956	1.150	0	13.304	664

Middels de post afwaardering boekwaarde wordt het negatieve eigen vermogen van de groepsmaatschappij op 1 januari weer zichtbaar. Op jaareinde wordt een eventueel negatief eigen vermogen verrekend met de vordering op de deelneming.

Ultimo 2019 is de boekwaarde van ROC Corbeille B.V. negatief. Deze negatieve waarde wordt, zoals hierboven vermeld, verrekend met de vordering op de deelneming.

<u>Vorderingen op groepsmaatschappijen</u>	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
ROC Corbeille B.V.	7.323	7.053
Aviation Training Group B.V.	0	428
	<u>7.323</u>	<u>7.481</u>

De vordering op ROC Corbeille B.V. is met name ontstaan vanuit het verstrekken van gelden vanuit Curio ter financiering van onroerend goed. Het rentepercentage over de resterende vordering is gelijk aan de rente die berekend wordt op de lening die verstrekt is door de Rabobank aan ROC Corbeille eveneens ter financiering van het onroerend goed. Afspraken zijn vastgelegd in leningsovereenkomsten.

De vordering op Aviation Training Group B.V. (ATG) was ontstaan uit de herfinanciering van gelden vanuit Curio. De afspraken zijn vastgelegd in een 2-tal leningsovereenkomsten. Eén lening is in 2018 vervroegd afgelost, de tweede lening in 2019.

34 Vorderingen

<u>Deze post is als volgt te specificeren:</u>	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
Debiteuren algemeen	1.372	1.380
Gemeenten	168	47
Personeel	10	21
Studenten/ leerlingen	1.021	1.106
Overige overheden	163	39
Overige vorderingen	76	70
Vooruitbetaalde kosten	1.594	1.836
Te ontvangen interest	7	12
Overlopende activa overige	2.214	574
Voorziening wegens oninbaarheid	-1.362	-1.583
Totaal vorderingen	<u>5.263</u>	<u>3.502</u>

<u>35 Liquide middelen</u>	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
Kasmiddelen	24	30
Tegoeden op bankrekeningen	32.938	40.243
Totaal liquide middelen	<u>32.962</u>	<u>40.273</u>

De liquide middelen staan alle ter vrije besteding van Curio per 31 december 2019.

36 Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves en/of fondsen. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, waarbij de beperking door het bestuur is aangebracht. Bestemmingsfondsen zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, waarbij de beperking door derden is aangebracht.

	Stand	Resultaat	Overige	Stand	Resultaat	Overige	Stand
	1-1-2018	2018	mutaties	31-12-	2019	mutaties	31-12-
			2018	2018		2019	2019
Algemene reserve	122.365	371	281	123.017	-312	-5.234	117.471
<u>Bestemmingsreserve - publiek</u>							
Aanvullende bekostiging VO	0	0	0	0	0	1.015	1.015
Klaar voor de Toekomst	0	0	0	0	0	4.500	4.500
Totaal best.reserve - privaat	0	0	0	0	0	5.515	5.515
<u>Bestemmingsreserve - privaat</u>							
Algemeen	700	1.462	0	2.162	498	0	2.660
Totaal best. - privaat	700	1.462	0	2.162	498	0	2.660
<u>Herwaarderingsreserve</u>							
OKF-gebouwen	2.013	0	-281	1.732	0	-281	1.451
Totaal herwaarderingsreserve	2.013	0	-281	1.732	0	-281	1.451
Totaal eigen vermogen	<u>125.078</u>	<u>1.833</u>	<u>0</u>	<u>126.911</u>	<u>186</u>	<u>0</u>	<u>127.097</u>

Het exploitatiesaldo 2019 is conform het voorstel resultaatbestemming voor wat betreft het private deel toegevoegd aan de bestemmingsreserve - privaat. Het restant is toegevoegd aan de algemene reserve.

Vanuit de algemene reserve heeft een toevoeging plaatsgevonden aan een 2-tal publieke bestemmingsreserves te weten de bestemmingsreserves "Aanvullende bekostiging VO" en 'Klaar voor de toekomst'. De bestemmingsreserve 'Aanvullende bekostiging VO' is gevormd vanuit de in december 2019 ontvangen aanvullende bekostiging VO. Besteding van deze gelden vindt echter pas in 2020 en 2021 plaats. De bestemmingsreserve 'Klaar voor de toekomst' is gevormd voor het door de Raad van Toezicht goedgekeurde incidentele budget voor 2020 om uitvoering te kunnen geven aan het programma 'Klaar voor de Toekomst'.

De herwaarderingsreserve OKF betreft de in 1997 overgenomen gebouwen in het kader van de OKF. De herwaarderingsreserve wordt in 30 jaar, conform de afschrijvingstermijn van de gebouwen, aan de algemene reserve toegevoegd dan wel bij eventuele tussentijdse verkoop.

37 Segmentatie eigen vermogen

Het saldo van het eigen vermogen volgens de geconsolideerde balans is als volgt te verdelen:

	31-12-2019	31-12-2018
Publiek	124.437	124.749
Privaat	2.660	2.162
	<u>127.097</u>	<u>126.911</u>

Het private vermogen is opgebouwd vanuit de commerciële activiteiten. Sinds 2009 zijn de commerciële activiteiten ondergebracht binnen BV's. Het verloop van het private vermogen is als volgt:

	Stand 1-1-2019	Resultaat boekjaar 2019	Stand 31-12- 2019
Curio	1.867	0	1.867
ATG	295	498	793
Totaal	<u>2.162</u>	<u>498</u>	<u>2.660</u>

38 Voorzieningen

	31-12-2019	31-12-2018
<u>Personeelsvoorzieningen</u>		
Duurzame inzetbaarheid BVE en VO	9.710	8.819
Wachtgelden	3.400	2.840
Sociaal beleid	815	1.119
Jubilea	1.686	1.552
Langdurig zieken	<u>1.738</u>	<u>1.816</u>
	17.349	16.146
<u>Overige voorzieningen</u>		
Sloopkosten	500	289
	500	289
Totaal voorzieningen	<u>17.849</u>	<u>16.435</u>

Voor een nadere toelichting op deze post wordt verwezen naar de tekst zoals opgenomen onder referentie 10.

39 Langlopende schulden

	Stand per 1-1-2019	Extra aflossing 2019	Aflossing 2020	Stand per 31-12- 2019	looptijd > 1 jaar	looptijd > 5 jaar	Rente- voet (%)
<u>Kredietinstellingen</u>							
Deutsche Bank	977	-154	-102	721	411	310	6,23
ING	26.875	0	-2.500	24.375	10.000	14.375	variabel
Rabobank	993	-993	0	0	0	0	-
Rabobank	563	-563	0	0	0	0	-
Totaal langlopende schulden	29.408	-1.710	-2.602	25.096	10.411	14.685	

Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zijn opgenomen onder de kortlopende schulden.

<u>(Vervolg)</u>	Effectieve rente (%)	Rentevast tot en met	Einddatum lening	Aflossing per	Huidige opslag (%)	Herzienings- mogelijkheid opslag
<u>Kredietinstellingen</u>						
Deutsche Bank	6,38	1-9-2023	1-12-2027	kwartaal	-	-
ING	-	-	1-7-2030	kwartaal	0,20	einde rentevaste periode

Deutsche Bank

Als zekerheid voor de door Deutsche Bank verstrekte kredietfaciliteiten is verstrekt:

- hypothecaire inschrijving ad € 4,5 miljoen op onroerend goed te Breda (Markendaalseweg).

ING

Als zekerheid voor de door de ING verstrekte kredietfaciliteiten is verstrekt:

- hypothecaire inschrijving ad € 81,5 miljoen op onroerend goed van Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant.

De kredietfaciliteit bestaat uit een geldlening. Op de lening is een renteswap afgesloten. Deze renteswap heeft een looptijd tot en met juni 2025. De renteswap zet de variabele rente op de lening (gebaseerd op 3 maands-Euribor) om in een vaste rente van 4,75%. De marktwaarde van de renteswap bedraagt ultimo boekjaar - € 5,6 miljoen. Er zit geen margin-call op deze renteswap hetgeen betekent dat Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant geen bijstortverplichting heeft.

40 Kortlopende schulden

<u>Deze post is als volgt te specificeren:</u>	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
Kredietinstellingen	2.602	2.927
Ministerie OCW	1.040	941
Crediteuren	4.601	6.315
Overige overheden	0	0
Belastingen en premies soc. verzekeringen	7.117	6.827
Schulden terzake van pensioenen	1.960	1.815
Overige kortlopende schulden	128	86
Vooruitontvangen wettelijk cursusgeld	738	416
Vooruitontvangen subsidies OCW	2.331	4.273
Vooruitontvangen bedragen	1.169	1.324
Vakantiegeld- en vakantiedagen	6.208	5.756
Te betalen interest	388	390
Overige overlopende passiva	4.473	4.537
Totaal kortlopende schulden	<u>32.755</u>	<u>35.607</u>

41 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Hiervoor wordt verwezen naar de tekst zoals opgenomen onder referentie 13.

42 Gebeurtenissen na balansdatum

Hiervoor wordt verwezen naar de tekst zoals opgenomen onder referentie 28.

43 Overzicht verbonden partijen

Meerderheidsdeelneming en/ of overwegende zeggenschap

Naam	ROC Corbeille B.V.
KvK nummer	30090404
Doel/ aard van de activiteiten	Het verzorgen van goede huisvesting voor onderwijsdoeleinden voor onder Curio ressorterende opleidingen
Bestuurder/ directie 31-12-2019	Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant
Juridische vorm	Besloten Vennootschap
Statutaire Zetel	Bergen op Zoom
Code activiteiten	3 (onroerende zaken)
Eigen vermogen 31-12-2019	€ -13.304.000
Resultaat 2019	€ 652.000
Deelnemingspercentage	100%
Mate van zeggenschap	100%
Verklaring art.2: 403 BW	Nee
Consolidatie	Ja

Naam	ROC Personeel B.V.
KvK nummer	20098030
Doel/ aard van de activiteiten	Verlenen van diensten aan Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant onder andere door het werven en ter beschikking stellen
Bestuurder/ directie 31-12-2019	Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant
Juridische vorm	Besloten Vennootschap
Statutaire Zetel	Etten-Leur
Code activiteiten	4 (overig)
Eigen vermogen 31-12-2019	€ -
Resultaat 2019	€ -
Deelnemingspercentage	100%
Mate van zeggenschap	100%
Verklaring art.2: 403 BW	Nee
Consolidatie	Ja

Naam	Aviation Training Group B.V.
KvK nummer	20149632
Doel/ aard van de activiteiten	Holdingactiviteiten
Bestuurder/ directie 31-12-2019	Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant
Juridische vorm	Besloten Vennootschap
Statutaire Zetel	Breda
Code activiteiten	4 (overig)
Eigen vermogen 31-12-2019	€ 664.000 (geconsolideerd incl. AM&TS)
Resultaat 2019	€ 498.000 (geconsolideerd incl. AM&TS)
Deelnemingspercentage	100%
Mate van zeggenschap	100%
Verklaring art.2: 403 BW	Nee
Consolidatie	Ja
Overig	ATG is aangemerkt als een private B.V.

Naam	Aircraft Maintenance & Training School B.V.
KvK nummer	20149633
Doel/ aard van de activiteiten	Het aanbieden van hoogwaardige luchtvaarttechnische opleidingen aan klanten.
Bestuurder/ directie 31-12-2019	Aviation Training Group B.V.
Juridische vorm	Besloten Vennootschap
Statutaire Zetel	Breda
Code activiteiten	1 (contractonderwijs)
Deelnemingspercentage	100%
Mate van zeggenschap	100%
Verklaring art.2: 403 BW	Nee
Consolidatie	Ja
Overig	ATG heeft 100% van de aandelen van AM&TS B.V. AM&TS is daarmee indirect een deelneming van Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant. AM&TS verzorgt het commerciële onderwijs in vliegtuigonderhoud en is derhalve aangemerkt als een private B.V.

Naam	Stichting tot Steun aan het Baronie College
KvK nummer	41105393
Doel/ aard van de activiteiten	Ondersteunen van niet-subsidiabele activiteiten van Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant.
Bestuurder/ directie 31-12-2019	A.C.A.D.M. Koreman F.H.A.B.M. de Bekker W.M.M. van Fessem J.M.R.M. Neutelings
Juridische vorm	Stichting
Statutaire Zetel	Breda
Code activiteiten	4 (overig)
Eigen vermogen 31-12-2019	€ 57.000
Resultaat 2019	€ -50.000
Deelnemingspercentage	nvt
Mate van zeggenschap	100%
Verklaring art.2: 403 BW	Nee
Consolidatie	Nee (op grond van art.2: 407 lid 1 sub a BW)

Naam	Stichting Talentenfonds ROC West-Brabant
KvK nummer	20126129
Doel/ aard van de activiteiten	Belonen van bijzondere prestaties en stimuleren en financieel ondersteunen van ideeën en initiatieven van studenten van Curio.
Bestuurder/ directie 31-12-2019	J.M.R.M. Neutelings A.A. Kaim-Lamers
Juridische vorm	Stichting
Statutaire Zetel	Breda
Code activiteiten	4 (overig)
Eigen vermogen 31-12-2019	€ 15.000
Resultaat 2019	€ -
Deelnemingspercentage	nvt
Mate van zeggenschap	100%
Verklaring art.2: 403 BW	Nee
Consolidatie	Nee (op grond van art.2: 407 lid 1 sub a BW)

Minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap

Naam	Paars Partnerschap Coöperatief U.A.
KvK nummer	01144646
Doel/ aard van de activiteiten	Het voorzien in bepaalde stoffelijke behoeften van haar leden (w.o. Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant) met betrekking tot het inschrijven op de openbare aanbesteding door Defensie voor Loopbaanlint, het zelfstandig of in groepsverband ontwikkelen, aanbieden en verzorgen van opleidingen, opleidingstrajecten en onderwijsprogramma's.
Juridische vorm	Coöperatie
Statutaire Zetel	Leeuwarden
Code activiteiten	4 (overig)
Overig	Opgeheven met ingang van 31-12-2019

Naam	Stichting Bredaas Gymnasium
KvK nummer	41105197
Doel/ aard van de activiteiten	Het ondersteunen van de school op het gebied van educatie.
Juridische vorm	Stichting
Statutaire Zetel	Breda
Code activiteiten	4 (overig)

Naam	Stichting groenEnorm
KvK nummer	09189260
Doel/ aard van de activiteiten	Door en voor deelnemers examenstandaarden evenals examenproducten en -diensten voor het Groen onderwijs te (doen) ontwikkelen, actualiseren en verbeteren. Het zijn van
Juridische vorm	Stichting
Statutaire Zetel	Ede
Code activiteiten	4 (overig)

Naam	Stichting Sporttalent en Onderwijs in de Delta
KvK nummer	54548659
Doel/ aard van de activiteiten	Het maximaal ondersteunen van jonge talenten bij hun ontwikkeling tot topsporter op regionaal en nationaal niveau door middel van extra trainingen in volledige harmonie met onderwijs.
Juridische vorm	Stichting
Statutaire Zetel	Breda
Code activiteiten	4 (overig)

Naam	Vereniging onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs Breda
KvK nummer	20146924
Doel/ aard van de activiteiten	Uitvoeren van de decentralisatie van de onderwijshuisvestingsmiddelen van de vo-scholen in de gemeente
Juridische vorm	Coöperatie
Statutaire Zetel	Breda
Code activiteiten	3 (onroerende zaken)

44 Model G: verantwoording subsidies OCW

G1 Subsidies OCW waarvan het eventuele overschot wordt toegevoegd aan de lumpsum (zonder verrekeningsclausule)

Omschrijving	Toewijzing		De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidie beschikking	
	Datum	Kenmerk	Geheel uitgevoerd en	Nog niet geheel
			afgerond	afgerond
Praktijkleren 21CY	20-03-15	655775	☒	☐
Beta-techniekwerken	30-11-17	TNTIB-17020	☐	☒
Zij-instroom 19XV	20-07-17	847617	☒	☐
Aanv. technisch VMBO 02HI	19-12-18	923457	☒	☐
Aanv. technisch VMBO 19XV	19-12-18	923796	☒	☐
Aanv. technisch VMBO 21CY	19-12-18	923873	☒	☐
Aanv. technisch VMBO 25LX	19-12-18	923923	☒	☐
Aanv. technisch VMBO 02HI	20-11-19	963935	☐	☒
Aanv. technisch VMBO 19XV	20-11-19	964110	☐	☒
Aanv. technisch VMBO 21CY	20-11-19	964192	☐	☒
Aanv. technisch VMBO 25LX	20-11-19	964256	☐	☒
Leermiddelen minima 18/19	21-08-18	926414	☒	☐
Studieverlof BVE 21CY	20-09-18	928224	☒	☐
Lerarenbeurs BVE 25LX	20-09-18	928252	☒	☐
Lerarenbeurs VO 02HI	20-09-18	929749	☒	☐
Lerarenbeurs VO 03AM	20-09-18	929833	☒	☐
Lerarenbeurs VO 25LX	20-09-18	929897	☒	☐
Lerarenbeurs VO 19XV	20-09-18	929992	☒	☐
Lerarenbeurs VO 02HI	22-10-18	930858	☒	☐
Zij-instroom 2018	19-12-18	942026	☒	☐
Doorstroomprogr. mbo-hbo	19-11-18	DHBO19034	☐	☒
Leraren ontwikkel fonds	13-11-18	LOF18-0013	☐	☒
Leraren ontwikkel fonds	19-03-19	LOF18-0202	☐	☒
Leermiddelen minima 19/20	20-08-19	1003681	☐	☒
Leermiddelen minima 19/20	20-08-19	1003911	☐	☒
Lerarenbeurs BVE 25LX	22-01-19	958722	☒	☐
Lerarenbeurs BVE 21CY	20-09-19	1006009	☐	☒
Lerarenbeurs BVE 25LX	20-09-19	1006036	☐	☒
Lerarenbeurs VO 02HI	20-09-19	1007607	☐	☒
Lerarenbeurs VO 19XV	20-09-19	1007845	☐	☒
Lerarenbeurs VO 21CY	20-09-19	1007911	☐	☒
Lerarenbeurs VO 25LX	20-09-19	1007938	☐	☒
Lerarenbeurs VO 19XV	19-12-19	1020002	☐	☒
Zij-instroom 2019	19-12-19	1027602	☐	☒

G2 Subsidies OCW die volledig aan het doel/ activiteit moeten worden besteed met verrekening van het eventuele overschot

G2A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing Datum	Bedrag	Subsidie- ontvang- sten t/m 2019	Overige ontvang- sten	Eigen bijdrage	Lasten t/m 2019	Saldo 31-12- 2019
SMW	874309	22-01-18	490	490	0	0	-490	0
RIF MBO	704931	20-07-15	1.144	1.144	0	2.121	-3.166	99
Totaal			1.634	1.634	0	2.121	-3.656	99

De te verrekenen (terug te betalen) RIF subsidie is opgenomen onder de schulden aan het ministerie.

G2B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing Datum	Bedrag	Ontvang- en t/m 2018	Subsidie- ontvangst en 2019	Eigen bijdrage 2019	Lasten 2019	Lasten t/m 2019	Saldo 31-12- 2019
RIF Eventum Regionale aanpak VSV	560022893	01-01-16	783	509	157	679	-895	-1.949	76
	804708	14-11-16	2.840	2.130	710	0	-708	-2.128	712
Totaal			3.623	2.639	867	679	-1.603	-4.077	788
Doorbetaald aan derden							198	598	
Naar exploitatie							-1.405	-3.479	

Er waren geen overige ontvangsten in het verslagjaar.

45 WNT-verantwoording 2019

De WNT is van toepassing op Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant. Het voor Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000 zijnde het bezoldigingsmaximum voor het onderwijs op grond van bezoldigingsklasse G (18-20 complexiteitspunten). De maximale vergoeding voor toezichthouders is hiervan afgeleid en bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de leden 10% van de maximale bezoldiging voor topfunctionarissen.

De van toepassing zijnde complexiteitspunten zijn als volgt:

• driejaarsgemiddelde totale baten (in mln euro)	200 en meer	10
• driejaarsgemiddelde aantal bekostigde leerlingen en deelnemers	20.000 en meer	5
• gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	5 en meer	5
		20

1 Bezoldiging topfunctionarissen

1a Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degene die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Bedragen x € 1	J.M.R.M. Neutelings	M.C.G. Campenhout	A.A. Kaim- Lamers
Functiegegevens	Voorzitter		
	RvB	Lid RvB	Lid RvB
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	166.957	135.185	164.476
Beloningen betaalbaar op termijn	20.780	20.003	20.712
Subtotaal	187.737	155.188	185.188
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	194.000	194.000	194.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terug ontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	187.737	155.188	185.188
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2018	J.M.R.M. Neutelings	M.C.G. Campenhout	A.A. Kaim- Lamers	A.C.J. Flink
Bedragen x € 1				
Functiegegevens	Voorzitter			
	RvB	Lid RvB	Lid RvB	Gedelegeerd bestuurder 1)
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1-31/12	1/8-31/12	1/1-31/12	1/1-31/8
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja	ja	ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	166.921	53.895	164.469	101.514
Beloningen betaalbaar op termijn	19.095	6.587	19.025	12.461
Subtotaal	186.016	60.482	183.494	113.975
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	189.000	79.225	189.000	125.827
Totale bezoldiging 2018	186.016	60.482	183.494	113.975

1b Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Deze categorie is in 2019 niet van toepassing voor Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant

1c Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1				
	A. Heikens	W. Kraaijeveld	S.M. Boelema	G.I.W.M. Buck
Functiegegevens		Vice-voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Bezoldiging				
Totale bezoldiging	29.100	19.400	19.400	19.400
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	29.100	19.400	19.400	19.400
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Bedragen x € 1				
		R.G.K. Voss	H. de Deugd	C. Heger-Goed
Functiegegevens (vervolg)		Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019		1/1-31/12	1/1-31/12	1/3-31/12
Bezoldiging				
Totale bezoldiging		19.400	19.400	16.167
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum		19.400	19.400	16.264
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2018				
Bedragen x € 1				
	A. Heikens	W. Kraaijeveld	S.M. Boelema	G.I.W.M. Buck
Functiegegevens		Vice-voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Bezoldiging				
Totale bezoldiging	26.850	17.900	17.900	17.900
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	28.350	18.900	18.900	18.900

Gegevens 2018 (vervolg)				
Bedragen x € 1	M.J.R. Soons- Groenewoud	R.G.K. Voss	H. de Deugd	H.C.W. Beijerinck
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1-31/3	21/2-31/12	1/12-31/12	1/1-31/12
Bezoldiging				
Totale bezoldiging	4.475	15.663	1.492	17.900
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	4.660	16.259	1.605	18.900

- 1d Topfunctionarissen alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Deze categorie is in 2019 niet van toepassing voor Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant.

- 1e De totale bezoldiging van een topfunctionaris alsmede degene die op grond van zijn/ haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt, voor al zijn/ haar functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen

Deze categorie is in 2019 niet van toepassing voor Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant.

- 1f Leidinggevende topfunctionaris alsmede diegene die op grond van zijn/ haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt, die op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris

Deze categorie is in 2019 niet van toepassing voor Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant.

2 Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking en degene die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Deze categorie is in 2019 niet van toepassing voor Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant.

3 Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Etten-Leur, 27 mei 2020

Was getekend:

dr. J.M.R.M. Neutelings	voorzitter Raad van Bestuur van St. Curio Onderwijsgroep West-Brabant
A.A. Kaim-Lamers	lid Raad van Bestuur van St. Curio Onderwijsgroep West-Brabant
M.C.G. van Campenhout	lid Raad van Bestuur van St. Curio Onderwijsgroep West-Brabant

mr. A. Heikens	voorzitter Raad van Toezicht van St. Curio Onderwijsgroep West-Brabant
W. Kraaijeveld	vice-voorzitter Raad van Toezicht van St. Curio Onderwijsgroep West-Brabant
S.M. Boelema	lid Raad van Toezicht van St. Curio Onderwijsgroep West-Brabant
drs. G.I.W.M. Buck CCMM	lid Raad van Toezicht van St. Curio Onderwijsgroep West-Brabant
R.G.K. Voss	lid Raad van Toezicht van St. Curio Onderwijsgroep West-Brabant
H. de Deugd	lid Raad van Toezicht van St. Curio Onderwijsgroep West-Brabant
drs. C. Heger-Goed MSC	lid Raad van Toezicht van St. Curio Onderwijsgroep West-Brabant

9 Overige gegevens

Statutaire regeling inzake de winstbestemming

De statuten van de Stichting bevatten geen expliciete regeling inzake de resultaatbestemming. Vooruitlopend op het bestuursbesluit is het nettoresultaat 2019 vanuit de ATG groep toegevoegd aan de bestemmingsreserve privaat. Vanuit het overige nettoresultaat is € 1,0 miljoen toegevoegd aan de bestemmingsreserve 'aanvullende bekostiging VO' en € 4,5 miljoen aan de bestemmingsreserve 'Klaar voor de Toekomst'. Het restant is onttrokken aan de algemene reserve.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant te Etten-Leur gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2019;
- de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2019; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Curio Onderwijsgroep West-Brabant, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van de onzekerheid in verband met de effecten van het coronavirus (COVID-19)

Wij wijzen op de toelichting opgenomen onder de “gebeurtenissen na balansdatum” in de toelichting op de jaarrekening (pagina 88) waarin de raad van bestuur de mogelijke invloed en gevolgen van het coronavirus (COVID-19) op de organisatie en op de omgeving waarin de instelling opereert alsmede de genomen en geplande maatregelen om met deze gebeurtenissen en omstandigheden om te gaan heeft beschreven. In deze toelichting is ook beschreven dat het op dit moment redelijkerwijs niet mogelijk is om de toekomstige effecten op de financiële resultaten, de financiële positie in te schatten. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot deze aangelegenheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Bestuursverslag (hoofdstuk 1 t/m 7);
- Overige gegevens (hoofdstuk 9).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf ‘2.2.2 Bestuursverslag’ van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf ‘2.2.2 Bestuursverslag’ van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. De raad van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten

en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is de raad van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Eindhoven, 27 mei 2020
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door: drs. T.A.G. van Boxtel RA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijnhet in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

10 Bijlagen

- I. Jaarverslag OVO
- II. Huisvesting scholen masterplan Breda

Bijlage I – Jaarverslag OVO

Onderstaand wordt een beknopte beschrijving gegeven van de vier zgn. OVO-scholen binnen Curio. Naast de onderwijsprestaties wordt ingegaan op de vier afzonderlijke scholen en de jaarafsluiting.

Onderwijsprestaties OVO 2019

Slagingspercentages vo/vmbo per leerweg															
	VMBO b			VMBO K			VMBO (gt)			HAVO			VWO		
	16-17	17-18	18-19	16-17	17-18	18-19	16-17	17-18	18-19	16-17	17-18	18-19	16-17	17-18	18-19
Landelijk gemiddelde	98%	98%	98%	96%	95%	96%	93%	93%	93%	86%	88%	88%	91%	92%	91%
Curio prinsentuin van cooth	98%	100%	100%	96%	92%	97%	91%	94%	94%						
Curio de rotonde	100%	100%	100%	100%	97%	100%	100%	100%	100%						
Stedelijk Gymnasium													93%	94%	92%
Graaf Engelbrecht							89%	94%	92%	88%	89%		82%	86%	

Leerlingaantallen (M/V)				2019		2018		2017	
Scholen	M	V	Totaal	%M	%V	%M	%V	%M	%V
Curio prinsentuin van cooth	367	244	611	60%	40%	41%	59%	42%	58%
Curio de rotonde	290	107	397	73%	27%	74%	26%	74%	26%
Stedelijk Gymnasium	482	502	984	49%	51%			52%	48%
Graaf Engelbrecht	481	294	775	62%	38%			62%	38%
Totaal	1620	1147	2767	59%	41%			47%	53%

Curio de rotonde

Ontwikkelingen in 2019

De professionalisering van de collega's heeft ertoe geleid dat alle deelnemers van de studie Dienstverlening & Producten dit traject succesvol hebben afgerond. Dit heeft geleid tot 6 collega's met een bevoegdheid en 4 collega's met een certificaat dat leidt tot bekwaamheid op dit onderwijsonderdeel.

De samenwerking met het mbo kent een positieve ontwikkeling. De subsidietoekenningen maken dat de keuzes voor leerlingen zijn uitgebreid van 4 naar 12 keuzevakken. Tevens wordt er inzet gepleegd om deze werkwijze ook beschikbaar te maken voor overig vmbo van Curio en daarbuiten.

In de samenwerking met de regio is succes bereikt op het gebied van samenwerking Voortgezet Onderwijs-Voortgezet Speciaal Onderwijs. De regio kent een arrangement 'VSO in het VO'. Dit schooljaar maken de eerste 5 leerlingen van dit arrangement gebruik. De samenwerking met Munnikenheide College is nog in ontwikkeling.

Per augustus 2019 is een verandering in de samenstelling van het management doorgevoerd. De functie van vestigingsdirecteur is komen te vervallen; het vmbo werkt nu met een drietal directeuren onderwijs met een vmbo-portefeuille. Dit heeft geleid tot een verschuiving van taken en verantwoordelijkheden voor de onderwijsmanagers. Tevens is er een verschuiving binnen de teams ingevoerd. Dit groeimodel sluit aan bij de nieuwe koers van Curio.

Ontwikkeling op leerlingaantallen

Curio de rotonde kent een stabiele instroomcapaciteit. De school heeft jaarlijks ongeveer gelijke aantallen inschrijvingen. Per leerjaar schommelt het aantal starters op De Rotonde tussen de 75 en 80. De school streeft er nadrukkelijk niet naar om verder te groeien. De doelstelling is onderwijs bieden aan leerlingen met een gerichte ondersteuningsvraag op didactisch en sociaal-emotioneel gebied. Het betreft leerlingen die onvoldoende succes zullen hebben in het regulier vmbo-onderwijs en waarbij de ondersteuningsstructuur van het Voortgezet Speciaal Onderwijs als te zwaar wordt ervaren.

Resultaten

Het nieuwe inspectiekader heeft het gesprek over het 'vijfde' leerjaar weer opgerakeld. Middels een interne onderzoeksfase wil de school het 'vijfde' leerjaar omvormen. De school onderzoekt een indeling naar vier jaar met een mogelijkheid voor leerlingen om middels een structuurklas in meer dan vier jaar het vmbo te volbrengen. In 2020-2021 wordt daarvan de eerste implementatie verwacht. De resultaten van schooljaar 2018-2019 zijn wederom 100% geslaagd.

Inspectiearrangement

Curio de rotonde kent sinds 2012 een basisarrangement bij de inspectie.

Visie op de kernwaarden

Als openbare school staan we open voor alle leerlingen die zich aanmelden. Omdat we specifiek vmbo zijn, is er bij toelating wel een toets of de leerling tot de doelgroep behoort. Deze toets toont aan dat de leerling op sociaal-emotioneel en didactisch gebied een ondersteuningsvraag heeft. Curio de rotonde staat open voor personeel waarin alle diversiteit voorkomt. Zij wil zo een afspiegeling van de maatschappij zijn. Respect en normen en waarden maken deel uit van de regels die de school hanteert en samen met de leerlingen formuleert. Ons motto is "Samen een eigen wijze weg vinden". Dat is zichtbaar in al het werk dat we samen met de leerlingen en ouders verrichten. De school kent een ouderraad, een leerlingenraad en een ondernemingsraad. Elk gremium wordt betrokken bij de besluitvorming rondom de onderwerpen van de Wet Medezeggenschap VO. Godsdienstonderwijs staat niet op het rooster van de leerjaren. Levensovertuigingen, levensbeschouwelijke vorming en godsdiensten komen wel uitgebreid aan de orde in de lessen Mens & Maatschappij, maatschappijleer en burgerschap.

Curio prinsentuin van cooth

Ontwikkeling

Curio prinsentuin van cooth is gevestigd in een krimpregio. Na een aantal jaren van dalende aanmeldingen zijn deze nu gestabiliseerd. De terugloop heeft nog te maken met de relatief grote groep leerlingen in de bovenbouw (leerjaar 3 en 4) die de school dit en komend schooljaar gaan verlaten.

Wat gaat er goed?

Curio prinsentuin van cooth kent een sterk profiel dat aansluit bij de maatschappelijke ontwikkelingen en de regioagenda. Zeker daar waar de cross-over gezocht wordt tussen Technologie, Groen en Zorg en Welzijn liggen de kansen voor de toekomst. Leerlingen krijgen de kans zich maximaal te ontwikkelen. Wij creëren hiervoor de passende leeromgeving. Curio prinsentuin van cooth draagt zorg voor een sterk pedagogisch en didactisch klimaat waarin aandacht is voor de leerling. De leerling voelt zich veilig, gekend en erkend.

Hiermee worden het imago, de positie en marktwaarde versterkt en is er vertrouwen in een evenwichtige en constante instroom van leerlingen die past bij onze profilering.

- Wat zijn de risico's?

De opwaartse druk en de forse zij-instroom (leerlingen die uitvallen op de VO scholen MAVO en HAVO). Deze laatste groep leerlingen leveren veel extra werk op en vragen vanuit negatief opgedane ervaringen van falen, het moeten afstromen en aansluitingsproblematiek veel extra aandacht. Deze jaarlijks terugkerende onduidelijkheid aan het einde van het schooljaar heeft ook consequenties voor onze planning en formatie. Niet altijd is het mogelijk hier adequaat passend binnen de begroting op te anticiperen. We zien dat de zij-instromers minder goed presteren dan de leerlingen die in klas 1 gestart zijn op Curio prinsentuin van cooth. Zij missen naast de teleurstelling ook onze aanpak van het loopbaanleren tijdens de lessen TOP. Dit unieke aanbod van thematisch over de sectoren heen geprogrammeerde programma, in klas 1 en 2 helpt onze leerlingen bij het maken van de juiste loopbaankeuzes.
- Wat wordt er aan gedaan?
 - PR en voorlichting op niveau houden;
 - intensief contact met het PO;
 - vergroten van ouderbetrokkenheid;
 - opbouwen van bedrijven netwerk;
 - onderzoek naar de VM2 trajecten;
 - onderzoek Pilot sprintklas;
 - verbinding VMBO MBO op doorlopende leerlijnen en keuzevakken.

Slagingspercentages

Wij zien dat het slagingspercentage de afgelopen jaren stabiel is. Alle afdelingen, basis- en kader beroepsgerichte en gemengde leerweg laten een constant beeld zien; op alle punten wordt op en boven de norm gescoord.

Inspectie-arrangementen

Curio prinsentuin van cooth heeft een basis arrangement. Hiermee scoort het op alle gebieden boven de normen met een oordeel voldoende.

Visie op de 6 kernwaarden van het "openbaar onderwijs"

De zoektocht naar het hart van Curio prinsentuin van cooth, de bijbehorende cultuur, het juiste organisatiemodel, facilitering, profilering, positionering binnen onderwijs Breda, innovatie, en onze missie en visie bepaalden afgelopen jaren onze agenda. Wij hebben de kernwaarden van Curio helder voor ogen en vertalen deze binnen de school en in de relaties met het onderwijs en de omgeving. Curio prinsentuin van cooth ontwikkelt zich tot een sterk merk binnen de sectoren Technologie, Groen en Zorg en Welzijn. Bovendien zoeken we de verbinding met het mbo en ontwikkelen we samen doorlopende leerlijnen voor zowel leerlingen van de basisberoepsgerichte leerweg als leerlingen van de gemeente en theoretische leerweg. Naar het zich laat aanzien zullen deze trajecten schooljaar 2020-2021 kunnen starten.

Omschreven ambities; waar willen we naar toe als school?

De school is volop in ontwikkeling en zoekende naar de wereld van eindeloze mogelijkheden, open mindset, groeien, stimuleren, creativiteit, verwondering en ontwikkeling. we doen dat vanuit het perspectief dat de leerling in staat moet worden gesteld zijn/ haar eigen leerroutes te kunnen samenstellen op basis van behoefte en passend binnen het aanbod. We werken dus toe naar meer eigen verantwoordelijkheid voor het leerproces en de bijbehorende keuze van vakken, keuzevakken en begeleiding.

Daartoe is de relatie met het mbo verstevigd. Voor de leerlingen zijn er vijfjarige trajecten mogelijk gemaakt voor het behalen van een startkwalificatie in samenwerking met de sector zorg en welzijn en de sector groen. Samen met de sector voedsel, groen & gastvrijheid is daarnaast een ontwikkeling ingezet om een zesjarig traject te creëren tot een mbo 4 diploma. Dit Groensprint traject is uniek en wordt samen met Effent en de sector Economie en ondernemen (TLsprint) ontwikkeld.

Binnen de school wordt onderzocht hoe en in welke mate maatwerkdiplomering kan worden gerealiseerd. Daartoe is de samenwerking met Curio prinsentuin oudenbosch gezocht.

Deze ontwikkelingen, de veilige school, de duidelijkheid in afspraken, de maximale betrokkenheid maar zeker niet te vergeten de kans je als leerling maximaal te ontwikkelen maken ons tot een school met een ijzersterk profiel met een sterke concurrentiepositie.

Curio prinsentuin van cooth is een vmbo-school waar in de bovenbouw onderwijs verzorgd wordt in drie profielen: Technologie, Groen en Zorg en Welzijn. De kans om hier met een sterk onderwijskundig concept één samenhangend contextrijk geheel van te maken wordt door alle profielen omarmd. Zo ontstaat het onderwijskundig hart, in de vorm van een doorlopende leerlijn op pedagogisch en didactisch gebied, de kern van "Ons Onderwijs". De profielen zijn met elkaar de verbintenis aangegaan en werken met thema's, trainingen en cursussen en zijn gefocust op de cross-over, daar waar profielen elkaar raken, overlappen en elkaar kunnen versterken.

De algemeen vormende vakken haken aan bij deze ontwikkeling en manier van werken. Curio prinsentuin van cooth neemt haar verantwoordelijkheid ten aanzien van duurzaamheid, natuur en milieu en ecologische handelen. Duurzaamheid neemt in toenemende mate een plaats in binnen onze profilering en onderwijsaanbod.

Curio prinsentuin van cooth is een school waar voor de leerling, iets te kiezen valt. De school ademt vooral 'warmte' en 'geborgenheid' uit. Zeer waardevol, maar op zichzelf is dit niet voldoende om de leerlingen voor te bereiden op de toekomst. Veranderingen gaan steeds sneller en leerlingen zullen zich in de toekomst steeds meer divers moeten ontwikkelen en ontplooien. De 21ste -eeuwse vaardigheden bereiden de leerling voor op de uitdagende toekomst.

Graaf Engelbrecht

Ontwikkelingen

We kunnen terugkijken op een bewogen schooljaar. Het kwaliteitsonderzoek dat door de inspectie werd uitgevoerd volgens het nieuwe toezichtkader voor de afdeling havo en vwo leverde voorafgaand aan schooljaar 2018-2019 een onvoldoende op voor de standaard zicht op ontwikkeling en begeleiding (OP2) voor havo en vwo en een onvoldoende voor onderwijsresultaten (OR1), examengemiddelde en bovenbouwsucces voor het vwo. Voor het vwo betekende dat in eerste instantie een beoordeling zeer zwak. Nog voor de zomervakantie van 2018 zijn er voor de ouders van leerlingen van de afdeling havo en atheneum aparte informatieavonden georganiseerd waarop het oordeel mondeling is toegelicht en het team in gesprek gegaan is met de aanwezigen. Kort na de zomervakantie in schooljaar 2018-2019 werd het oordeel zeer zwak voor het vwo bijgesteld naar onvoldoende. De door de inspectie gehanteerde systematiek van het berekenen van het bovenbouwsucces bleek niet ingericht te zijn op het correct verwerken van een bijzondere groep van 2-fasen-vwo leerlingen.

De directie heeft ervoor gekozen om het op te stellen verbeterplan en alle acties die daaruit zouden voortvloeien te richten op alle afdelingen van de school in de overtuiging dat dit onze school als geheel ten goede zou komen. Het verbeterplan is na de vakantie aangescherpt met bevindingen uit het team, bevindingen van leerlingen en van de inmiddels opgerichte monitorgroep van ouders. Deze

actieve groep van veertig betrokken ouders bleef de directie gedurende schooljaar 2018-2019 van opbouwende kritiek en feedback voorzien.

De Raad van Bestuur bleef nauw aangesloten bij de ontwikkelingen op Graaf Engelbrecht. Tijdens het inspectietraject heeft een speciaal daartoe door de Raad van Bestuur aangestelde adviseur het management van de school van adviezen voorzien.

De reikwijdte van het opgestelde verbeterplan was fors. In het verbeterplan zijn acties opgenomen ter verbetering van de professionele cultuur, de onderwijsopbrengsten, eigenaarschap van leerlingen, didactisch handelen, zicht op en begeleiding van leerlingen, veiligheid, kwaliteitszorg, kwaliteitscultuur.

In november 2019 heeft de inspectie de laatste herstelrapportages uitgebracht. Onze school heeft nu een voldoende op alle onderzochte standaarden. Ook de deelindicatoren van de standaard onderwijsresultaten liggen allemaal boven de norm. Daarmee heeft Graaf Engelbrecht wederom een basisarrangement voor alle afdelingen. Borging van onderwijsresultaten vindt plaats door periodiek te monitoren en door waar nodig aanpassen van beleid in afdelingen en secties.

Het slagingspercentage voor 2018-2019 ziet er als volgt uit:

- mavo: 98%,
- havo: 89%,
- atheneum: 86%

Het streven blijft voor alle afdelingen om in 2020 een percentage van minstens 90% te behalen.

Gebouw

In het voorjaar van 2019 is het vooraanzicht van de school opgefrist door een moderne oranje boog en zijn de toegangsdeuren vervangen door schuifdeuren. Vanuit de RI&E is onder andere naar voren gekomen dat de veiligheid van de trappenhuizen aandacht behoeft. Eind 2019 is daarom gestart met de renovatie van de vloeren van de trappen.

ICT

In de brugklassen gebruikt iedere leerling dagelijks de iPad. De accesspoints waren verouderd en zijn vervangen en afgestemd op het toenemende gebruik van het WiFi-netwerk. Tevens zijn de voorbereidingen getroffen voor de migratie naar Windows 10 in 2020.

Bijzondere activiteiten gedurende het schooljaar

Activiteitenweken

Vanuit elk team is er in de week voor de herfstvakantie alsmede in juni van schooljaar 18-19 een activiteitenweek georganiseerd.

In deze periodes gaan de leerlingen niet naar de reguliere lessen, maar volgen per leerjaar een voor hen samengesteld programma waarbij verdiepend leren (door ervaringen buiten de klas op te doen), samenwerken, creatief denken en aanvullende, belangrijke 21e eeuwse vaardigheden voorop staan (zie diagram). Secties kunnen tijd aanvragen om een excursie te organiseren en vanuit de LOB hoek worden stappen genomen in de keuze van een vervolgstudie. Actuele thema's uit de dagelijkse omgeving worden aangeboden via activerende workshops, waarbij ook samengewerkt wordt met externe gasten.

Zo hebben de leerlingen, met per afdeling en leerjaar verschillende focus, onder andere aandacht besteed aan talen, geschiedenis, aardrijkskunde, het opstarten/maken van een profielwerkstuk, creatief schrijven (schrijfworkshops), debat (middels debattraining), het aanleren van reanimatie, omgaan met genotsmiddelen, Fake News door middel van een college aan de Radboud Universiteit,

het werken met YUBU (loopbaanleren), buitenlandreizen, de maatschappelijke stage. Tot slot heeft een aantal leerlingen een project gedaan met als onderwerp het ontwerpen van de werkplek van de toekomst voor een bestaand bedrijf.

Door bovengenoemde activiteiten te plannen in aparte weken zorgen we ervoor dat buiten deze activiteitenweken de les en leeractiviteiten zo veel mogelijk doorgang vinden zonder onderbrekingen.

Kerstgourmet en Galabal voor de examenkandidaten

Voor de groep leerlingen die de school op het eind van het schooljaar gaan verlaten hebben we een kerstgourmet georganiseerd (H5 en A6) en voor alle examenleerlingen het galabal, met bijzondere aankomst van de leerlingen en een foodtruck festival buiten op het schoolplein. De leerlingen hebben dit zeer gewaardeerd en we hebben met deze enthousiaste feedback besloten dit in schooljaar 19-20 op dezelfde manier te doen.

Voor Graaf Engelbrecht komt het openbare karakter met name in de vierde en vijfde kernwaarde tot uitdrukking. Graaf Engelbrecht is een ontmoetingsschool bij uitstek, met ruimte en waardering voor verschillen. De culturele diversiteit van de leerlingenpopulatie biedt ruimte om met elkaar in contact te komen en waardering te ontwikkelen voor verschillen. Met de keuze voor heterogene cultuurreizen en sportieve reizen (mavo, havo- en atheneumleerlingen gaan samen op reis) probeert de school die ruimte te vergroten. De school streeft er ook naar van en voor de samenleving te zijn. Graaf Engelbrecht doet dit door de stage op te nemen in het curriculum van de leerlingen uit het derde leerjaar. Jaarlijks zorgen leerlingen voor een financiële bijdrage aan Join4Energy, een stichting die zich inzet voor de bestrijding van een stofwisselingsziekte. Een enthousiast team van leerlingen en docenten beklimt in dit verband de Mont Ventoux. Onze leerlingen bovenbouw ondersteunen sportdagen op basisscholen in de wijk. Tijdens voorlichtings- en kennismakingsbijeenkomsten wordt expliciet aandacht besteed aan het openbare karakter. Daarnaast is het al jaren een goed gebruik om het schoolgebouw in het weekend en tijdens avonden ter beschikking te stellen van verschillende organisaties uit de wijk.

Stedelijk Gymnasium Breda

Het Stedelijk Gymnasium is een school voor openbaar onderwijs. Dat betekent dat alle leerlingen welkom zijn, ongeacht de levensovertuiging, geaardheid of afkomst. Bepalend is of er een perspectief is op het halen van een diploma. Conform het schoolplan, wordt vormgegeven aan kwalificatie voor het vervolgonderwijs, aan persoonsvorming en aan maatschappelijke vorming. De school is actief in burgerschapsvorming, nam als ontwikkelschool deel aan curriculum.nu en levert een bijdrage aan de commissie School en Omgeving van de VO-Raad. In 2019 is gestart met een PréGym, waardoor leerlingen uit groep 8 al kennis kunnen maken met de school.

De school blijkt nog steeds aantrekkelijk als werkgever, gezien het aantal open sollicitaties. Het ziekteverzuim is laag en het aantal leerlingen dat tussentijds de school verlaat bedraagt 3,6%. Het slagingspercentage in 2019 was 92,2%, waarvan 13 met een Cum Laude. Eén van die leerlingen is nu toegelaten op Cambridge University.

In 2019 heeft het Gymnasium niet hoven loten. Van 175 beschikbare plaatsen zijn er 152 bezet. Dat betekent dat er in 2020 meer plaatsen ter beschikking zullen worden gesteld.

OVO scholen

Staat van baten en lasten

	<u>2019</u>	<u>Begroting 2019</u>	<u>2018</u>
Baten			
Rijksbijdragen	24.414	23.204	23.554
Overige overheidsbijdragen	102	92	92
Cursus-, les en examengelden	0	0	0
Baten werk i.o.v. derden	26	0	0
Overige baten	<u>1.165</u>	<u>1.184</u>	<u>1.494</u>
Totaal baten	25.708	24.481	25.139
Lasten			
Personele lasten	21.540	21.015	21.288
Afschrijvingen	617	639	600
Huisvestingslasten	903	842	1.034
Overige instellingslasten	<u>3.036</u>	<u>2.916</u>	<u>3.074</u>
Totaal lasten	26.096	25.411	25.996
Saldo baten en lasten	-388	-931	-856
Financiële baten en lasten	<u>-4</u>	<u>-6</u>	<u>-4</u>
Resultaat	<u><u>-392</u></u>	<u><u>-936</u></u>	<u><u>-860</u></u>

Het resultaat is als volgt verdeeld over de OVO scholen

	<u>2019</u>	<u>Begroting 2019</u>	<u>2018</u>
Stedelijk gymnasium	486	180	265
Graaf Engelbrecht	-344	-340	-549
Prinsentuin van Cooth	-309	-468	-192
De Ronde	-225	-308	-384
	<u>-392</u>	<u>-936</u>	<u>-860</u>

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de 2 AVO scholen (Stedelijk Gymnasium en Graaf Engelbrecht) bedraagt:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Stedelijk Gymnasium	21%	16%
Graaf Engelbrecht	4%	10%

Het eigen vermogen van Prinsentuin van Cooth en de Ronde is onderdeel van het totale eigen vermogen van de VMBO entiteit binnen Stichting ROC West-Brabant.

Bijlage II - Huisvesting scholen masterplan Breda

Algemeen

In 2009 zijn in het kader van het Masterplan Breda de gebouwen van de vmbo scholen die tot dan toe eigendom waren van de Gemeente Breda overgedragen aan Curio. Het gaat, naar de stand op 31-12-2019, om de volgende gebouwen/ vmbo-scholen:

<u>locatie</u>	<u>vmbo school</u>
Frankenthalerstraat 17	Curio praktijkschool Breda
Groene Woud 2	Curio de rotonde
Tuinzigtlaan 10	Curio prinsentuin van Cooth
van Riebeecklaan 2	Tessengerlandt
Heuvelstraat 52a	Christoffelschool - Kompas
Rijnesteinstraat 1	Christoffelschool

Ook de daarbij behorende vergoedingen worden doorbetaald aan Curio. Curio dient jaarlijks verantwoording af te leggen over de besteding van de vergoeding die de gemeente hiervoor doorbetaalt.

Onderstaande cijfers hebben betrekking op bovengenoemde panden en maken onderdeel uit van de enkelvoudige cijfers van Curio zoals opgenomen in deze jaarstukken, waar nodig genormaliseerd.

De vergoeding vanuit de gemeente Breda aangevuld met een bijdrage vanuit de scholen was in 2019 niet toereikend. De investeringsuitgaven en uitgaven voor groot onderhoud waren in de afgelopen jaren hoog. Deze uitgaven zijn gefinancierd vanuit middelen vanuit Curio hetgeen heeft geleid tot een toename van de rentelasten.

Ook in de eerstkomende jaren zal de vergoeding niet toereikend zijn en zal Curio eigen middelen moeten investeren.

Balans per 31 december 2019 (na verwerking resultaatbestemming)			
	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>	
Vaste activa			
Materiële vaste activa	<u>20.917</u>	<u>21.564</u>	
Totaal vaste activa	20.917	21.564	
Vlottende activa			
Liquide middelen	<u>-25.101</u>	<u>-25.057</u>	
Totaal vlottende activa	-25.101	-25.057	
Totaal activa	<u><u>-4.184</u></u>	<u><u>-3.493</u></u>	
Eigen vermogen	<u>-4.184</u>	<u>-3.493</u>	
Totaal passiva	<u><u>-4.184</u></u>	<u><u>-3.493</u></u>	
Staat van baten en lasten over 2019			
	<u>2019</u>	<u>Begroting 2019</u>	<u>2018</u>
Baten			
Rijksbijdragen	176	181	184
Overige overheidsbijdragen	<u>1.020</u>	<u>1.127</u>	<u>1.035</u>
Totaal baten	1.196	1.308	1.219
Lasten			
Personeelslasten	11	50	53
Afschrijvingen	986	900	938
Huisvestingslasten	278	470	587
Overige lasten	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal lasten	<u>1.275</u>	<u>1.420</u>	<u>1.578</u>
Saldo baten en lasten	-79	-112	-359
Financiële baten en lasten	<u>-612</u>	<u>-610</u>	<u>-611</u>
Resultaat	<u><u>-691</u></u>	<u><u>-722</u></u>	<u><u>-970</u></u>

Kasstroomoverzicht 2019		
	2019	2018
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	-79	-359
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen (excl. boekresultaat)	<u>986</u>	<u>938</u>
	986	938
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	<u>907</u>	<u>579</u>
Betaalde interest	<u>-612</u>	<u>-611</u>
	-612	-611
Kasstroom uit operationele activiteiten	<u>295</u>	<u>-32</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Verwerving van materiële vaste activa	-339	-93
Ontvangsten u.h.v. vervreemding mva	<u>0</u>	<u>0</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>-339</u>	<u>-93</u>
Mutatie liquide middelen	<u>-44</u>	<u>-125</u>
<u>Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Stand per 1 januari	-25.057	-24.932
Mutatie boekjaar	-44	-125
Stand per 31 december	<u>-25.101</u>	<u>-25.057</u>

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn als volgt te specificeren:

	Franken- thaler straat 17	Groene Woud 2	Tuinzigt- laan 10	Van Riebeeck- laan 2	Heuvel- straat 52a	Rijnestein- straat 1	Totaal
Stand per 1 januari 2019							
Verkrijgingsprijs	7.518	4.518	12.417	3.470	88	1.149	29.160
Cumulatieve afschrijvingen	-722	-734	-4.740	-1.157	-16	-227	-7.596
Boekwaarde	6.796	3.784	7.677	2.313	72	922	21.564
Mutaties							
Investerings	19	117	166	31	0	6	339
Desinvesteringen	-10	-53	-82	0	0	-6	-151
Afschrijvingen	-170	-125	-368	-209	0	-6	-878
Afschrijving op desinvesteringen	2	12	23	0	0	6	43
Saldo	-159	-49	-261	-178	0	0	-647
Stand per 31 december 2019							
Verkrijgingsprijs	7.527	4.582	12.501	3.501	88	1.149	29.348
Cumulatieve afschrijvingen	-890	-847	-5.085	-1.366	-16	-227	-8.431
Boekwaarde	6.637	3.735	7.416	2.135	72	922	20.917

Liquide middelen

Dit betreft de negatieve kasstroom met betrekking tot de masterplan-gebouwen. Dit vloeit met name voort uit de aankoop van de gebouwen begin 2010, de investeringen in de daarna volgende jaren, alsmede de betaling van de schuld aan Building Breda. Deze aankoop, investeringen en betaling van de schuld zijn aan de liquide middelen van Curio onttrokken.

Eigen vermogen

	Saldo 1-1-2019	Bestem- ming resultaat	Saldo 31-12- 2019
Algemene reserve	-3.493	-691	-4.184

Rijksbijdragen

Dit betreft het vanuit de scholen doorbetaalde aandeel in de instandhoudingskosten welke dient ter dekking van huisvestingslasten.

<u>Deze post is als volgt opgebouwd:</u>	<u>2019</u>	Begroting <u>2019</u>	<u>2018</u>
Praktijkschool	24	24	23
Rotonde	29	29	29
van Cooth	48	48	54
Tessenderlandt incl. Christoffel/ Kompas	75	80	78
Totaal rijksbijdragen	<u>176</u>	<u>181</u>	<u>184</u>

Overige overheidsbijdragen

	<u>2019</u>	Begroting <u>2019</u>	<u>2018</u>
Bijdrage 2019 resp. 2018	<u>1.020</u>	<u>1.127</u>	<u>1.035</u>

Dit betreft de via Building Breda ontvangen bijdrage vanuit de Gemeente Breda inzake de panden welke zijn overgedragen in het kader van het Masterplan.

Personeelslasten

Dit betreft de inzet van personeelsleden van de dienst Huisvesting van Curio welke is toe te rekenen aan de masterplan-gebouwen.

<u>Afschrijvingen</u>	<u>2019</u>	Begroting <u>2019</u>	<u>2018</u>
Gebouwen	878	900	938
Boekverlies desinvesteringen	108	0	0
Totaal afschrijvingen	<u>986</u>	<u>900</u>	<u>938</u>

Huisvestingslasten

	<u>2019</u>	Begroting <u>2019</u>	<u>2018</u>
Huur	22	50	47
Verzekeringen	31	30	32
Onderhoud	89	289	421
Heffingen	134	100	87
Overige huisvestingslasten	2	1	0
Totaal huisvestingslasten	<u>278</u>	<u>470</u>	<u>587</u>

Financiële baten en lasten

Dit betreft de rentelast over de baten minus lasten minus investeringen (ebitda) met betrekking tot de masterplangebouwen.